

# REVITALIZACIJA

POVIJESNIH NASELJA OTOKA KORČULE I MLJETA

ELABORAT INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA NA PROJEKTU "WINTER MED"



1.D. KONZERVATORSKO-URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA KORITA

Zagreb, 2022.

# Elaborat integralne zaštite i revitalizacije

povijesnih naselja u krajolicima otoka Korčule i Mljeta na projektu "WINTER MED"

**01**

**STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA S KATALOGOM NASELJA**

Prilozi:

- 01.A. KATALOG NASELJA OTOKA KORČULE
- 01.B. KATALOG NASELJA OTOKA MLJETA
- 01.C. KONZERVATORSKO – URBANISTIČKI PLAN PILOT PODRUČJA POSTRANA
- 01.D. KONZERVATORSKO – URBANISTIČKI PLAN PILOT PODRUČJA KORITA**

**02**

SMJERNICE ZA IZRADU REGIONALNOG AKCIJSKOG PLANA RAZVOJA CJelogodišnjeg održivog i odgovornog turizma na otocima Korčuli i Mljetu u Dubrovačko – Neretvanskoj županiji

**03**

PRAVILA ZA PLANIRANJE I PROJEKTIRANJE U TRADICIJSKIM NASELJIMA OTOKA KORČULE I MLJETA

prilog: BROŠURE / REVITALIZACIJA POVIJESNIH NASELJA OTOKA KORČULE I MLJETA



Project co-financed by the European  
Regional Development Fund



**Naručitelj:**

REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA DUBROVAČKO – NERETVANSKE ŽUPANIJE (DUNEIA)  
Branitelja Dubrovnika 41, 20 000 Dubrovnik

**Izvršitelj:**

ASK ATELIER d.o.o.  
Trg N. Š. Zrinskog 17, 10 000 Zagreb

**Projektni tim Izvršitelja:**

Azra Suljić, dipl.ing.arh.  
dr. sc. Marija Premužić Ančić, dipl.ing.arh.  
Dunja Naerlović, mag.ing.arch.  
Paula Zrnić, mag.ing.arch.

Institut za povijest umjetnosti – Centar Cvito Fisković, Split  
dr. sc. Josip Belamarić, povj.umj.

Sani Sardelić, dipl. komp. knjiž. i prof. filozofije

**Direktorica:**

Azra Suljić, dipl. ing. arh.

**Stručna suradnja i stručna koordinacija za naručitelja:**

Zavod za prostorno uređenje  
Dubrovačko-neretvanske županije

*Elaborat integralne zaštite i revitalizacije povijesnih naselja u krajolicima otoka Korčule i Mljeta izrađen je u okviru projekta "Mreža zimskih otoka za cjelogodišnja turistička iskustva na Mediteranu" (akronim projekta: "WINTER MED") koji je sufinancirala Europska unija sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj u sklopu programa transnacionalne suradnje INTERREG MEDITERRANEAN 2014. – 2020.*

*Sadržaj ovog elaborata isključiva je odgovornost Regionalne razvojne agencije Dubrovačko – neretvanske županije – DUNEIA.*

## SADRŽAJ

1. ANALITIČKI DIO.....	6
1.1. UVOD .....	6
1.1.1. CILJEVI KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA.....	7
1.1.2. METODOLOGIJA .....	8
1.1.3. PODRUČJE POVIJESNOG NASELJA KORITA .....	12
1.1.4. REŽIMI ZAŠTITE I POLITIKE ZAŠTITE PODRUČJA.....	12
1.2. OPĆE KARAKTERISTIKE POVIJESNOG NASELJA.....	15
1.2.1. POLOŽAJ U PROSTORU.....	15
1.2.2. POVIJESNI RAZVOJ.....	19
1.2.3. VAŽNOST PODRUČJA U ŠIREM KONTEKSTU .....	24
1.2.4. FUNKCIONALNI, TEHNIČKI, DRUŠTVENI I KULTURNI KONTEKST .....	25
1.3. PROSTORNE KARAKTERISTIKE.....	42
1.3.1. LOKACIJA U ODNOSU NA OKOLIŠ, TOPOGRAFIJA, VEZE .....	42
1.3.2. PRIRODNE I ANTROPOGENE GRANICE NASELJA .....	43
1.3.3. SILUETE, POGLEDI, DOMINANTNE VIZURE .....	44
1.3.4. ASOCIJATIVNE KARAKTERISTIKE.....	45
1.4. KONCEPT I OBLIKOVANJE .....	46
1.4.1. IDENTIFIKACIJA MORFOLOŠKE STRUKTURE NASELJA .....	46
1.4.2. IDENTIFIKACIJA GRAĐEVNIH STRUKTURA.....	47
1.4.3. STAMBENE ZGRADE.....	57
1.4.4. ZELENE POVRŠINE.....	58
1.4.5. JAVNE PROMETNE I PJEŠAČKE POVRŠINE .....	59
1.4.6. SPORTSKO-REKREACIJSKE POVRŠINE.....	61
1.4.7. KARAKTERISTIČNI ELEMENTI IDENTITETA.....	61
1.5. UGROŽENOST I RANJIVOST.....	63
1.6. VALORIZACIJA .....	66
1.6.1. IDENTITETSKE VRIJEDNOSTI – SLIKA SELA ( <i>GENIUS LOCI</i> ) .....	66
1.6.2. VREDNOVANJE GRADITELJSKIH CJELINA .....	67
1.6.3. VREDNOVANJE KRAJOLIČNIH STRUKTURA.....	68



1.6.4. VREDNOVANJE OTVORENIH JAVNIH PROSTORA (ULICA, TRGOVA, STEPENICA).....	69
1.6.5. VALORIZACIJA GRADITELJSKIH STRUKTURA .....	70
1.8.GRAFIČKI PRIKAZI ANALITIČKOG DIJELA .....	72
1.1. Morfološka struktura naselja	
1.2. Postojeća parcelacija	
1.3. Naselje na katastarsko – topografskoj karti	
1.4. Način korištenja zemljišta	
1.5. Namjena građevina	
1.6. Promet	
1.7. Komunalna infrastruktura	
1.8. Zelene površine	
1.9. Popločane površine	
1.10. Tipologija građevina	
1.11. Katnost	
1.12. Krovovi - tipologija	
1.13. Krovovi – tip pokrova	
1.14. Pravna zaštita	
1.15. Ocjena dominantnih veduta, vizualna izloženost i stanje rubnih površina	
1.16. Ocjena građevinskog stanja	
1.17. Ocjena usklađenosti izgrađenog prostora s utvrđenim povijesnim uzorkom	
1.18. Valorizacija građevne strukture	
1.19. Ocjena primjerenosti namjene građevina i načina korištenja površina	
1.20. Ocjena ugroženosti graditeljske i urbanističke baštine	
1.21. Ocjena stanja u krajoliku	
<b>2. PLANERSKI DIO .....</b>	<b>73</b>
2.1. KONCEPT PROSTORNOG PLANIRANJA.....	73
2.1.1. KONCEPT OBLIKOVANJA PROSTORA POVIJESNOG NASELJA KORITA – PLANERSKA VIZIJA.....	73

2.1.2.	KONCEPT OBLIKOVANJA CJELINA .....	75
2.2.	PLAN OBNOVE I REVITALIZACIJE .....	76
2.2.1.	PODRUČJE NASELJA KORITA .....	76
2.2.2.	VRSTA I SVRHA OBNOVE NASELJA .....	77
2.2.3.	NAČIN OBNOVE NASELJA .....	78
2.2.4.	DJELATNOSTI, DOPUŠTENI ZAHVATI I ARHITEKTONSKO OBLIKOVANJE GRAĐEVINA .....	78
2.3.	DEFINICIJA PODRUČJA ZA KOJA SE RJEŠENJA DOBIVAJU PUTEM JAVNOG NATJEČAJA .....	100
2.4.	SMJERNICE I MJERE ZA INTEGRIRANO OČUVANJE POVIJESNOG NASELJA KORITA.....	101
2.4.1.	OPĆE SMJERNICE I PREPORUKE ZA CIJELO PODRUČJE.....	101
2.4.2.	SMJERNICE ZA PLANOM UTVRĐENE MJERE ZAŠTITE PROSTORA.....	103
2.4.3.	SMJERNICE I MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODNIH RESURSA I OČUVANJA PRIRODE ZBOG ZAŠTITE KULTURNE BAŠTINE .....	113
2.4.4.	SMJERNICE I MJERE ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA SA STAJALIŠTA ZAŠTITE KULTURNE BAŠTINE .....	113
2.5.	UTJECAJI I VEZE SA SUSJEDNIM JEDINICAMA PROSTORNOG UREĐENJA .....	117
2.6.	GRAFIČKI PRIKAZI PLANSKOG DIJELA.....	119
2.1.	Plan obnove prostora s regulacijskim jedinicama	
2.2.	Izrada rješenja spomenika kulture	
2.3.	Oblikovanje sadržaja	
2.4.	Plan arhitektonske, projektantske obnove zgrada i uklanjanja objekata	
2.5.	Plan krovova	
2.6.	Plan aktivnosti	
2.7.	Plan rubnog područja	
2.8.	Plan krajobraznog i parkovnog uređenja	
2.9.	Plan prometa i drugih javnih površina	
2.10.	Plan komunalnog uređenja	

# 1. ANALITIČKI DIO

## 1.1. UVOD

U sklopu elaborata Integralne zaštite i revitalizacije povijesnih naselja u krajolicima otoka Korčule i Mljeta na projektu „WINTED MED“ utvrđena je obveza izrade konzervatorsko-urbanističkog plana dva pilot područja radi utvrđivanja metodologije zaštite evidentiranih cjelina kroz prostorno-plansku dokumentaciju. Na otoku Mljetu je, uz suradnju sa Zavodom za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije i Regionalnom agencijom DUNEA, za pilot projekt izabrano naselje Korita na istočnom dijelu otoka. Ova odluka je donesena na temelju analize povijesnih naselja koja su uključena u izradu projekta. Korita su po svojim građevinskim, morfološkim, krajobraznim i urbanističkim parametrima karakterističan primjer tradicionalnih naselja unutrašnjosti otoka i u tom smislu je dobar primjer koji se u budućnosti može primijeniti i na druga naselja za potrebe izrade konzervatorsko-urbanističkih planova otoka Mljeta i dalmatinskih otoka općenito.

Kako u Republici Hrvatskoj, usprkos brojnim stručnim i znanstvenim diskusijama i inicijativama, još uvijek nije zaživjela praksa izrade konzervatorsko-urbanističkih planova, ovaj projekt je iskorak u tom smjeru. Unatoč tome, što je konačni cilj izrada cjelokupne studije osmišljavanje smjernica za izradu Regionalnog akcijskog plana razvoja cjelogodišnjeg održivog i odgovornog turizma na otocima Korčuli i Mljetu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i osmišljavanje pravila za planiranje i projektiranje u tradicijskim naseljima otoka Korčule i Mljeta, konzervatorsko-urbanistički plan je veliki iskorak u stručnoj urbanističkoj i konzervatorskoj praksi kojim se želi povezati ove dvije grane struke u zajedničkom promišljanju i vrednovanju kulturne, povijesne i krajobrazne baštine.

Konzervatorsko-urbanistički plan temelj je za cjelovitu obnovu kulturne baštine naselja i sadrži:

- izradu urbanističke (katastarsko-topografske) podloge (karte) kulturno-povijesnog dijela naselja u manjem mjerilu,
- identifikaciju morfološke strukture naselja,

- evidenciju zgrada, ulica i trgova unutar utvrđene zone (namjena, stanje, vrste pokrova, popločenja, elemenata javnih površina itd.) (kartografski prikazi),
- fotodokumentaciju,
- identifikaciju i analizu tipologije izgradnje unutar kulturno-povijesne cjeline te njihovu valorizaciju,
- sagledavanje cjeline slike naselja.

Područje naselja Korita, svojim prirodnim položajem u kotlini mljetskih brežuljaka, obuhvaća staru jezgru i novije izgrađeno područje. Ambijenti koji su sinteza prostornih čimbenika iznimno su važni u Koritima, nudeći doživljaj ljepote i sklada.

Svrha konzervatorsko-urbanističkog plana je održivo očuvanje baštine i svih njezinih sastavnica. U konzervatorsko-urbanističkom planu navedeni su podaci koji su nam potrebni za planiranje cjelovite obnove područja baštine naselja.

Planom se štiti: povijesni karakter naselja, prepoznatljiv položaj u prostoru, krajobraz, projektiranje naselja (parcelacija, komunikacijska mreža, raspored javnih prostora), odnosi između zgrada i otvorenih prostora, građevno tkivo (prevladavajuća vrsta građevine i tradicijski elementi), prostorno važni prirodni elementi naselja, prirodne i druge granice rasta i rubovi naselje, slika naselja u prostoru (dimenzije, krovšte i oblik krovova), odnosi naselja i okolice (pogled na naselje i pogledi s njega).

### 1.1.1. CILJEVI KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA

Ciljevi konzervatorsko-urbanističkog plana za naselje Korita su:

- arhitektonska, krajobrazna i projektantska rješenja za očuvanje identiteta Korita (uklanjanje ili obnova neprimjerenih dijelova, dopuštanje nove gradnje ili dogradnje i uređenje, uređenje javnih, pješačkih i kolnih površina te prometa u mirovanju, uređenje krajobraza, uređenje rubnih i kontaktnih površina i uređenje okoliša),
- povezivanje povijesne jezgre s ostalim dijelom naselja,
- restrukturiranje postojeće građevne strukture u cilju poboljšanja životnih uvjeta te uvođenje uravnoteženih proporcija i jednostavnog dizajna; održivo korištenje

prostora i sanacija novijih zgrada te njihovo oblikovno ujednačenje s povijesnom strukturom,

- smanjenje i smirivanje motornog prometa zbijenim dijelom naselja, uređenje prostora za promet u mirovanju stanovnika, posjetitelja i zaposlenika,
- uredne i pristupačne javne površine (trgovi, ulice, rekreacijske površine i površine za promet u mirovanju),
- popularizacija baštine s ciljem očuvanja, sanacije, obnove, prezentacije i revitalizacije naselja kao prilike za prenošenje vrijednosti kako stanovnicima tako i posjetiteljima.

### 1.1.2. METODOLOGIJA

Kako je u uvodu istaknuto u Republici Hrvatskoj još uvijek ne postoji stručna praksa za izradu konzervatorsko-urbanističkih planova, tako da je u sklopu izrade ovog dijela elaborata bilo važno osmisliti primjerenu metodologiju.

Istražene su suvremene stručne planerske prakse od Velike Britanije, Francuske, Njemačke i Slovenije. Sve navedene zemlje u svojim praksama imaju urbanističke planove za povijesne jezgre urbanih i ruralnih sredina. Posebno je prepoznat slovenski pristup izradi konzervatorskih planova (Konzervatorski načrt) te je uz pomoć Pravilnika o izradi konzervatorskih planova (*Pravilnik o konzervatorskom načrtu za prenovu*, Uradni list RS, št. 76/10), utvrđena struktura konzervatorsko-urbanističkog plana.

Konzervatorsko-urbanistički plan sadrži:

#### A) Analitički dio:

Tekstualni i grafički dio plana obnove sadrži:

- uvod (ciljeve konzervatorskog plana obnove, lokalitet ili mjesta baštine koji se nalaze u području detaljnog plana, opće informacije o mjestu ili mjestima baštine i konzervatorsku razinu zaštite),
- opće karakteristike baštine u širem kontekstu (položaj baštine u prostoru u odnosu na prirodne resurse, infrastrukturu i povezanost sa susjednim područjima, prikaz razvoja područja baštine (povijesni kartografski i grafički izvori, podaci o rezultatima

dosadašnjih arheoloških istraživanja), važnost baštine na širem području, te funkcionalni, tehnički, prostorni, gospodarski, stambeni, društveni, kulturni i ekološki uvjeti na području baštine, uključujući analizu kretanja stanovništva),

- prostorne karakteristike baštine u odnosu na okolinu i
- sažetak inicijativa i prijedloga stanovnika na području baštine.

## B) Planerski dio

Tekstualni i grafički dio plana obnove sadrži:

1. površina plana obnove,
2. arhitektonska, krajobrazna i dizajnerska rješenja prostornog uređenja, a posebno:
  - uklanjanje ili premještanje neprimjerenih sadržaja,
  - dopušteni dodatni i novi sadržaji ili građevine,
  - uređenje rubnih površina područja plana,
  - uređenje javnih površina,
  - krajobrazno i parkovno uređenje,
3. vrstu i svrhu obnove naselja, kada je u pitanju obnova naselja,
4. način obnove naselja ili kulturnog krajolika iz gospodarskog, društvenog, ekološkog, energetskog, urbanističkog, arhitektonskog i krajobraznog aspekta (uključujući sadržajne dogradnje i revitalizacije naselja), kada je u pitanju obnova naselja,
5. područja za koja se rješenja pribavljaju putem javnog natječaja, kada je to potrebno sa stanovišta zaštite kulturne baštine i realizacije kvalitete izgrađenog prostora,
6. plan parcelacije, kada je to potrebno radi zaštite kulturne baštine,
7. faze provedbe prostornog planiranja, ako je to potrebno radi zaštite kulturne baštine,
8. rješenja i mjere za cjelovito očuvanje kulturne baštine,
9. rješenja i mjere zaštite okoliša i prirodnih dobara i očuvanja prirode sa stajališta zaštite kulturne baštine,
10. rješenja i mjere obrane i zaštite od prirodnih i drugih nesreća sa stajališta zaštite kulturne baštine,
11. uvjeti vezanosti objekata na gospodarsku javnu infrastrukturu i izgrađenu javnu imovinu u odnosu na baštinu, uključujući planiranje potrebnih parkirališnih površina, javne rasvjete, komunalne opreme, uređenja zemljišnih površina te

## 12. utjecaje i veze sa susjednim jedinicama prostornog uređenja.

Konačno, jedan od ključnih elemenata izrade konzervatorsko-urbanističkog plana je bila suradnja u sklopu radionica organiziranih sa stanovnicima naselja Mljeta i s javno-pravnim tijelima koja su doprinijeli svojim komentarima, savjetima i prijedlozima.

**Interreg**  
Mediterranean  
WINTER MED  
Winter Islands Network for all year round Tourism  
Experience in the Mediterranean - WINTER MED

**Integralna zaštita i revitalizacija povijesnih naselja u krajolicima OTOKA KORČULE I MLJETA**

**JAVNI POZIV  
ZA SUDJELOVANJE NA RADIONICAMA**

Dragi stanovnici otoka Korčule i otoka Mljeta,

pozivamo Vas da svojim sudjelovanjem na radionicama u obliku rasprave s organizatorima pridonese izradi "Stručne studije integralne zaštite i revitalizacije povijesnih naselja u krajolicima otoka Korčule i Mljeta".

**PROGRAM RADIONICA**

- Predstavljanje projekta WINTER MED (Regionalna agencija DUNEAE)
- Predstavljanje Stručne studije integralne zaštite i revitalizacije povijesnih naselja u krajolicima otoka Korčule i Mljeta (ASK Atelier d.o.o., Institut za povijest umjetnosti – Centar Cvito Fisković, Split)
- Rasprava sudionika

**VRIJEME I MJESTO ODRŽAVANJA RADIONICA**

**UTORAK, 15.02.2022., U 13:00 h**  
DOM KULTURE U BABINOM POLJU

**SRIJEDA, 16.02.2022., U 9:30 h**  
GRADSKA VIJEĆNICA GRADA KORČULE

**SRIJEDA, 16.02.2022., U 12:30 h**  
OPĆINSKA VIJEĆNICA OPĆINE VELA LUKA

**UVOD**  
Masovni turizam i porast broja turista na otocima uzrokuje prekomjerno iskorištavanje destinacije, čime se narušava njihova prirodna i kulturna baština. Turistički sektor glavni je gospodarski pokretač koji donosi prosperitet i gospodarski i društveni razvoj mediteranskih otočnih destinacija koje se inače bore za pronalaženje stalnih izvora prihoda, uglavnom zbog geografskih ograničenja i nedostatka alternativnih gospodarskih aktivnosti. To istovremeno donosi i veliki pritisak na kulturnu i prirodnu baštinu teritorija. Gubitak biološke raznolikosti, obalna erozija, pritisak na lokalne resurse, komercijalizacija lokalne kulture i tradicije, neki su od faktora koji kočuju razvoj sektora. Ti se negativni učinci povećavaju, posebno tijekom ljetne sezone kad se lokalne zajednice moraju nositi s prekomjernim turizmom, a ostaju u socijalno-ekonomskom zastoju tijekom ostatka godine.

**CILJEVI**

- Podizanje svijesti o vrijednosti očuvanih kulturno-povijesnih cjelina i očuvane povijesne i tradicijske arhitekture kao i naslijeđenih kulturnih krajolika te potrebi kvalitetne obnove i gradnje u duhu tradicije te povratno, njihovom značaju za gospodarstvo i održivi turizam
- Izrada regionalnog akcijskog plana razvoja cjelogodišnjeg turizma na otocima Dubrovačko-neretvanske županije

Organizatori radionica: **DUNEAE** (Regionalna agencija za razvoj i promociju turizma u području mediteranskog jadranskog kruga)  
Izrađivači studije: **ASK ATELIER** (Institut za povijest umjetnosti)

U sklopu radionice sa stanovnicima otoka Mljeta provedena je anketa.

Rezultati ankete pokazali su da lokalno stanovništvo smatra da su povijesne jezgre naselja otoka Mljeta u prosjeku dobro očuvane te da ih je potrebno čuvati najviše kroz rekonstrukciju i korištenje starih objekata (prema smjernicama konzervatora i u skladu s povijesnom izgradnjom) te učinkovitijom zakonskom regulativom, zaštitom i provedbom prostornih planova.

Svrhom očuvanja starih jezgri naselja vide većinom očuvanje izvornog identiteta naselja (njegovog ambijenta, tradicije, izgradnje, krajolika i kulture) te povezano s tim turističku atrakciju, odnosno pozitivan utjecaj na ruralni turizam. Većina ispitanika smatra da je moguće



pomiriti očuvanje starih naselja sa suvremenim životnim potrebama te da očuvanje povijesnih cjelina naselja pozitivno utječe na ukupnu materijalnu i ekonomsku vrijednost naselja.

Ispitanici većinom smatraju da treba očuvati ukupni ambijent naselja, ali da je potrebno očuvati i gospodarske zgrade (štale, suhozide, pristupne puteve i sl.) te prirodne zelene elemente unutar naselja. Također, većinom smatraju da mogu osobno utjecati na očuvanje ambijentalnih vrijednosti naselja odgovornim ponašanjem i korištenjem prostora, promicanjem zaštite te podizanjem svijesti, edukacijom i radom lokalne zajednice oko brige u prostoru. Kao jedan od načina spominje se i obnova vlastitih nekretnina primjereno povijesnim naseljima.

Većina ispitanika smatra da dosadašnji pristup očuvanja povijesnih cjelina dugoročno nije dobar te da je izgled naselja danas, u odnosu na izgled kakav je imalo u vrijeme njihova djetinjstva, djelomično promijenjen novom izgradnjom. Kao prostor nove gradnje podesnim se smatraju posebno određeni dijelovi naselja izvan povijesne jezgre.

**Interreg**  
Mediterranean  
WINTER MED  
Winter Islands Network for all year round Tourism  
Experience in the Mediterranean - WINTER MED

**Integralna zaštita i revitalizacija povijesnih naselja u krajolicima  
OTOKA KORČULE I MLJETA**

**JAVNI POZIV  
ZA SUDJELOVANJE NA RADIONICAMA**

Dragi stanovnici otoka Korčule i otoka Mljeta,

pozivamo Vas da svojim sudjelovanjem na radionicama u obliku rasprave s organizatorima pridonese izradi "Stručne studije integralne zaštite i revitalizacije povijesnih naselja u krajolicima otoka Korčule i Mljeta".

**PROGRAM RADIONICA**

- Predstavljanje projekta WINTER MED (Regionalna agencija DUNEА)
- Predstavljanje Stručne studije integralne zaštite i revitalizacije povijesnih naselja u krajolicima otoka Korčule i Mljeta (ASK Atelier d.o.o., Institut za povijest umjetnosti – Centar Cvito Fisković, Split)
- Rasprava sudionika

**VRIJEME I MJESTO ODRŽAVANJA RADIONICA**

**UTORAK, 15.02.2022., U 13:00 h  
DOM KULTURE U BABINOM POLJU**

**SRIJEDA, 16.02.2022., U 9:30 h  
GRADSKA VIJEĆNICA GRADA KORČULE**

**SRIJEDA, 16.02.2022., U 12:30 h  
OPĆINSKA VIJEĆNICA OPĆINE VELA LUKA**

**UVOD**  
Masovni turizam i porast broja turista na otocima uzrokuje prekomjerno iskorištavanje destinacije, čime se narušava njihova prirodna i kulturna baština. Turistički sektor glavni je gospodarski pokretač koji donosi prosperitet i gospodarski i društveni razvoj mediteranskih otočnih destinacija koje se inače bore za pronalaženje stalnih izvora prihoda, uglavnom zbog geografskih ograničenja i nedostatka alternativnih gospodarskih aktivnosti. To istovremeno donosi i veliki pritisak na kulturnu i prirodnu baštinu teritorija. Gubitak biološke raznolikosti, obalna erozija, pritisak na lokalne resurse, komercijalizacija lokalne kulture i tradicije, neki su od faktora koji kočuju razvoj sektora. Ti se negativni učinci povećavaju, posebno tijekom ljetne sezone kad se lokalne zajednice moraju nositi s prekomjernim turizmom, a ostaju u socijalno-ekonomskom zastoju tijekom ostatka godine.

**CILJEVI**

- Podizanje svijesti o vrijednosti očuvanih kulturno-povijesnih cjelina i očuvane povijesne i tradicijske arhitekture kao i naslijeđenih kulturnih krajolika te potrebi kvalitetne obnove i gradnje u duhu tradicije te povratno, njihovom značaju za gospodarstvo i održivi turizam
- Izrada regionalnog akcijskog plana razvoja cjelogodišnjeg turizma na otocima Dubrovačko-neretvanske županije

Organizatori radionica: **DUNEА** (Regionalna agencija za razvoj i razvoj otoka Korčule i Mljeta)  
Izrađivači studije: **ASK** (ASK Atelier d.o.o.), **INSTITUT ZA PVIJEST UMJETNOSTI – CENTAR CVITO FISKOVIĆ, SPLIT**



### 1.1.3. PODRUČJE POVIJESNOG NASELJA KORITA

U sklopu izrade Plana je napravljeno istraživanje, valorizacija i kategorizacija zona kulturne, povijesne i prostorne zaštite. Iz navedenog istraživanje je definirana granica obuhvata izrade Plana, koja obuhvaća povijesnu jezgru, novi dio naselja, kontaktne zone sa pripadajućim krajolikom.

Područje obrade konzervatorsko-urbanističkog plana na području naselja Korita prikazano je u grafičkom dijelu plana.

### 1.1.4. REŽIMI ZAŠTITE I POLITIKE ZAŠTITE PODRUČJA

Na prostoru naselja Korita su dvije građevine koje su upisane u Registar kulturnih dobara RH kao pojedinačno zaštićeno kulturno dobro:

- Crkva Gospe od Brijega, registarski broj Z - 1836



Crkva Gospe od Brijega, Konzervatorski odjel u Dubrovniku

- Kaštio, registarski broj Z-1677



Kaštio, Konzervatorski odjel u Dubrovniku

U sklopu obuhvata plana postoje i evidentirana kulturna dobra, koje bi bilo bitno upisati u Registar kulturnih dobara RH prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21). Riječ je o slijedećim graševinama, sklopovima i povijesnoj cjelini:

- Nekropola
- Crkva Sv. Vida
- Kuća Škapić
- Kuća Kazilari - Franić
- Ruralna cjelina Korita
- Crkva sv. Vida
- Crkva sv. Ilije
- Kompleks kule
- Groblje sv. Vida
- Lokalitet Miri, prapovijest/antika
- Lokalitet Crkvine, ostaci crkve sv. Petra i Pavla
- Gomila - Zaplataće
- Pojedinačni antički nalazi - naselje Korita



U sklopu izrade konzervatorsko-urbanističkog plana su prepoznate građevine i sklopovi koje je potrebno što prije zaštititi kako bi se spriječila danja devastacija i propadanje. Prvenstveno tu je povijesna cjelina naselja Korita gradsko-seoskih obilježja, zatim kula (toreta), crkva sv. Ilije, sv. Vida s grobljem, Kuća Kazilari-Franić i kuća Škapić.



Pogled na kulu u naselju (toreta) sa zapadne strane, 1958. godine, Fototeka Konzervatorskog odjela u Splitu



Toreta



Mlinica s očuvanim inventarom



Pogled na crkvu svetog Ilije



Pogled na crkvu svetog Ilije iz mjesta<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Crkva sv. Ilije u Koritima ja mala crkvica na istočnoj glavici brda Cerovac (315m) zapadno od sela. Pozicija je služila za kontrolu mora i dolaska neprijateljskih brodova i time lakše obrane od mnogobrojnih pljačkaša koji su harali Jadranom do 15. st. Građena je u 15. st. od tesanog kamena. To je mala četvrtasta građevina 2,5 x 4 m, sa bačvastim stropom, bez apside. Oltar joj je proslonjen na ravni zid njenog svetišta, a oltarna slika iz 17/18 st. prikazuje Svetu obitelj i sv. Iliju u kolima koje vuku vatreni konji. Drugih ukrasa u njenoj unutrašnjosti nema, jer su brojne umjetnine pokradene od mnogobrojnih pljačkaša tijekom 18. i 19. st. Obnovljena je 1992., prilazni put



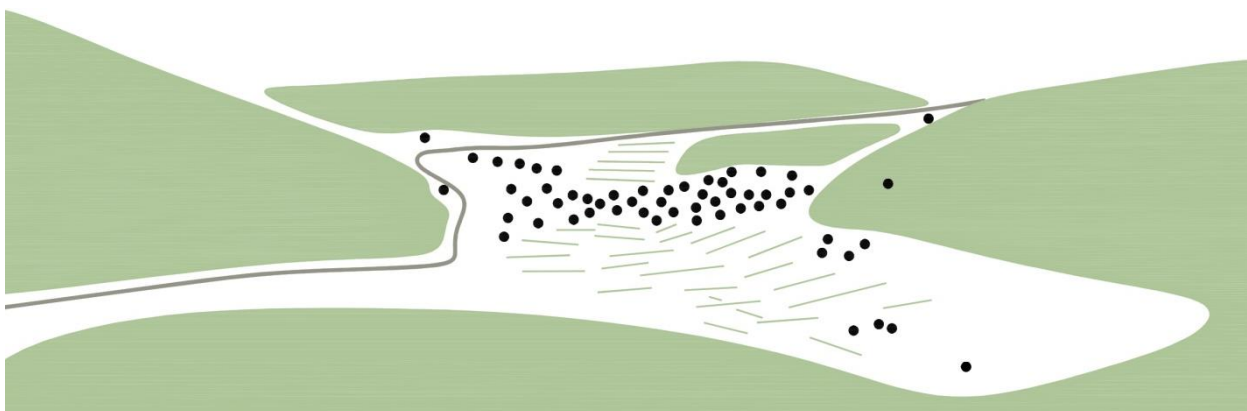
Pogled na crkvu svetog Vida, fototeka Konzervatorskog odjela u Dubrovniku Pogled na crkvu svetog Vida

U Koritima se također nalazi i crkva sv. Marka dubrovačkih franjevaca te kuća u kojoj su boravile klarise.

U neposrednoj blizini Korita nalaze se i iskopine crkve sv. Pavla iz 5. st. te ostaci *ville rustice* iz 1. st.

## 1.2. OPĆE KARAKTERISTIKE POVIJESNOG NASELJA

### 1.2.1. POLOŽAJ U PROSTORU



Slika naselja – Korita

betoniran je 2019. Crkva pripada župi sv. Antuna opata, Maranovići, župni upravitelj je don Stipo Zadro, a crkvu održava Nikola Dabelić, uz čiju svesrdnu pomoć je obavljeno snimanje interijera.

Otok Mljet je osmi po veličini hrvatski otok, smješten nedaleko od poluotoka Pelješca, Dubrovnika i otoka Korčule i Lastova. Odlikuje se sredozemnim podnebljem, suhim ljetima i blagim zimama s približno čak 2500 sunčanih sati na godinu, što ga čini jednim od najsunčanijih jadranskih otoka.

Na Mljetu je 14 naselja s nešto više od 1.000 žitelja prema popisu stanovništva iz 2021. godine. Najstarija naselja leže skrivena u unutrašnjosti otoka, na obroncima plodnih polja i dolova, ali najčešće s vizualnim kontaktom s morem s viših pozicija. Istodobno – kao i na susjednoj Korčuli, brojnim jadranskim otocima te kod brojnih prastarih primorskih naselja Mediterana – takav im smještaj omogućava siguran pregled nad morskim horizontom s kojega je mogla uvijek doći opasnost. Srednjovjekovna mljetska naselja gornjeg kraja otoka, a jednako tako i Blato, te Babino Polje, baštine u tom smislu kontinuitet od prahistorijskih vremena, kada je otok nastavalo ilirsko pleme – Ardijejci. Istočni kraj otoka bio je najgušće naseljen dio, s mjestom Vrhmljeće u središtu. To je prvo slavensko naselje na Mljetu, izgrađeno iznad današnjeg naselja Maranovići, gdje se sve do 14. stoljeća nalazilo i sijelo sudaca.

Korita se nalaze na istočnom dijelu otoka uvučena u šumovitu unutrašnjost i zaštićena od pogleda s mora. Danas su Korićani dominantno okrenuti Saplunari zbog gradnje turističkih apartmana na ovom dijelu otoka, za razliku od povijesti kada su prema moru bili orijentirani na sjevernu stranu otoka koja ih je povezivala sa Dubrovačkom republikom s kojom su imali uske gospodarske veze prodajom vina po kojemu su bili dobro poznati.

Korita, smještene između brežuljaka, nije bilo lako uočiti s mora, što je osiguravalo djelomičnu zaštitu od opasnosti te poticalo razvoj i broj stanovnika. Korita nastaju u 15.st. nakon seobe iz Žare i nakon pustošenja Okuklja. Neki izvori govore kako su Korita dobila ime po prirodnim kamenim udubljenjima u kojih se punila voda. Zbog geografskog položaja iz Korita se nadzirao akvatorij Mljetskog kanala ali i pučine. Drugi izvori govore kako su ime dobila prema riječi „korota“ zbog tuge koja je zatekla selo nakon velike epidemije kuge. Prije toga su se Korita zvala Glava od Mljeta.<sup>2</sup>

Izrazito brežuljkast teren prostora Korita i povijesne općine Maranovići krije brojna plodna polja, vrtače i lokve, te speleološke objekte. U sredini sela nalazi se kula koja je služila za

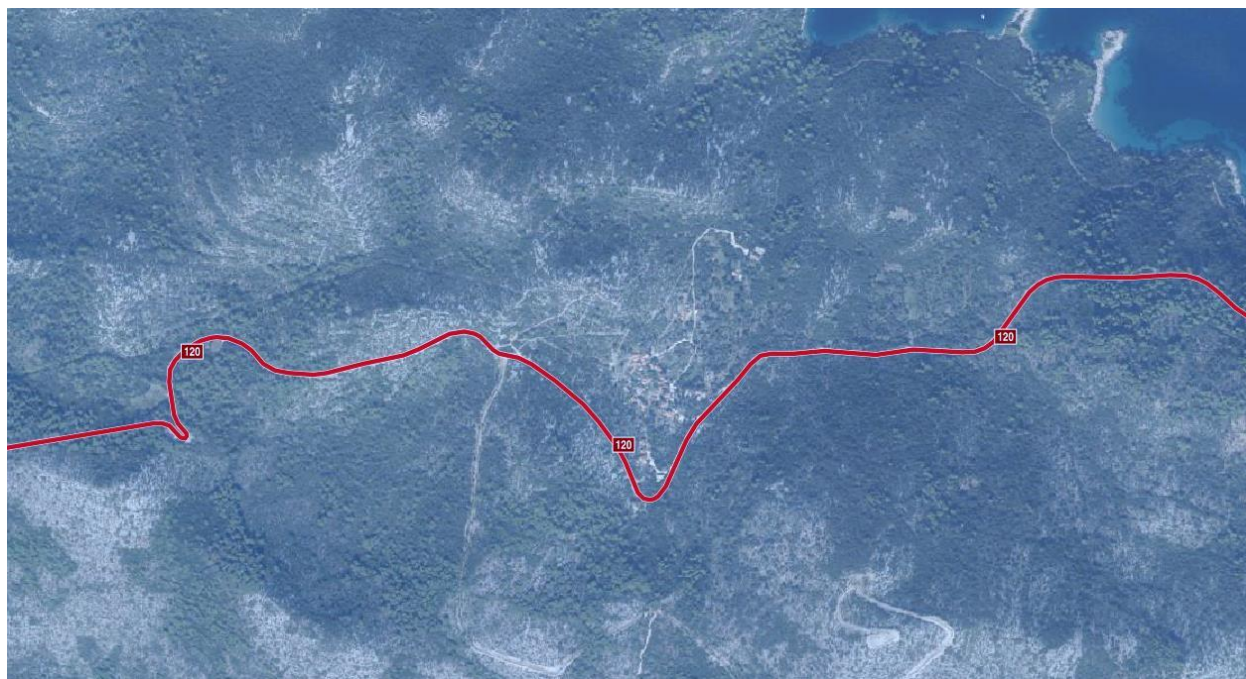
---

<sup>2</sup> Gušić, B. (1931.), Mljet, Narodna starina, 10/26, str. 155-230, str. 184



obranu od čestih napada gusara. Tijekom 17. i 18. st cvate ribarstvo pa se stanovnici Korita bogate ulovom i prodajom usoljene ribe, osobito srdela. Za to se vrijeme doseljavaju plemićke obitelji iz Dubrovnika, Stona i drugih krajeva, pa Korita poprimaju osobine urbanog središta. Naglim nestankom srdele krajem 18.st. Korita počinju siromašiti, odseljavaju se mnoge obitelji, a mnogi umiru naglom pojavom kuge u istom stoljeću.

Prema prvom popisu stanovništva iz 1857. godine u Koritima je bilo 135 stanovnika. Kasniji popisi bilježe vrlo slične podatke, a najveći broj stanovnika zabilježen je na popisu 1961. godine kada ih je bilo 186. Od onda pa sve do danas broj stanovništva je u konstantnom padu do 2011. godine. Na popisu 2001. godine zabilježeno je 74 stanovnika, a 2011. njih 46. Zadnji popis stanovništva 2021. godine bilježi blagi rast sa ukupno 53 stanovnika i 20 kućanstava te se broj stanovnika, unatoč kontinuiranoj depopulaciji RH od 1980-tih do danas kontinuirano zanemarivo povećava. U mjestu danas živi deset obitelji.



Prometna veza Korita s ostatkom otoka, <https://geoportal.hrvatske-ceste.hr/>

Glavna prometna veza, državna cesta D-120, prolazi kroz selo Maranovići i Prožuru preko Korita do Saplunare. Cesta povezuje otok Mljet od Sobre, gdje je trajektna luka, do Saplunare, što su dvije glavne poveznice za Korita. Povijesno je državna cesta bila veza koja se povezivala Korita s ostatkom otoka, samo što je proširen profil prometnice.





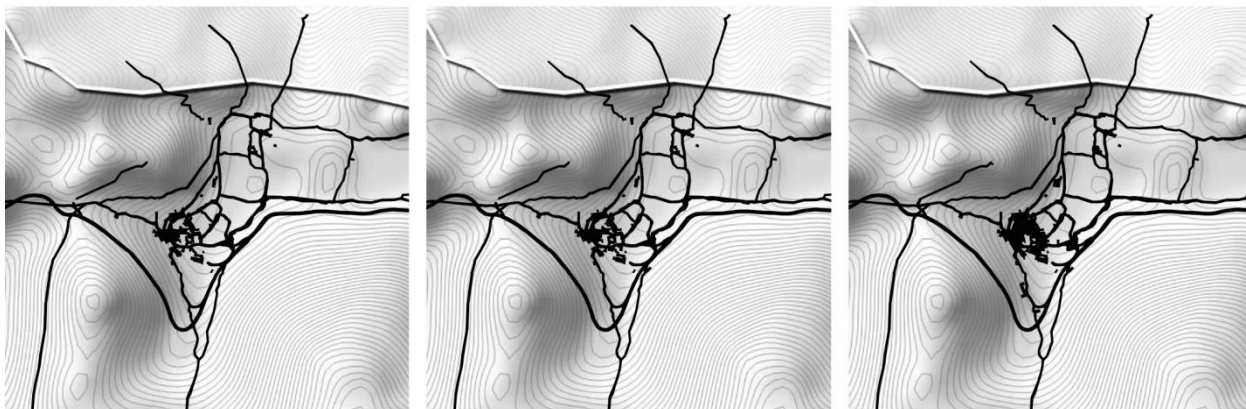
Pogled na Korita iz zraka



Pogled na Korita iz zraka

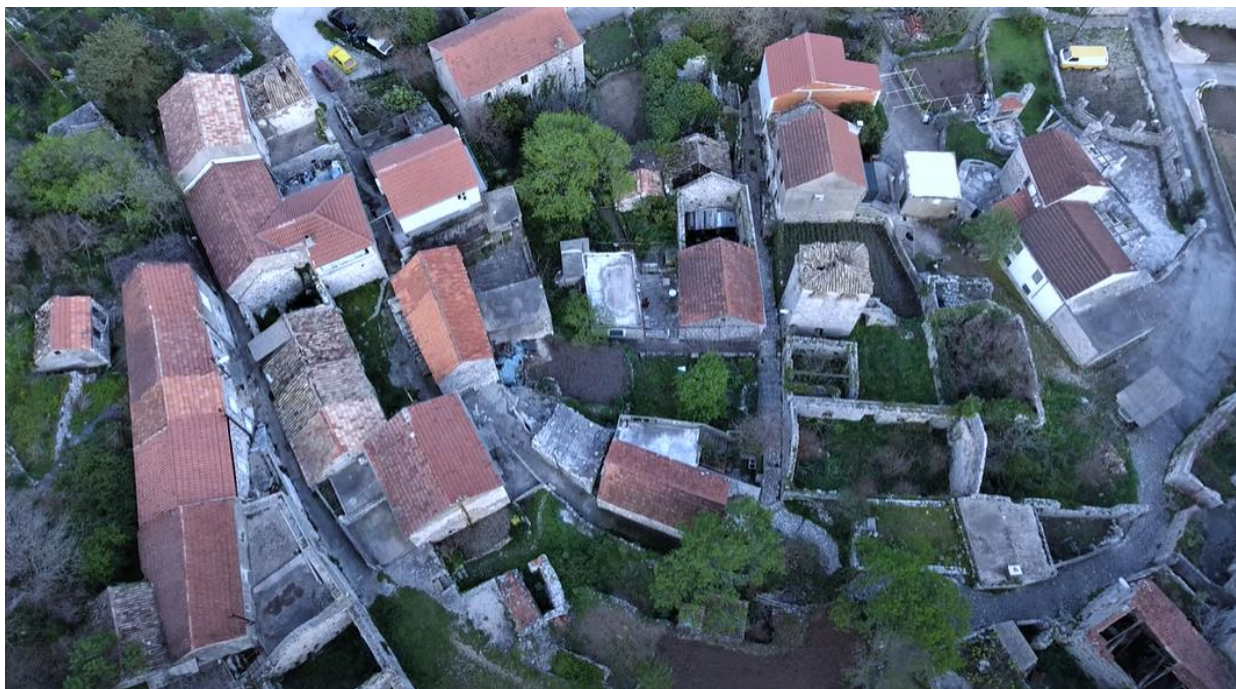


## 1.2.2. POVIJESNI RAZVOJ



Geneza naselja Korita od sredine 19. stoljeća do danas (1853.-1968.-2018.)

U 15. stoljeću, u doba relativne sigurnosti, uz plodne baštine, razvija se disperzno čitav grozd manjih naselja, u prvom redu Žara, Maranovići, Prožura, pri moru Okuklje... Žarani naseljavaju Korita koja će svojim dobro zaklonjenim položajem, osobito nakon Ciparskog rata, privući obitelji prisiljene da napuste svoja izložena sela. Propadanjem Žare, Okuklja i manjih zaselaka čija imena pamti samo predaja (Lokvice, Grubanje i Kruševac, Okrajak, Lokanj i Seoca), Korita postaju središtem gornjeg Mljeta.



Korita iz zraka



Naselje je okružilo dugački krški dolac između sjevernog i južnog gorskog lanca s čijih se glavica motri pučina. Na izmaku 16. i tijekom 17. st. nekoć rahlo težačko naselje zgušnjava se u trgovački gradić – (često se ističe da je među dućanima imao nekoliko zlatarnica) – sa zbijenim kućama koje ne zaostaju za onima u Gradu. U njemu su kuću imale i dubrovačke klarise. «U njegovanim vrtovima – piše B. Gušić - među plemenitim voćkama niču skladni palaceti, visoke dobro građene međe drže mir među susjedima, ulice su čiste i popločane». Priklanjajući se sve više trgovini, zanemarujući zemlju, nakon što je u općem nazadovanju gospodarskih prilika na izmaku Dubrovačke republike trgovina propala, dobar dio zemalja i baština Korićana oko Marije od Brda kupilo je snažno bratstvo Maranovića, odnosno obitelji iz Okuklja koje su u nesigurnim baroknim vremenima u Maranovićima našli zaklon. Nakon velike epidemije kuge 1770. godine bijedom i glađu ošinuta Korita nikad se više nisu oporavila. Pad gradića najsugestivnije opisuje B. Gušić: « Već u polovini 18. stoljeću napominju se napuštene i razrušene kuće u Koritima, a danas je upravo jadan dojam toga sela, jer ljudi nastanjuju nekadanje konobe i štale, a iz golih zidina skladnih palaceta zjaju slijepa okna i dveri, uokvirene divnim klesanim dovratnicima. Krovovi su urušeni, pergole razorene, u vrtovima među podivljanim voćkama i maslinama buja korov, nekad popločane ulice danas su blatne, smradne, studene gustijerne zatrpane... Od najljepšega naselja na Mljetu nastalo je najzapuštenije i posve propalo mljetsko selo.»

1900-ih Korita imaju 180 stanovnika, danas 46. Tijekom 20. st. radile su još područne škole u Prožuri i Koritima, a od 1983. sva djeca pohađaju školu u Babinom Polju.



Kula u Koritima, oko 1931. Mljet, dr Branimir Gušić, Narodna starina , Vol. 10 No. 26, 1931.



Kula u Koritima danas

Na Prijevoru, sjeverno od naselja, blizu crkve sv. Vida podignut je Kaštio (Z-1677) koji je svojevremeno bio obrana čitavoga sela, u više navrata napadnutog od gusara.<sup>3</sup> Nažalost, tijekom 19. stoljeća izgubio je izvore fortifikacijske elemente (npr. mašikule na konzolama, kakve vidimo pri vrhu kule u Prožuri), te je pretvoren u gospodarsku zgradu. Kula je, kao u Prožuri, bila značajan formativni element urbanog tkiva, pa se oko nje okupilo nekoliko kuća 17.-18. st., karakterističnih za dubrovačku baroknu stambenu arhitekturu.

Evidentirane su barokna kuća obitelji Kazilari, danas Franić te kuća obitelji Škapić, kojoj je na dovratniku zabilježena godina 1695. Tragove dubrovačke stambene kulture 16. - 18. stoljeća nalazimo i na nizu pregrađenih seoskih kuća.



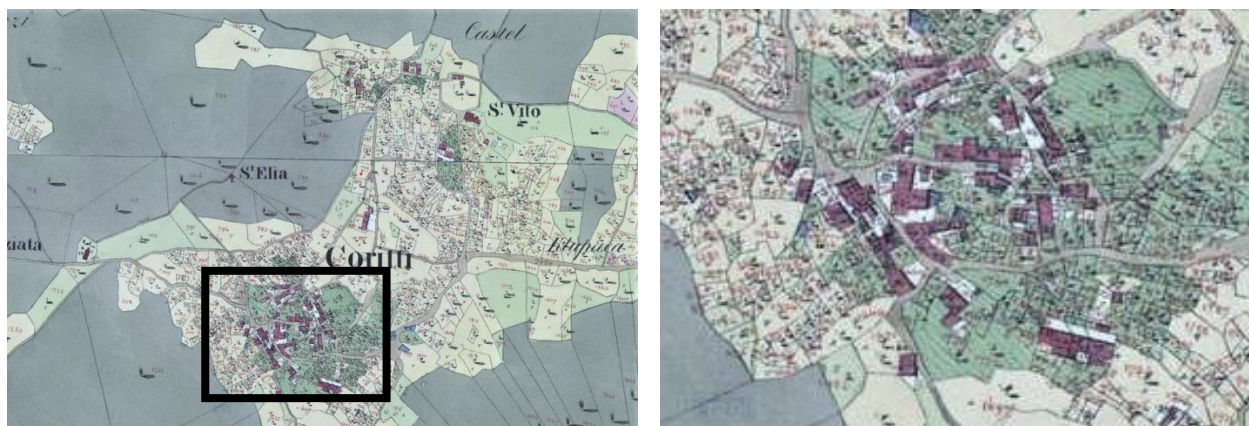
Toreta u središtu mjesta, za sve stanovnike jednako udaljena od kuća u trenutku sklanjanja od neprijatelja

Izvorno gotičko-renesansna crkva sv. Vida, zidana krajem 15. stoljeća, još uvijek s prelomljenim svodom, u 19. stoljeću je proširena. Bila je matična župna crkva od 1694. do 1769. g. U prostranom trijemu nalazi se niz slikovitih nadgrobnih ploča. Groblje se pak proširilo uokolo, s

<sup>3</sup> Godine 1669., u jeku Kandijskog rata, Korita su se jedva obranila, tom prigodom su gusari poharali Okuklje koje je posve opustilo nakon toga.



dojmljivim pogledom preko Mljetskoga kanala, Pelješca i Elafitskih otoka, do hercegovačkih planina na obzoru.



Katastarski plan Korita i detalj mjesta, sredina 19. st., Arhiv mapa Istre i Dalmacije, Državni arhiv u Splitu

Poseban biljeg okolnom prostoru davala je renesansna, temeljito barokizirana crkva Gospa od Brijega (Z-1836), iznad Korita na putu prema Maranovićima, na glasu po čudotvornoj Gospinoj slici (današnja barokna je zamijenila vjerojatno neku stariju) kojoj su Korićani, kao i namjernici, ostavljali bogate zavjetne darove.<sup>4</sup> Do početka 16. stoljeća Gospa od Brijega bila je župna crkva za čitav istočni dio otoka Mljeta. Izvorni titular je zapravo Blažena Djevica od navještenja – Nuncijata, Gospa Blagovijesti, što upućuje na pretpostavku da je građena – poput više drugih na dubrovačkom i širem jadranskom prostoru – kao zavjetna crkva protiv kužnih bolesti, na prilazu naselju.

Danas su Korita, kao i Prožura, u crkvenom smislu filijala župe Maranovići.

Arheološka iskapanja poduzeta sredinom 1990-ih na poticaj Crkvenog odbora iz Korita iznijela su na vidjelo ostatke dviju ranosrednjovjekovnih crkava na lokalitetu Crkvine nedaleko od Korita (upisano kao evidentirano kulturno dobro). Prva je jednobrodna građevina sa svetištem koje je artikulirano dvostrukim apsidama kojoj se najbližu komparaciju može naći u crkvi Sv. Platona na otoku Cresu, što bi ukazivalo na vrijeme s kraja kasne antike ili u sam osvit ranog srednjeg vijeka. Unutar perimetra te crkve (iz nekog razloga porušene), izgrađena je koncem

<sup>4</sup> Kako zapaža Gušić: «Među obiljem renesansnoga i baroknog prstenja, hercegovačkih burma, te niza od koralja sa krupnim filigranskim zrnjem, naročito se ističu: jedan mali exvoto i nakit posljednje Učelini-Skapićeve. Exvoto je srebrna pločica sa reljefom ruke, na čijim se prstima jasno opažaju znakovi mljetske gube, specifično mljetskog oboljenja. Darovi posljednje Skapićeve jesu: divna biserna ogrlica u dva niza sa filigranom i teške barokne biserne naušnice.»

11. ili početkom 12. st. mlađa, predromanička crkva. Zidni plaštevci obiju sačuvani su do pola metra visine. Kontekst nalaza ukazuje da je ovaj iznimno zanimljivi crkveni objekt bio nastao na temeljima ili – vjerojatnije - unutar sklopa neke kasnoantičke rustične vile (villa rustica), pretpostavljamo u procesu kristijanizacije mljetskog pagusa. Značajno je, na tragu tradicije svetopavlovskog brodoloma u vodama otoka Mljeta, spomenuti da je titular ove crkve/crkava bio sv. Pavao.



Od ostalih sakralnih gradnji valja spomenuti crkvicu sv. Ilije iz 16. st., obnovljenu 1992. g.

Ruševine crkve sv. Pavla na Crkveni (Crkvenoj) između Korita i Saplunare



Mer Adriatique côte orientale de l'île Meleda a Antivari : No. 2316. / [Alexandre Edmond] Ploix. 1866. (Izvor: NSK, zbirka atlasa i zemljovida)





Karta je iz atlasa V. M. Coronellija: Atlante Veneto. Paris : Battista Nolin, [ca 1700]. (Izvor: NSK, zbirka atlasa i zemljovida)

### 1.2.3. VAŽNOST PODRUČJA U ŠIREM KONTEKSTU

Korita su po svojem karakteru, povijesnom nastajanju i oblikovanju tipičan primjer srednjovjekovnih naselja. Smješteno u unutrašnjosti otoka stambene zone naselja su se odmicale od vrijedne obradive zemlje na manje vrijednim brdovitim dijelovima terena. Korita su koristila obližnju, sjevernu morsku luku nekadašnjeg naselja Žare iz koje su izvozili svoje proizvode prema kopnu.

Danas su povijesni slojevi i izvorni ambijent gradića vrlo dobro očuvani te ih je važno zaštititi i prezentirati kao dio ruralne, a i urbane, dalmatinske kulturne baštine.

## 1.2.4. FUNKCIONALNI, TEHNIČKI, DRUŠTVENI I KULTURNI KONTEKST

### 1.2.4.1. Funkcionalni uvjeti



#### Vizura na naselje

Korita su danas naselje dominantno stambenog karaktera. U posljednjih pedeset godina, kada se u većini dalmatinskih mjesta na račun intenzivnog turističkog razvoja prostor apartmanizira, Korita su na račun svojeg položaja u unutrašnjosti otoka ipak u velikoj mjeri odoljela novoj gradnji. Do danas su Korita očuvala svoju izvornu strukturu, morfologiju i izgled. Jednako kako je u prošlosti zbog svojeg položaja naselje bilo zaštićeno od napada s mora, tako je i do danas, zbog želje turista da budu u blizini mora zaštićeno od devastacije prostora turizmom.

U povijesnom dijelu naselju su uglavnom očuvane kuće i prostori za držanje blaga, isto tako je jako dobro očuvana sakralna arhitektura na uzvisinama. Kako se povijesni stambeni dio naselja udaljavao od plodnog polja u podnožju očuvani su suhozidi i zidane međe između parcela, unatoč tome što se poljoprivreda napušta kao primarna djelatnost stanovnika. Uz mali broj iznimki, naselje je kao i u povijesti ostalo sjeverno od glave ceste, danas državne ceste D-120. Postojeće kuće se uređuju dijelom za turističke sadržaje, a dijelom za osobne potrebe. Ovaj

prostor je zona ispreplitanja izgradnje i poljoprivrednih površina koje su dijelom u korištenju, a dijelom napuštene.

Naselje Korita je položeno podno okolnih brda zatvoreno pogledu. Pristup automobilom je vrlo ograničen i otežan na račun uskih ulica koje nikad nisu bile zamišljene kao cesta za kolni promet.

Na žalost, javnih sadržaja danas više nema iako je zgrada škole očuvana.

#### 1.2.4.2. Tehnički uvjeti

Veza između povijesne jezgre Korita i krajolika je neprikosnovena. Postojeći krajolik je uvjetovao i diktirao položaj izgradnje naselja, a ujedno i materijale od kojih će se zgrade graditi. S razvojem poljoprivrede, novim tehnikama i promjenama u načinu životu dolazi do promjena u građevnom fondu naselja i dijelom u korištenim materijalima. Ti elementi ne pokazuju istu sliku kao prije sto, dvjesto godina i bilo bi nerazumno očekivati da se ne mijenjaju u budućnosti. Sa stajališta očuvanja i održivosti, to je također razumljivo i prihvatljivo, jer baština ne može opstati bez prilagodbe trenutnim uvjetima. Ako nije dovoljno fleksibilan, može brzo izgubiti smisao i samo ljuska ostaje bez sadržaja i kao takva umire i postupno nestaje. Međutim, važno je njegovo vođenje pod stručnim nadzorom.

#### GRAĐEVINSKI MATERIJAL

U prošlosti su građevine u Koritima bile kamene, pojedine kuće velikaša su bile ožbukane vapnencem. Krovišta su građene na potkonstrukciji od drvenih greda, sa kamenim vijence i konzolama, pokrivena crijepom i rijetko kamenom. Naknadne obnove objekata izvedene su često u kamenu, ali i u kombinaciji s drugim materijalima (cigla, beton, armirani beton). Gospodarske zgrade za čuvanje stoke su bile kamene, često zidane u suho.

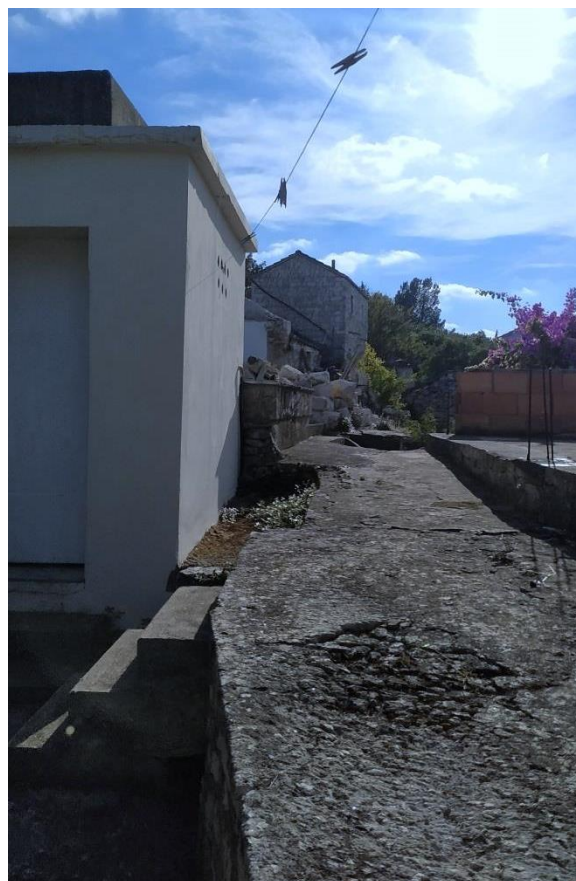
Zgrade iz druge polovici 20. stoljeća su uglavnom od suvremenih materijala, kao što su opeka, betonski blokovi, armirani beton, vrlo često žbukane ili obložene kamenim pločama koje pokušavaju imitirati autohtonu stambenu arhitekturu. Novi materijali su nekompatibilni s tradicionalnim materijalima koji se koriste, osobito na starim zgradama.





### PRITISCI

Nekada su sve glavne ceste i ulice u Koritima bile od kamena ili bijeli put, a vertikalne komunikacije stepenica od kamena. U drugoj polovici 20. stoljeća, ceste se asfaltiraju, a veliki dio komunikacija u povijesnom dijelu Korita betonira. Pješačke spojne ulice izgrađene su uglavnom od betona ili betona ispunjenog kamenjem.





#### 1.2.4.3. Društveni uvjeti

Svako naselje ima svoje karakteristike koje ga razlikuju od ostalih. Uglavnom su stanovnici ti koji daju sliku naselju, bilo izvana gradnjom zgrada i druge infrastrukture, bilo imidžom koji su sami stanovnici stvorili svojim životom i međusobnom povezanosti. Kulturni i društveni život bitan je čimbenik života u naselju i važan čimbenik identiteta. Zemljoradnička kultura ima dugu tradiciju koju ljudi u selu uz razne manifestacije čuvaju i danas i predstavlja poveznicu između stanovnika i pokazuje njihovu snažnu privrženost mjestu. Korita imaju svoje blagdane čiji sadržaj podsjeća na nekadašnju gospodarsku ulogu mjesta, kao što je npr. blagdan Velike Gospe.

Poput ostalih otočkih mjesta, Korita njeguju folklornu tradiciju.

#### 1.2.4.4. Ekonomski uvjeti

Stanovnici Korita u prošlosti su se bavili poljoprivredom (vinogradarstvo, maslinarstvo, povrtlarstvo), ali su ipak bili više orijentirani na more, ribolov i plovidbu. Dijelom su se bavili i stočarstvom obzirom da prema katastarskim podacima iz 1840./1841. Korita imaju pored magaraca, svinja i ovaca čak 999 koza.<sup>5</sup> Kroz povijest su se stanovnici bavili zlatarstvom i proizvodnjom bačvi o čemu svjedoče i nazivi ulica (Zlatarska i Bačvarska).

Sada su stanovnici uglavnom zaposleni u građevinarstvu i turizmu.

Glavne gospodarska grana Korita danas je turizam, ali samo sezonski. On se bazira na pružanju smještajnih kapaciteta gostima te trgovini domaćim proizvodima.

Od turističkih atrakcija je važno istaknuti sakralnu arhitekturu u kojoj se održavaju kulturne manifestacije, biciklističke i planinarske staze koje povezuju Korita s okolnim mjestima i obnovljenu mlinicu koja je bila mjesto iz kojeg je kretao poklad po kojemu su Korita poznata.

#### 1.2.4.5. Uvjeti života

Jedan od velikih izazova Korita je nepostojanje kanalizacijskog sustava, a većina starih kuća nema riješen nikakav sustav odvodnje otpadnih voda. Fekalna odvodnja se ispušta direktno u tlo ili u septičke jame. Suvremene kuće imaju obvezu izgradnje spremnika otpadnih i fekalnih

---

<sup>5</sup> Gjurašić, 2013: 192

voda. Prostornim planom je kanalizacijski sustav planiran koji nije realiziran. Na račun sve većih pritisaka na prostor ključno je rješavanje ovog problema.

Vodovod je planiran u koridoru državne ceste koja prolazi uz Korita, tako da kuće i dalje koriste gusterne, one su izvorni dio domaćinstva i arhitekture.

Izuzev neriješenog sustava vodovoda i odvodnje uvjeti za život u Koritima su zadovoljavajući. Na području Korita nema većih zagađivača okoliša, osim promet državnom cestom D-120 koja je glavna prometna veza na otoku.

Nisu izvedeni zahvati koji bi negativno utjecali na krajolik Korita i njegovog neposrednog ruba. Najveću opasnost i degradaciju područja prijeti od neprimjerene izgradnje koja degradira ambijent mjesta. U naselju se pojedine kuće obnavljaju neprimjerenim materijalima te nadograđuju na način da degradiraju prostor.

Krajolik ruba naselja je očuvan, biljne vrste su autohtone. U novijim aranžmanima pojavljuju se alohtone biljne vrste.

#### 1.2.4.6. Postojeća prostorno planska dokumentacija

Naselje Korita je jedno od pet naselja u sklopu Prostornog plana uređenja Općine Mljet „Službeni glasnik Općine Mljet“ broj: 3/2002, 5/2003-ispr, 4/2007, 7/2010, 9/2011, 3/2012, 1/2016 i 1/2) te sedmo naselje po veličini i broju stanovnika.

Prostorni plan uređenja Općine Mljet je na snazi već 20 godina te je u tom razdoblju provedeno osam izmjena i dopuna.

Urbanistički razvoj Korita, u građevinskom je smislu vrlo stabilan. Plan nije odredio neizgrađeni dio građevinskog područja dijela naselja. U sklopu cjelokupne prostorno-planske dokumentacije kroz vrijeme nije povećavana površina građevinskog područja naselja, međutim Planom je utvrđena jako velika površina izgrađenog građevinskog područja što daleko premašuje stvarno stanje. Naselje Korita ima svoj izdvojeni dio u Saplunari.

U sklopu plana su propisane mjere za zaštitu kulturnog krajobraza i zaštitu kulturno-povijesne baštine. Tako je čl. 95 Odredbi za provedbu PPUO Mljet definirano sljedeće:

„(1) Planom su utvrđene mjere zaštite prostora, odnosno zaštite:

- a) krajobraznih vrijednosti,

- b) prirodnih vrijednosti,
- c) kulturno-povijesnih cjelina.

(2) Povijesne naseobinske, graditeljske i vrtno-perivojne cjeline, prirodni i kultivirani krajobrazi, kao i pojedinačne građevine spomeničkih obilježja s pripadajućim česticama, te fizičkim vizualno istaknutim okolišem, moraju biti na stručno prihvatljiv i vrstan način uključeni u budući razvitak JLS. Zaštita kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti podrazumijeva ponajprije sljedeće:

- a) očuvanje i zaštitu prirodnoga i kultiviranoga krajolika kao temeljne vrijednosti prostora
- b) poticanje i unapređivanje održavanja i obnove zapuštenih poljodjelskih zemljišta, zadržavajući njihov tradicijski i prirodni ustroj (osobito vinograda i maslinika)
- c) očuvanje povijesnih naseobinskih cjelina (sela, zaselaka i izdvojenih sklopova) u njihovu izvornom okruženju, s povijesnim graditeljskim ustrojem i naslijeđenom parcelacijom
- d) oživljavanje starih zaselaka i osamljenih gospodarstava etnološke, arhitektonske i ambijentalne vrijednosti
- e) očuvanje i obnovu tradicijskoga graditeljstva (osobito starih kamenih kuća), ali i svih drugih povijesnih građevina spomeničkih svojstava, kao nositelja prepoznatljivosti prostora
- f) očuvanje povijesne slike, volumena (gabarita) i obrisa naselja, naslijeđenih vrijednosti krajolika i slikovitih pogleda (vizura)
- g) očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskoga načina obrade zemlje
- h) zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziva sela, zaselaka, brda i potoka, od kojih neki imaju simbolična i povijesna značenja

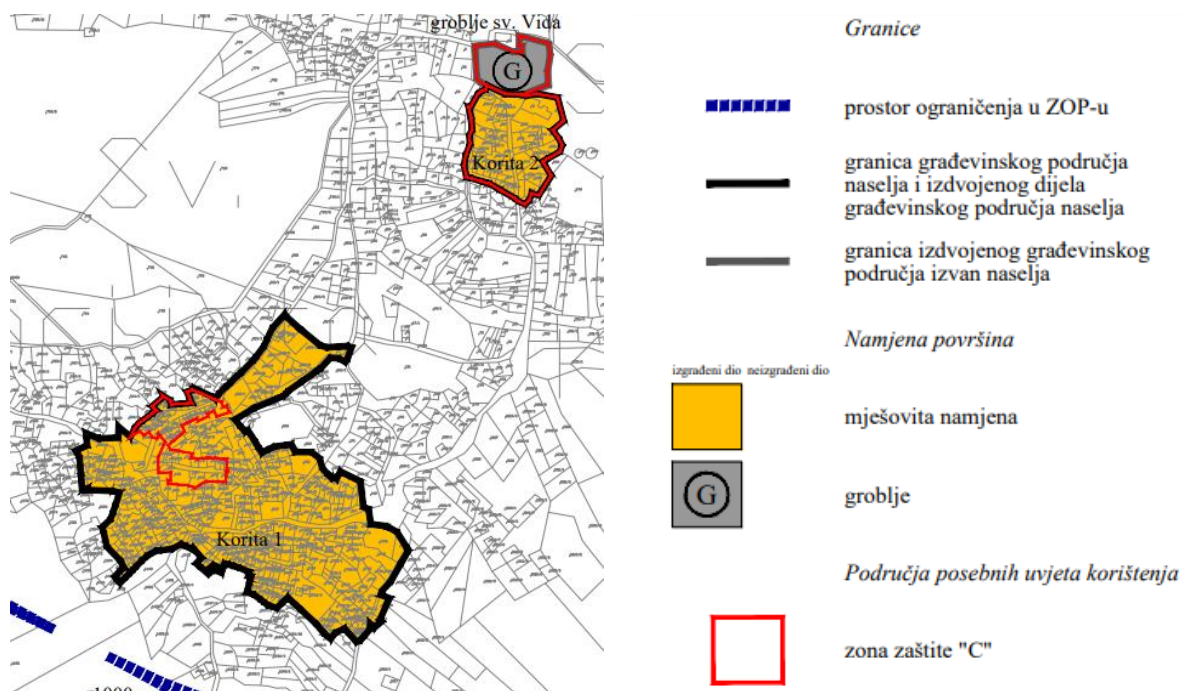
Planom su utvrđene mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti u kojima se krajobrazi štite Zakonom o zaštiti prirode. Međutim, kako Krajobrazna osnova Republike Hrvatske još nije donesena, osobito vrijednim predjelima, prirodnim i kulturnim krajobrazima, smatraju se oni određeni Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije i PPUO Mljet. Na području Korita u kategoriji kultiviranog krajobraza se štiti sklop crkava Gospe od brijega i sv. Ilije iznad Korita s pripadajućim padinama, a značajna je i vizura na dio naselja Korita kao točke i potezi značajni za panoramsku vrijednost krajolika te hrast u naselju Korita uz cestu prema Saplunari.“

Prostornim planom je propisano kako se mora voditi računa da se zadrži krajobrazna raznolikost i prirodna kvaliteta prostora uz uvažavanje i poticanje lokalnih metoda gradnje i graditeljske tradicije. Treba poticati uporabu autohtonih materijala (npr. kamen), boja prilagođenih prirodnim obilježjima okolnog prostora, te poštivanje tradicijskih arhitektonskih smjernica prilikom gradnje objekata specifične namjene.

Elemente krajobraza osobito vrijednih predjela treba štiti u cijelosti, pri čemu posebno mjesto zauzimaju raznovrsni ekološki sustavi i stanišni tipovi, u kombinaciji s elementima ruralnog krajobraza, formiranim u uvjetima lokalnih tradicija korištenja prostora u različitim gospodarskim i povijesnim okolnostima (kao posljedica uravnoteženog korištenja poljoprivrednog zemljišta za biljnu proizvodnju i stočarstvo).

Posebno se zaštićuje specifičan oblik tradicijskog obrađivanja tla (suhozidi) te veće površine pod vinogradima i maslinicima koji također tvore specifičnu sliku južnodalmatinskog krajolika te se zaštićuju i kao djelatnosti i kao cjelovite pejzažne slike.

U planiranju je potrebno provoditi interdisciplinarna istraživanja temeljena na vrednovanju svih krajobraznih sastavnica, naročito prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti unutar granica obuhvata plana.



Prostorni plan uređenja Općine Mljet 2021.

Samo malom dijelu povijesnog središta Korita je PPUO Mljet dodijelio status zaštite povijesne strukture – zona zaštite „C“ bez opisa njenih karakteristika te definirao detaljnije odredbe i uvjete zaštite i očuvanja osnovnih elemenata povijesne planske matrice i karakterističnih skupina građevina, pojedinih građevina i drugih, za ukupnost određene kulturno-povijesne cjeline važnih vrijednosti, a prije svega oblika građevina i sklopova, gabarita i povijesnih sadržaja.

“(3) Posebnom konzervatorskom postupku osobito podliježu sljedeći zahvati na elementima kulturne baštine:

- a) popravak i održavanje postojećih građevina
- b) funkcionalne prenamjene postojećih građevina
- c) nadogradnje, prigradnje, preoblikovanja i građevinske prilagodbe (adaptacije)
- d) rušenja i uklanjanja građevina ili njihovih dijelova
- e) novogradnje na zaštićenim česticama ili unutar zaštićenih predjela
- f) izvođenje radova na arheološkim lokalitetima.

(4) U skladu s važećim zakonima i propisima za sve nabrojene zahvate u stavku 3. ovoga članka na građevinama, sklopovima, zonama i lokalitetima za koje je ovim Planom utvrđen status registriranog kulturnog dobra (Z-broj ili P-broj), kod nadležne ustanove za zaštitu spomenika (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorski odjel Dubrovnik), a ovisno o prirodi zahvata, potrebno je ishoditi zakonom propisane suglasnosti:

- a) posebne uvjete, odnosno potvrdu glavnog projekta ili
- b) prethodno odobrenje.

(5) Sve faze radova na koje se odnose suglasnosti iz prethodnog stavka podliježu nadzoru nadležne Uprave za zaštitu kulturne baštine.”

U dijelu PPUO koji određuje mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti donesene su značajne odredbe koje bi realizacijom značajno doprinijele revitalizaciji i očuvanju naselja kao i njegove kontaktne zone odnosno njenog kultiviranog krajolika koji čini nerazdvojan dio s povijesnom cjelinom.

Određeno je između ostalog sljedeće:

"5. za kulturne krajolike za koje se predlaže upis u Registar kulturnih dobara RH, za provođenje procedure upisa u Registar kulturnih dobara preporuča se priprema konzervatorske dokumentacije, odnosno stručnog vrednovanja radi donošenja rješenja i utvrđivanja kulturnog dobra - kulturnog krajolika u okviru kojeg će se odrediti sustav mjera zaštite a koja će poslužiti i kao podloga za prostorni plan

6. za sve kulturne krajolike koji su ocijenjeni kategorijom regionalnog/lokalnog značaja prilikom izrade prostorno planske dokumentacije niže razine preporuča se kao podlogu izraditi konzervatorsko-krajobraznu studiju, koja osim tipološke klasifikacije uključuje i analizu i ocjenu kulturno povijesnih vrijednosti krajolika; do upisa pojedinog kulturnog krajolika u predložene kategorije, kulturni krajolici se štite prostorno-planskom dokumentacijom kroz propisane mjere zaštite i planske smjernice

7. u svrhu zaštite asocijativnih krajolika - očuvanja identiteta za prepoznatljivo područje krajolika Dubrovačke republike koje povezuju povijesni, gospodarski, obrambeni, religijski, kulturni i prirodni elementi, tj. za složeni krajolik kopna, otoka i mora u kojem je međudjelovanje između ljudi i prirode snažno povezano s idejama i praksama povezanim s prirodnim elementima i izgledom krajolika, utvrđuju se smjernice kako slijedi:

- očuvati prepoznate kulturne i prirodne vrijednosti u krajoliku (pojedinačne kulturne i prirodne krajolike i ostale vrste kulturne baštine) kroz očuvanje raznolikosti i karakteristične fizionomije mediteranskog povijesnog krajolika kopna, otoka i mora
- osigurati kontinuitet društvenih i kulturnih događanja, povijesnih djelatnosti, korištenja, tehnika i praksi gradnje
- podržati gospodarske aktivnosti koje su u skladu s kulturnim i prirodnim vrijednostima, a onemogućiti one koje nisu prihvatljive u pogledu očuvanja karaktera kulturnog krajolika
- poticati znanstvena i stručna istraživanja te edukaciju čime će se doprinijeti dugoročnom boljitku stanovnicima i javnoj podršci zaštiti krajolika; osposobljavati stručni kadar, formirati i podržavati znanstvene i stručne ustanove koje se bave zaštitom i revitalizacijom krajolika te obnovom povijesnih vrtova i perivoja
- izraditi bazu podataka o svim kulturnim i prirodnim vrijednostima i ostalim vrstama krajolika koje se nalaze unutar asocijativnog kulturnog krajolika te prepoznati njihove

povezanosti i doprinose njegovu značaju; uspostaviti stalno praćenje stanja i promjena (monitoring)

- uspostaviti politike razvoja Županije i lokalne samouprave temeljene na prepoznatim vrijednostima kulturnog krajolika
- uključiti lokalnu zajednicu u stvaranje programa očuvanja baštine, uključujući nevladine organizacije (NGO), škole i dr.
- planirati programe u okviru kojih će se baština krajolika (stećci, gradine i gomile, antički putovi, karavanski putovi i odmorišta iz doba Dubrovačke Republike; materijalni ostaci trgovačkih veza; običaji, nošnja, kuhinja, glazba; suhozidi; željeznica, luke, pomorstvo, hodočasnički /vjerski putovi, zanatstvo (tkanine, rude); industrijska baština itd. integrirati u novi razvojni koncept

8. ruralni/agrarni krajolici – povijesni ruralni krajolici – kao najzastupljenija vrsta krajolika na području Županije u sebi sadrže i agrarne krajolike kraških polja ili terasirane krajolike na padinama; tipovi seoskih naselja i uzorci poljodjelskih površina odražavaju tradiciju, znanja i vještine ljudi koji su ih oblikovali, mijenjali i prilagođavali svojim potrebama, kao i topografska obilježja prostora u kojemu su nastali; agrarni/poljodjelski krajolici razlikuju se po načinu korištenja tla i poljodjelskim aktivnostima te mogu biti vinogradarski, maslinarski, ratarski, pašnjački i sl.; u njima su vlasnički odnosi u najvećoj mjeri odredili prostornu organizaciju, sustave putova, prostorne uzorke, geometriju parcela, omeđivanje posjeda i sl.; u povijesnim ruralnim krajolicima planira se revitalizacija lokalne tradicije; u svrhu zaštite utvrđuju se smjernice kako slijedi:

- očuvati i održavati prostornu organizaciju i odnose naselja i obradivih površina; održavati i obnavljati oblike naselja i posjeda, parcelaciju, ograđivanje suhozidima, smještaj i položaj zgrada te prirodne značajke koji su važni elementi koji oblikuju uzorke ruralnog krajolika
- osvijestiti doprinos povijesnog ruralnog krajolika ruralnom razvoju i održivom korištenju prirodne i kulturne baštine poticanjem ruralnog razvoja kroz razvoj i korištenje povijesnih ruralnih i agrarnih prostora za turizam, proizvodnju hrane, zanatstvo i ostalo
- ruralni prostor, uključujući i naselja revitalizirati i promovirati kao područje za kvalitetan život uz poticajne mjere različitih resora (poljoprivrede, regionalnog razvoja, turizma,..)

- poticati korištenje krajolika u okviru njegove povijesne namjene i omogućavanja kompatibilnog korištenja koje zahtijeva minimalne promjene njegovih prirodnih i kulturnih sastavnica
- zadržavanje prepoznatljivih vrijednosti i obilježja krajolika kroz očuvanje povijesne građe i prirodnih sastavnica
- razvojne programe temeljiti na zajedničkim prirodnim i kulturnim resursima ruralnog prostora (rijeke, potoci, jezera; vinogradarstvo, maslinarstvo, ljekovito bilje, autohtone sorte te promociju poljoprivrednih gospodarstava, kroz eko/agro turizam)
- njegovati i poticati očuvanje etnoloških vrijednosti i nematerijalne baštine (tradicije, vještina, običaja,..), promovirati elemente duhovnosti u kulturnom stvaralaštvu stanovnika ruralnih krajolika, a razvoj gospodarskih djelatnosti vezati za radne običaje stanovnika (poljoprivreda, obrt, turizam na seljačkim domaćinstvima)
- novu gradnju usmjeravati u postojeća tradicijska naselja pod kontroliranim uvjetima (izrada planova uređenja sela i zaselaka temeljem konzervatorsko-krajobrazne studije)
- posebno štiti rubove povijesnih ruralnih i urbanih naselja i to u cjelovitoj slici gabarita; ne dozvoljava se linearno širenje i povezivanje više naselja u neprekinuto građevinsko područje
- poticati obnovu starih zgrada, a novu gradnju usmjeravati na interpolacije unutar strukture naselja; gradnja novih stambeno-gospodarskih sklopova u agrarnom prostoru ruralnih naselja ne smije promijeniti tradicionalne osobitosti šireg prostora (terase, suhozidi, vegetacija)
- poticati i stimulirati obnovu zapuštenih terasiranih, suhozidnih krajolika s vinogradima i maslinicima kao nematerijalne baštine i pejzažne slike; očuvati suhozidne terase karakteristične geometrije; unutar terasiranih krajolika ne dozvoljava se rušenje suhozida i formiranje novih vinograda/maslinika u velikim površinama bez kamenih suhozida
- oštećene i zapuštene agrarne krajolike preporuča se rekonstruirati, rekultivirati i preoblikovati tj. uređenjem unaprijediti; osigurati da su tradicijske vještine potrebne za popravak povijesnih struktura održive, odgovarajuće vrednovane i nagrađene - suhozidna gradnja kao nematerijalna baština



- donijeti korist i poboljšanje života stanovnicima kroz opskrbu prirodnim proizvodima (kao što su: poljodjelski, voćarski, šumski, riblji proizvodi, pitka voda itd.) i prihodi od održivih oblika turizma
- oblikovati programe interpretacije baštine za posjetitelje, uspostaviti i urediti edukacijske putove i oznake koje obuhvaćaju kulturno naslijeđe (stari gradovi, arheološki lokaliteti, tradicijske kuće, mlinice, i dr.) i prirodne vrijednosti, u koje se uključuje i lokalna zajednica
- promicati odgovarajući obazrivo korištenje povijesnih zgrada, prilagoditi i ponovno koristiti povijesne zgrade umjesto preseljenja i zamjene novom gradnjom
- uspostaviti nagrade za postupanje s krajolikom te podržati programe za edukaciju javnosti (stanovnika) o vrijednostima naslijeđa kulturnog krajolika i građevina
- smanjiti rizike i ugrožavanje područja od divlje gradnje, prevelikog iskorištavanja i sječe šuma i ostalih pojava kojima se smanjuju vrijednosti kulturnog krajolika
- za pojedine dijelove ruralnog krajolika - osobito vrijedne, oštećene ili osjetljive - treba izraditi detaljnije planove
- pri oblikovanju građevina (posebice onih izvan naselja) treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalne arhitekture
- u ovim krajolicima izbjegavati smještaj energana i ostalih velikih infrastrukturnih građevina, a za programe/projekte čiji kapaciteti izlaze izvan postojećih okvira gradnje, koji unose nove uzorke, mjerilo i tipologije, preporuča se prethodno izraditi Konzervatorsko-krajobraznu studiju, kojom će se propitati kapacitet prostora, odnosno prostorne mogućnosti lokacije; konzervatorsko-krajobrazna studija mora biti izrađena od neovisnog, interdisciplinarnog stručnog tima; rezultati studije trebaju biti podloga za razradu projekata i urbanističkih planova
- širenje ruralnog naselja prihvatljivo samo na način da se nova izgradnja skladno uklapa u tradicionalnu sliku naselja i da urbanističko rješenje poštuje mjerilo prostora, nastavlja ruralnu matricu i ruralnih značaj naselja i krajobrazne karakteristike okruženja te da čuva okolna područja u poljoprivrednoj funkciji, posebice onih djelatnosti koje podržavaju karakteristične tradicionalne kulturno-krajobrazne uzorke
- osigurati zaštitu i očuvanje osnovnih elemenata povijesne planske matrice i karakterističnih skupina građevina, pojedinih građevina i drugih, za ukupnost kulturno-

- povijesne cjeline važnih vrijednosti, a prije svega oblika građevina i sklopova, gabarita i povijesnih sadržaja
- održavati karakteristike tradicijskih uzoraka i tipologije izgradnje u ruralnim cjelinama; a posebno izložena područja - u geomorfološkom ili vizualnom smislu - treba namijeniti onim objektima za koje je važno da su u prostoru uočljivi
  - pri oblikovanju građevina (posebice onih koje se mogu graditi izvan naselja) treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalne arhitekture
  - za sve ruralno/agrarne krajolike preporuča se izraditi Konzervatorsko-krajobraznu studiju koja će analizirati i vrednovati sve graditeljske i prostorne vrijednosti, te dati detaljnu valorizaciju pojedinih cjelina i mogućnost intervencije u njima kroz posebne odredbe unutar prostornih planova uređenja općina/gradova
  - za vrijedne urbane i ruralne cjeline preporuča se izrada studije revitalizacije povijesnih cjelina: analiza mogućnosti širenja naselja, smjernice za arhitektonsko oblikovanje, uređivanje javnog prostora, uređivanje rubova naselja te uređivanje i obnovu tradicionalnih agrikulturnih krajobraznih uzoraka u okruženju naselja koji s naseljem čine nedjeljivu krajobraznu cjelinu

9. krajolici posvećenih mjesta (sakralni i samostanski krajolici) obuhvaćaju skup religijskih sadržaja i građevina određenog prostora koji pri organizaciji i oblikovanju koriste obilježja i pogodnosti zemljopisnog smještaja; samostan je kao urbana jedinica i svojevrsno središte urbanih i ruralnih sredina, imao veliku ulogu u urbanizaciji dubrovačkog područja; smještajem na istaknutim točkama samostani su kontrolirali prometne putove kopnom i morem, bili su izloženi opasnostima, ali istodobno uživaju pogodnost dobrih prometnih veza; ta su strateški važna mjesta vrlo izložena, a ujedno su mjesta najvećeg mira i tišine, čime se ostvaruje želja redovnika za samoćom i pustinjačkim životom; međusobno su udaljeni desetak do četrdeset kilometara, tako da su smješteni u prostoru kao odmorišta za putnike; vertikalne crkvenih tornjeva dominiraju u širem krajoliku te su prostorni orijentiri; ovi krajolici imaju ulogu u hodočasničkom sadržaju i kao putovi vjerskog turizma; smjernice za održavanje, korištenje i razvoj sakralnih i samostanskih krajolika su:

- poticanje korištenja krajolika u okviru njegove izvorne namjene te obnova koje zahtijeva minimalne promjene njegovih prirodnih i kulturnih sastavnica; to uključuje čuvanje povijesno vrijednih uzoraka te odnosa izgrađenog i otvorenih prostora
- zadržavanje prepoznatljivih vrijednosti i obilježja krajolika kroz očuvanje povijesnih zgrada i vanjskih prostora te prirodnih sastavnica
- sakralni/samostanski krajolik prepoznat je kao rezultat planirane aktivnosti, djelo graditelja/arhitekta, a promjene koje nemaju uporište u izvornom karakteru nisu prihvatljive
- održavanje i obnova prepoznatljivih vrijednosti i obilježja krajolika kroz očuvanje povijesne građe i prirodnih sastavnica; planskim mjerama spriječiti prenamjenu povijesno uređenih vanjskih prostora (vrtova) gdje bi se neprimjerenom izgradnjom ili zahvatima nepovratno izgubila povijesna i stilska obilježja te vrijednosti naslijeđa
- provođenje sustavnog dokumentiranja i kartiranja sakralnih i samostanskih krajolika; evidencija uključuje prostornu organizaciju, uzorke korištenja zemljišta, mreže putova/šetnica, geomorfološka obilježja, vode, vegetaciju, izgrađene strukture (zgrade, građevine, ogradne zidove, vrtne terase, potporne zidove, šetnice, obrubne zidiće, pergole..) te poglede, vizure i vizualne odnose
- s obzirom da su sakralne i samostanske građevine smještene na istaknutim lokacijama i vizualno su vrlo izložene, u njihovoj blizini nije prihvatljiva nova gradnja koja bi promijenila povijesno uspostavljene prostorne odnose i njihov karakter prostorne dominante
- prije izrade plana obnove ili bilo kakvog zahvata sakralnom/samostanskom krajoliku preporuča se izraditi Konzervatorsko-krajobraznu studiju koja će analizirati i vrednovati sve graditeljske i prostorne vrijednosti.

10. povijesni krajolik mora obuhvaćati područje obale, otoka i mora, u kojem je tijekom povijesnog razvoja stvoreno područje prepoznatljivih svojstava i značajnih kulturnih, povijesnih, estetskih i ekoloških vrijednosti; značajna obilježja i vrijednosti morskih obalnih i otočnih krajolika jesu jedinstveni uzorci krajolika i načina života (ribarstva, moreplovstva, poljodjelstva) koji prikazuju harmonično međudjelovanje i suživot čovjeka, prirode i mora tijekom povijesti; cjelovitosti takvih krajolika, osim očuvanih kulturnih tradicija i obilježja, naselja, građevina,

arheoloških nalazišta (kopnenih i podvodnih), doprinose bioraznolikost i očuvanost ekosustava, kopnenih i morskih; smjernice za očuvanje i razvoj krajolika priobalja, mora i otoka jesu:

- podržava se korištenje obalnih, morskih i otočkih krajolika u okviru njihove povijesne namjene te se potiče korištenje i namjena prostora koje zahtijeva minimalne promjene prirodnih i kulturnih sastavnica
- zadržavanje prepoznatljivih vrijednosti i obilježja krajolika kroz očuvanje povijesne građe i prirodnih sastavnica
- obalni, morski i otočki krajolik prepoznat je kao rezultat povijesnog razvoja, a promjene koje nemaju uporište u povijesnom karakteru nisu poželjne jer mogu poremetiti tradicijske uzorke krajolika, bioraznolikost i način života u naseljima i posebnim oblicima gradnje (svjetionici, luke, brodogradilišta, ribarske kuće, ribarske zone...)
- očuvati područje kopna (otoka), obale i more bez neopravdanog unošenja novih turističkih zona u neizgrađenim predjelima; gradnja se usmjerava u postojeća naselja i turističke zone; isto se odnosi i na luke i privezišta
- razvoj ovih krajolika temeljiti prvenstveno na tradicijskom načinu života povezanim s ribarstvom, brodogradnjom, tradicijskim poljodjelstvom i lokalnim tradicijama i s iskustveno poznatim morskim putovima kojima su bile povezane tradicijske zajednice
- obalni, otočni i krajolici mora pružaju mogućnosti za rekreaciju, edukaciju, istraživanja jer reprezentiraju dugotrajan sustav korištenja prostora u suglasju s prirodom; privlačni su za razvoj turističkih i rekreacijskih sadržaja, ali u okviru kojih treba očuvati biljne i životinjske vrste te staništa
- očuvati vizure s mora od nove gradnje; koridore prometne i energetske infrastrukture (ceste, elektrovodovi i sl.) treba izvoditi u suglasju s prirodnom, reljefnom morfologijom; ukoliko se planiraju izvoditi veće promjene u morfologiji prostora (nasipi i usjeci) preporuča se izraditi Studiju utjecaja na baštinu (HIA) kako bi se osigurala kvaliteta rješenja i integriranost u morfologiju krajolika
- prije izrade plana obnove ili bilo kakvog zahvata u obalnom, morskom i otočkom krajoliku preporuča se izraditi Konzervatorsko-krajobraznu studiju koja će analizirati i vrednovati sve graditeljske i prostorne vrijednosti.



11. unutar područja prirodnih i kulturnih krajolika evidentiranih Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije zahvati izvan građevinskih područja mogući su tek sukladno uvjetima propisanim poglavljem 2.3. i uz posebne uvjete javnopravnih tijela nadležnih za zaštitu prirode i kulturne baštine pri čemu je moguće na zahtjev istih u sklopu izrade odgovarajuće projektno-tehničke dokumentacije izraditi detaljnu krajobraznu studiju i/ili konzervatorsku i/ili konzervatorsko-krajobraznu dokumentaciju

12. potrebno je izbjegavati gradnju po istaknutim reljefnim uzvisinama, obrisima i uzvišenjima te vrhovima kao i dužobalnu gradnju, pridržavajući se posebnih uvjeta nadležnih javnopravnih tijela iz područja zaštite prirode i kulturne baštine pri ishodu odgovarajućih akata za provedbu prostornog plana i/ili za građenje

13. potrebno je u što većoj mjeri očuvati i održavati prostornu organizaciju i odnose naselja i obradivih površina

14. prilikom izgradnje potrebno je u što većoj mjeri uvažavati i poticati lokalne metode gradnje i graditeljske tradicije te uporabu autohtonih materijala i boja prilagođenih prirodnim obilježjima okolnog prostora, ali uz nužnu kritičku evaluaciju s pozicije suvremenih arhitektonskih dostignuća te suvremenih zahtjeva za građevinu

15. elemente krajolika treba štiti u cijelosti, pri čemu posebno mjesto zauzimaju raznovrsni ekološki sustavi i stanišni tipovi, u kombinaciji s elementima ruralnog krajolika, formiranima u uvjetima lokalnih tradicija korištenja prostora u različitim gospodarskim i povijesnim okolnostima (kao posljedica uravnoteženog korištenja poljoprivrednog zemljišta za biljnu proizvodnju i stočarstvo); posebno se zaštićuje specifičan oblik tradicijskog obrađivanja tla (suhozidi) te veće površine pod vinogradima i maslinicima koji također tvore specifičnu sliku južnodalmatinskog krajolika te se zaštićuju i kao djelatnosti i kao cjelovite pejzažne slike

16. u planiranju je potrebno provoditi interdisciplinarna istraživanja temeljena na vrednovanju svih sastavnica krajolika, naročito prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti unutar granica obuhvata Plana

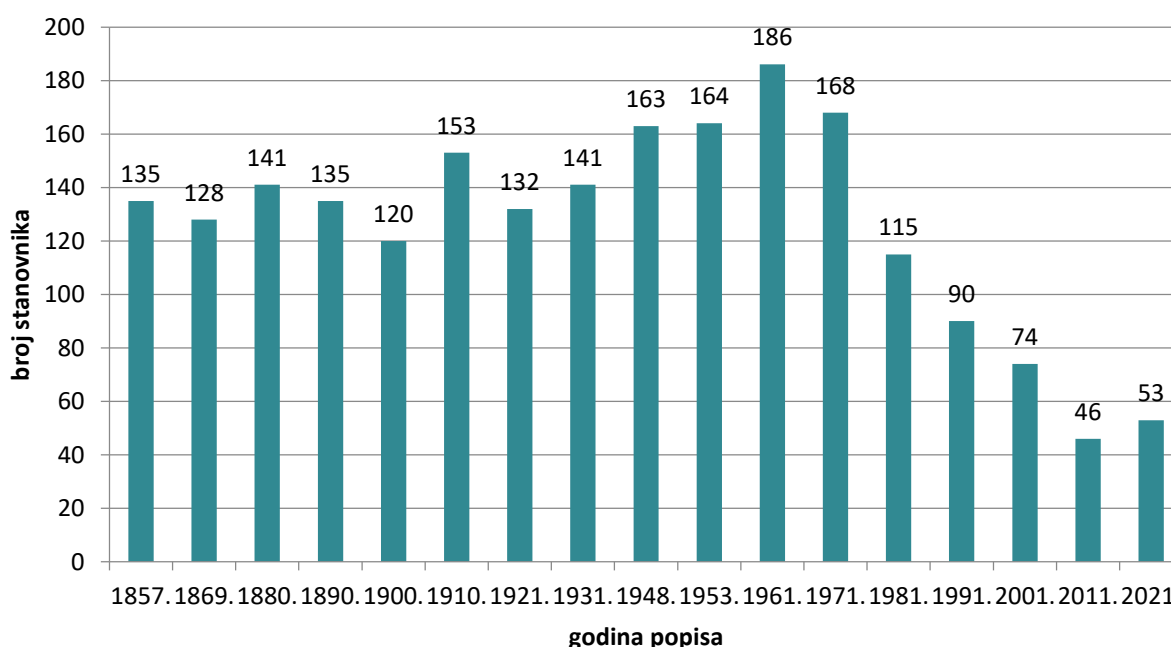
17. oštećene kulturne krajolike preporuča se rekonstruirati, rekultivirati i preoblikovati tj. uređenjem unaprijediti, a nova izgradnja dopuštena je isključivo u obimu u kojem je potrebna

uz obvezno pažljivo uklapanje novih struktura u krajolik prilikom izrade odgovarajuće projektno-tehničke dokumentacije

18. uređenje građevinskih područja planirati na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti; posebno štititi površine ruralnih i urbanih naselja i to u cjelovitoj slici gabarita, te vidljivi rub naselja (izgradnja) s prijelazom u kultivirani pejzaž; potrebno je pri izradi urbanističkih planova uređenja predvidjeti odgovarajuće prekide u linearnom širenju, a naročito se traže prostorno prazni prekidi u turističkim kompleksima

19. zabranjuju se intervencije kojima se narušava temeljni kvalitet prirodnog krajolika“

#### 1.2.4.7. Demografija



#### Rezultati popisa stanovništva na području Korita od 1857. do 2021. godine

Prema preliminarnim rezultatima popisa stanovništva 2021. godine, za razliku od velike većine otočnih naselja, Korita blago rastu s 53 stanovnika u sklopu 20 kućanstava, za razliku od 2011. kada je popisano 46 stanovnika. Prosječan broj stanovnika po kućanstvu u 2021. iznosi 2,7 članova po kućanstvu.

Najveći broj stanovnika, 186, Korita su imala 1960-ih godina. Od tog perioda do popisa 2011. broj stanovnika postepeno opada. U 1981. godini naselje je značajno smanjeno izdvajanjem dijela naselja u samostalno naselje Saplunara.

## 1.3. PROSTORNE KARAKTERISTIKE

### 1.3.1. LOKACIJA U ODNOSU NA OKOLIŠ, TOPOGRAFIJA, VEZE

Korita su smještena u unutrašnjosti istočnog dijela otoka Mljeta, veoma dobro sakrivena od pogleda s mora, a sa sviju ih strana okružuju strme glavice s prostranim vidicima s kojih su mogli promatrati i nadzirati more u Mljetskom kanalu.

Topografija Korita obiluje humcima, glavicama, poljima, udubinama, vrtačama, slikovitim kamenim oblicima. Korita su se smjestila sjeverno od pristupne ceste te se svojom arhitekturom smješta u udolinu gotovo kružnim tlocrtom.

Iako povijesne karte svjedoče o velikom broju aktivnih poljoprivrednih površina zapadno od naselja Korita, danas je većina poljoprivrednih površina, suhozidnih terasa i međa, zapuštena ili u procesu zarastanja. Ističe se tek nekoliko aktivnih maslinika (G. Žara, Vinogradi, Korita).

Korita su naselje sedmo po broju stanovnika u sklopu Općine Mljet. Kroz povijest su bila jedno od većih naselja otoka. U prošlosti je vrlo bogato naselje sa zlatarnicom, ribarnicom i prostorima za preradu vinove loze i maslina, izvozilo je svoje proizvode ponajprije u Dubrovnik. U obližnjoj uvali su bili magazini za ribu, ribarnica i mala luka za izvoz ribe u Dubrovnik, Bari i Brindisi. Propadanjem gospodarstva, zamiru sve grane gospodarstva pa se stanovništvo danas bavi poljoprivredom i turizmom.

Klimatske prilike vrlo su povoljne. Južni položaj i maritimnost ublažavaju termičke ekstreme i klimu čine ugodnom iako ponekad iznenade studeni prodori s kopna. Relativno male godišnje temperaturne amplitude povoljne su za poljoprivredu. Dnevne su amplitude male, a mrazova nema. Najčešći vjetrovi su s otvorenog mora. Glavni vjetrovi su šilok i bura. Šilok puše sa jugoistoka, a sa sjeveroistoka puše bura.

Temperature zimskih mjeseci rijetko su niže od 6°C. Snijeg je rijetka pojava. Po broju sunčanih sati Mljet se može usporediti s najsunčanijima mjestima na našoj obali. Količina oborina kreće se od 1000 do 1200 mm godišnje. Jesen i zima primaju gotovo podjednako oborina, zajedno oko 70%. Redovite ljetne suše donose teškoće u opskrbi vodom i štete poljoprivredi. Na Mljetu nema stalnih vodenih tokova ni stalnih jačih izvora. U prošlosti se stanovništvo

opskrbljivalo pitkom vodom iz ponekog izvora i "lokava", svako domaćinstvo posjeduje svoju "gustjernu" za sakupljanje kišnice, a u nekim selima postoje i velike zajedničke cisterne. Korita su imala nekoliko lokvi u južnom dijelu naselja, koje su sačuvane do danas.



Lokve u Koritima

### 1.3.2. PRIRODNE I ANTROPOGENE GRANICE NASELJA

Korita su okružila dugački krški dolac između sjevernog i južnog gorskog lanca s čijih se glavica motri pučina. Vegetacija Mljeta ima izrazito mediteranski karakter. Na istočnom kraju raste šuma pinija (*Pinus pinea*) vezana za pješčane naslage. Sjeverne primorske padine pokriva gusta makija. Vegetacija oko Korita je poprilično degradirana gdje je podloga najslabija, a naseljenost najstarija. Krajoblik Korita je danas uglavnom ispresijecan suhozidima koji okružuju maslinike i poljoprivredne površine (uglavnom napuštene).

Atraktivnost izvornog prirodnog krajobraza pojačana je odsustvom bilo kakvog jačeg utjecaja čovjeka u smislu izgradnje građevina, osim naravno cesta, što je neobično za većinu prostora duž našeg priobalja. I tu kvalitetu prostora nužno treba sačuvati. Elementi kulturnog krajobraza, svojevrsnog spoja izvornog ili kultiviranog krajobraza i struktura kulturnog nasljeđa, izvan su kompaktno izgrađene površine samog naselja. U ovome smislu svojstvenost kraja su i brojne crkve i kapele na vrhovima brjegovina (kao sv. Ilija i sv. Gospe od Brijega) s kojima se ove



izgrađene umjetne strukture stapaju s okolnim prostorom i s njim tvore nezaboravne slike mljetskog krajobraza.

Kružni ili koncentrični karakter Korita odvaja prostor naselja od polja i šume s kojim čine zaokruženu cjelinu. Konfiguracija terena je uvjetovala prirodne granice širenja povijesnog naselja. I danas su te granice održane i mali je udio novih zona gradnje koje zauzimaju prostor prema državnoj cesti, tako da se granica između izgrađenog i agrarnog prostora nije izgubila.

### 1.3.3. SILUETE, POGLEDI, DOMINANTNE VIZURE





#### Pogled na Korita iz zraka

Povijesni karakter Korita je osigurao pružanje kvalitetnih vizura koje se penju padinama brda koje okružuju polje tako i s vrhova brda iznad, na okolni krajolik.

Zbog posebnih prirodnih obilježja prostora, vedutne ekspozicije su najizraženije iznad naselja Korita. Pogledi se pružaju sa terasa kuća, suhozida, crkve sv. Vida, predjela oko Kaštila i crkve Gospe od Brijega, otvarajući pogled prema cijelom polju.

Mikrovedute su karakteristične za svaku uzvisinu koja okružuje polje s razine ulice ili uzvisina. Crkve su ujedno mjesta vrlo kvalitetnih veduta na okolni prostor.

#### 1.3.4. ASOCIJATIVNE KARAKTERISTIKE

Glavne asocijativne karakteristike Korita su gusta struktura kamenih kuća položenih uz kružnu vezu kroz naselje, međusobno umrežena stepenicama i uskim stazama. Gustu strukturu naselja okružuje polje s istoka, a gusto, nisko zelenilo na okolnim padinama s ostalih strana.

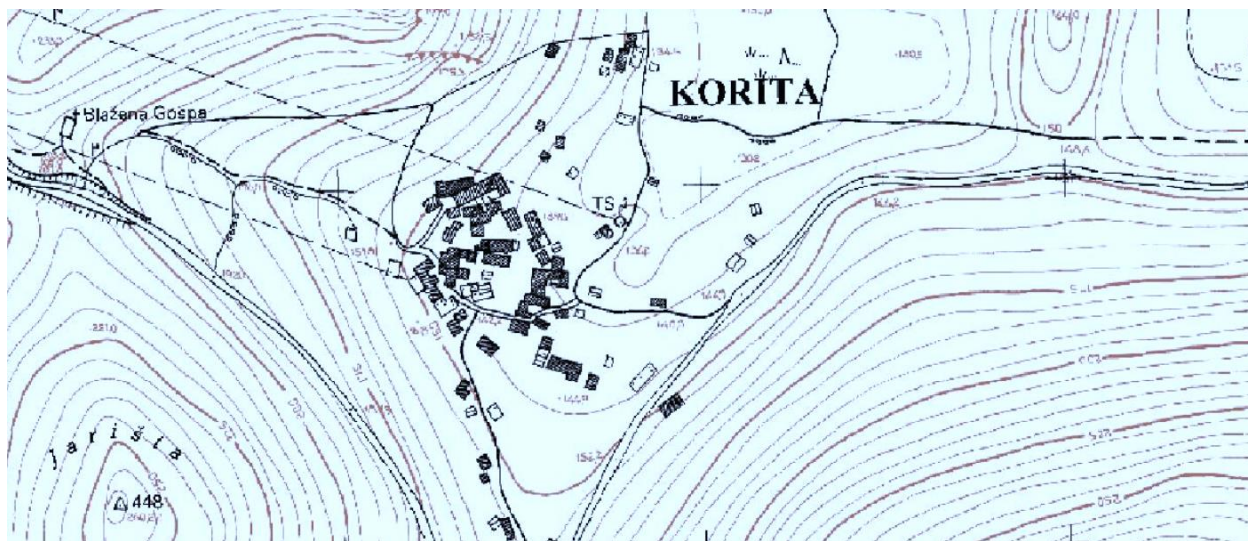
Snažna vizualna izloženost Korita iz doline ostavlja snažan dojam na promatrača na način da se prostor sagledava kao jedna homogena cjelina.



## 1.4. KONCEPT I OBLIKOVANJE

### 1.4.1. IDENTIFIKACIJA MORFOLOŠKE STRUKTURE NASELJA

Korita su se strukturirala duž kružne komunikacije kroz mjesto koja se povija gotovo po jednoj izohipsi i uz koju se niže izgradnja.



Korita na topografskoj karti, ([www.katastar.hr](http://www.katastar.hr))

Mljetska naselja, isto kao i korčulanska, bračka, hvarska, lastovska odličan su primjer održivog planiranja prostora. Točno i uredno nižu se kamene kuće zbite jedna uz drugu, sve u jednoj ravnini, povezane ulicom. Pravilne četverostrane građevine svojim pročeljima sve gledaju u sunce i u svoje polje. Ima ih viših i nižih, masivnijih i vitkijega oblika, ali njihovi oštri bridovi, čiste plohe i tamni četverokuti pravilnih pravokutnih prozora čine ih monotono jednakim. Isti solidan materijal, jedan kanon gradnje, daju čitavomu naselju izrazit stil, čvrst i jednostavan.

Naselje Korita mora se promatrati kroz nekoliko slojeva. Prvi najvrjedniji sloj je prostor povijesnog sela sa njegovim povijesnim sklopovima, vezama, toretom i komunikacijama prema sakralnim građevinama i kaštilu na okolnim uzvisinama. Povijesni dio naselja je prošaran komunikacijama koje se pružaju paralelno sa slojnicama. Novija izgradnja se u manjoj količini razvija na samom ulazu u naselje. Periferija brda još uvijek ima jasan okvir sa sjeverne strane gdje se gradnja završava sa gustom makijom, za razliku od istočne strane koja raspršuje uz suhozide terasa polja.

Parcelacija prostora je također jedan od kreatora identiteta prostora. Povijesnu jezgru naselja karakterizira vrlo gusta i usitnjena parcelacija, koja je u velikom broju slučajeva u potpunosti izgrađena. Veličine parcela se uglavnom kreću već od 15m<sup>2</sup>, a rijetko dosegnu 80 m<sup>2</sup>. U ovoj zoni ne postoji pravilna geometrija i naznake planiranja prostora. Jedino što se iz ove guste mreže izdvaja su parcele puteva i stepenica koja se probijaju kroz ovu gustu strukturu. Kako se odmičemo od povijesne jezgre parcele dijelom postaju sve veće i veće, međutim i ovim prostorima nije prisutna planirana organizacija i ima usitnjenih dijelova.

#### 1.4.2. IDENTIFIKACIJA GRAĐEVNIH STRUKTURA

Tipično za arhitekturu sela otoka Mljeta, koja je oskudno plodno tlo strogo čuvala za poljoprivredu, rezultirala je gradnjom Korita na rubovima plodnog polja, uz prastare putove i staze, skrivena od pogleda iz gospodarskih i strateških razloga. Prikladno izabrani položaj mjesta, na lokaciji nedaleko od mora, a gdje je bilo zaštićeno od napada s mora, osigurao mu je konstantan razvoj kroz stoljeća.

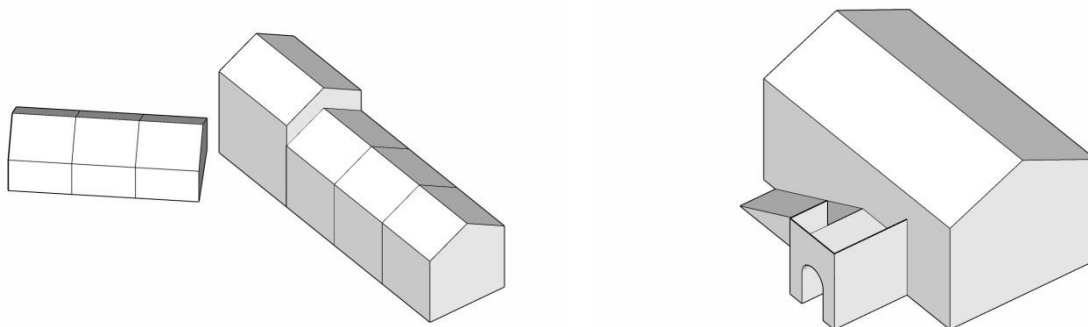
Zbijena arhitektura Korita promatrana iz daljine ostavlja dojam ujednačene cjeline, međutim ulaskom u mjesto se dojam mijenja. Put koji se nazirao iz polja ulaskom u selo postaje teško pratiti, jer u gomili kuća jedva se nalazi prolaz, kontinuirano vijuga, desno i lijevo odlaze strmi popločani putevi, a stepenice se gube pod dubokim svodovima.

Od sredine 19. pa do sredine 20. stoljeća Korita doživljavaju kontinuirani razvoj te iz ovog perioda potječe većina stambenog fonda. Ovo je vrijeme najvećeg broja stanovnika koji postepeno počinje opadati 1970-ih. Nakon toga i Korita je zbog teških gospodarskih prilika zahvatio snažan val migracija. Veliki broj stanovnika je napustio otok, a dio se preselio u druga naselja koja nude više mogućnosti za gospodarsku aktivnost.

Gusta parcelacija građevinske povijesne zone, gospodarski i društveni čimbenici značajno su utjecali na oblikovanje, funkcionalnost i prostornu podjelu naselja. Na parcelama kuća nije bilo popratnih sadržaja. Parcele kuća su u velikoj većini bile u potpunosti izgrađene, a neizgrađeni dio parcele je služio kao dvorište ili vrt. Tipična kuća u Koritima, kao i ostale kuće Mljeta prilagođen je prirodnim utjecajima, kao što su konfiguracija terena (kuće su naslonjene na teren), klimatski uvjeti i raspoloživi građevni materijal, kamen. Ukorijenjenost u okoliš njegova



je glavna i možda najveća kvaliteta. Materijal, tlocrt, proporcije, orijentacija objekata, nagib, krovište i oblik krovišta, veličina i raspored fasadnih otvora doprinose ujednačenoj i urednoj slici zgrada, a time i naselja.



#### Tipiska tradicionalna izgradnja Korita

Slijedom vrlo dugog i intenzivnog prostornog razvoja Korita, u njegovom graditeljskom tkivu rijetke su gospodarske prizemnice, no one su gotovo bez iznimke građene od kvalitetnog kamena 'u živo', fugiranog vapnenim mortom.

##### 1.4.2.1. PROČELJA

Vještina i tradicija klesanja u kamenu je dio tradicije i ostavštine. Kako je Mljet bio poznat po kvalitetnom kamenu i kamenolomima, gotovo sva gradnja je bila od kamenih blokova, pa tako i arhitektura Korita. Kroz Korita možemo uočiti primjere kamenih kuća iz različitih faza povijesti. Postoje primjeri gradnje 'u suho', međutim rijetki, uglavnom se radi o gradnji 'u živo', bilo riječ o stambenim ili gospodarskim građevinama.

Gradnja 'u suho' kako je prethodno navedeno je bila gradnja bez vezivnih sredstava za povezivanje kamenih elemenata, tako zvani suhozid. Ova gradnja je primarno ostala očuvane prizemnice. gospodarske građevine za čuvanje stoke. Unatoč tome što su se zidane kuće (*domus de muro*) gradile na ovom prostoru već od sredine 14. stoljeća u gradskim sredinama, seljačke pak kuće i kuće u suburbiju gradile su se još dugo vremena iz *mačijere*, kako bi se u slučaju opsade grada lako mogle porušiti, da ne bi služile kao zaklon neprijatelju. Ovi primjeri su očuvani u rubnim dijelovima Korita.



Gradnja u suho (muro de petra)

Kuće Korita su većim dijelom jednokatnice ili dvokatnice, postoje još uvijek i prizemnice te gospodarske zgrade koje su u neposrednoj blizini stambenog dijela. Pročelje i dekoracija pročelja su bili glavni pokazatelj imućnosti stanovnika. Kuće su rađene od kamena, a kvaliteta obrade kamena je također govorila mnogo. Veliki klesanci su uglavnom odlika bogatijih kuća, a djelomično obrađeni ili neobrađeni kamen je odlika siromašnijih. Danas je većina starih kuća s vidljivim kamenom, na pojedinima postoje tragovi žbukanja bočnih pročelja.



Stambena katnica i prizemnica





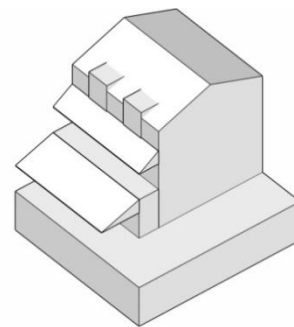
### Kamene jednokatnice

Kako vještina zidanja u kamenu s vremenom postaje izrazito skupa počinju ju zamjenjivati suvremeni materijali, kao što su opeka, betonski blokovi ili beton. Konstrukcija zidana ovim elementima se uglavnom prekriva ili kamenom ili se žbuka. U povijesnoj jezgri se na pojedinim mjestima pojavljuju ovakva rješenja te u pojedinim slučajevima degradiraju kvalitetu ambijenta.

U novijem dijelu naselja suvremena gradnja je uglavnom prisutna te formira prostore potpuno drugačijeg karaktera. Pročelja su ili žbukana silikatnim žbukama te je riječ o suvremenim rješenjima stambene arhitekture ili je riječ o pročelju obloženom kamenim pločama, fugiranim sivim cementnim mortom, koji pokušava bezuspješno imitirati povijesno kameno pročelje. Ovakvi primjeri su u potpunosti neprimjereni za povijesnu jezgru sela.



### Neprijmjerena gradnja i oblikovanje pročelja u povijesnoj jezgri

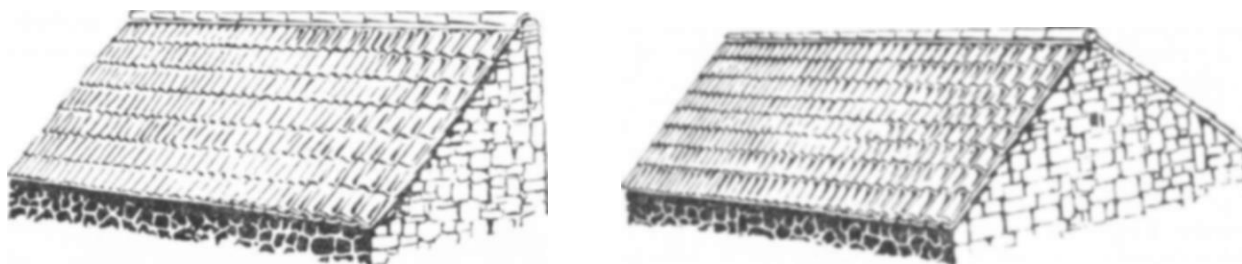


### Suvremene tipologije u sklopu naselja

### 1.4.2.2. KROVOVI

Konstrukcija krova slijedi usporedno razvitak kuće. Vidjeli smo, kako je stara kuća imala najprije krov nagnut samo na jednu stranu, na stranu kućnoga ulaza, pa je on tek kasnije dignut na sljeme; nastao je krov nagnut na dvije strane, prema pročelju i zabatu kuće.

Tako je iz krova na jednu vodu nastao krov na dvije vode. Jednostavan krov na jednu vodu, ostao je sačuvan samo na pokojoj zgradi za čuvanje blaga, dok je dvostrešni krov bio je vrlo rasprostranjen. Konstrukcija krova bila je drvena.



Jednostrešni (krov na jednu vodu) i dvostrešni krov (krov na dvije vode)

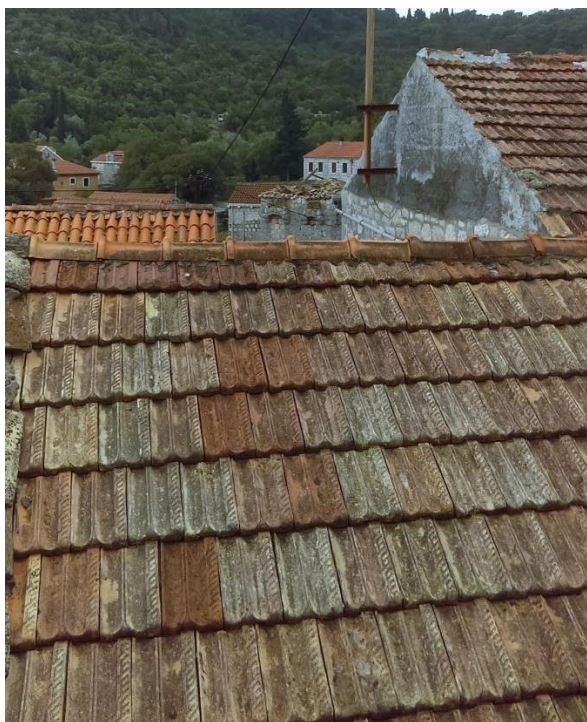
Krovovi su se pokrivali slamom, kamenom ili crijepom. Slamom su se najčešće pokrivala staje za blago, košari, iz tog razloga je većina napuštenih staja na rubovima sela ili u sklopu polja bez krova. Kamene ploče, iako i danas prisutne su ipak rijetke. Najveći broj izvornih primjera je pokriven crijepom, tradicionalno kamenom i kupama, međutim danas se ovaj stil pokrivanja zbog visoke cijene sve više napušta. Krovovi kuća su uglavnom dvostrešni nagiba između 20 i 30°.

Postoje i primjeri kuća koji su pokriveni ravnim krovovima, no u ovom slučaju je riječ o intervencijama na postojećim kućama nastalim iza druge polovice 20. stoljeća.



Pokrov kamenim pločama





#### Krovovi pokriveni crijepom

Noviji dio naselja uglavnom ima dvostrešne krovove pokriveni crijepom. U pojedinim primjerima je riječ o ponavljanju povijesnih motiva kamenih greda i uređenja vijenca koji uopće nije dio stare kuće. Vrlo često je direktno na ulicu orijentirana garaža koja je u prvom planu parcele te ima ravni betonski krov.



Novija izgradnja od druge polovice 20. stoljeća do danas

### 1.4.2.3. TIPSKI ELEMENTI POVIJESNE KUĆE

Kako se selo s vremenom razvijalo tako se razvijala i gradnja zgrada. Ovaj razvoj se najbolje može uočiti na stambenim građevinama koje su s vremenom dobile karakteristične tipske elemente. Ovakav razvoj je tipičan za većinu kuća dalmatinskih obalnih i otočnih sela. Trenutak koji je uvjetovao razvoj tipskih elemenata je onaj kada je kuća iz prizemnice postala jednokatnica, a potom i dvokatnica. Za razliku od gradova gdje su kuće na kat rezultat racionalnog korištenja prostora i potrebe da se što više stanovnika smjesti na zidinama ograđenom prostoru te nastaju već u 14. stoljeću, seoske kuće na kat nastaju puno kasnije te se prvi primjeri bilježe u 17. stoljeću. Možemo uočiti po kućama u Koritima njihovu genezu, u kojima prizemnica postaje katnica.

Kada su seoske kuće postale jednokatnice kuhinja se iz prizemlja seli na prvi kat, a donji, u padinu usječen dio zauzima konoba (spremište za hranu i ručni alat). Kuhinja se morala nalaziti na katu ili u posebnoj zgradi jer nije još bio riješen problem dimnjaka i odimljavanje. Kako nema direktne veze između konobe i gornjih prostorija, a glavna se vrata nalaze na prvome katu, razvijaju se dva načina ulaza. U slučaju da je kuća građena uz strmi obronak, glavna su vrata postrance u razini ulice ili odignuta za par stepenica. U slučaju da je kuća na ravnijem terenu, gdje takav pristup nije moguć, glavni ulaz ostaje iznad ulaznih vrata u konobu i odignut je stepenicama. Stepenice ispred kuće su bitna oznaka jednokatne mediteranske kuće. Na početku su bile različitih dimenzija i oblikovanja, ovisno od različitom ukusu, kasnije postaju uniformirana građevnim odredbama, koje su im uvjetovale veličinu i oblik. Prvotno su građene iz drveta (ne postoje sačuvani ovakvi primjeri), a potom su građene posve iz kamena. Stepenice završavaju ispred kuće s malenom terasom, zvanom *solar* (izraz *solar* je poslije zamijenjen izrazom *balatura*). *Solar* je obično ograđen s dvije strane niskom ogradom. Ovo je bio prostor na kojemu su boravile obitelji, a povremeno su bili natkriveni.

Kako je želja za boravkom na ovom prostoru postajala sve veća i *solar* je postajao sve veći, rezultiralo je time da je *solar* dobio svod, *volat*, što zajedno sa sjenicom štiti ulaz u konobu od direktnog sunca.

Karakteristika kuća toga vremena je što su se kuće vrlo jednostavno prilagođavale novim potrebama, tako da ćemo često uočiti zazidana vrata od konobe ili prozora, otvorena nova



vrata i kasnije nadograđen kat. Fleksibilnost se također očitovala u dijeljenju ostavštine nakon smrti roditelja, u kojoj braća dijele kuću po visini. U ovakvim situacijama je jedna strana dobila ognjišta, a druga je ponovno trebala sagraditi ognjište na posljednjem katu kuće ili ponekad u zasebnoj građevini.

Razvojem i podizanjem kvalitete života nastaje i terasa (*taraca*) u zasjenjenom dijelu kuće. *Taraca* je nastala tako da se zaravnao dio brijega, popločao ga kamenom (*saliz*) i prekrivene pergolom (sjenica ili odrina). Na njoj su se obavljali kućni poslovi te su postala glavno mjesto odmora i druženja.

Još jedan od prepoznatljivih tipskih elemenata je spremnik za kišnicu (*gustirna*), rastom kuće na kat *gustirna* je znala biti zidana iznad zemlje kao zasebna prostorija, njezin krov je postao terasa, te se na tu terasu pristupalo stepenicama. U ovim primjerima kruna i poklopac spremnika nisu dekorativni i nemaju kovani kolotur kako bi se voda direktno mogla vaditi iz *gustirne* kantom.

Terase dvorišta su bile uređene sa kamenim stolom i klupama te lončanicama za cvijeće, pojedine su imale klupe usječene u ogradu ili zid kuće, koje su tada služile kao naslon.





#### 1.4.2.4. PROZORI I VRATA

Kako su u povijesnoj cjelini kuće građene od kamena, probijanje otvora u zidanoj građi je iziskivalo ugradnju kamenih greda. Izvorno su kuće imale samo vrata i bile su bez prozora. S vremenom su ne počeli ugrađivati maleni prozori te su postajali sve veći. Ukrašavanje kamenih okvira prozora i vrata je ujedno bio i odraz društvenog statusa te kroz njih možemo pratiti stilske odrednice i vrijeme nastajanja kuće jer su profilacije i dekoracije profila odraz stilskeg razdoblja.

U Koritima možemo uočiti raznoliki presjek obrade i oblikovanja okvira prozora, od vrlo jednostavnog i skromnog do renesansnih i baroknih profilacija prozora i vrata.

Prozori i vrata na početku su bili zatvoreni drvenim škurama, a kasnije su se unutarnje strane ugrađivani drveni prozori, a vrata su također dobila staklene elemente u gornjem dijelu vrata, jedino su vrata od konobe uvijek bila u potpunosti drvena.

Velika prijetnja identitetu povijesnih kuća su zamjena drvenih prozora i škura suvremenim plastičnim i aluminijskim inačicama, koje u potpunosti narušavaju identitet i izvornost prostora. Korištenje ovih elemenata ne da su problem u smislu očuvanja povijesne cjeline, već imaju i vrlo negativan utjecaj na mikroklimu kuće u kojoj se sprječava prirodno provjetranje koje se odvija sa starim drvenim prozorima.





#### 1.4.2.5. OGRADE

Ograde su se pojavljivale u dva slučaja, jedan je ograda okućnice, a drugi je ograda terase i volta.

Ograda okućnice se uređuje ili u suhozidu ili povezani kameni elementi vapnom. Suhozid je bio vrlo čest za ograđivanje stoke i vrta, a zid zidan u mokro je karakterističan za reprezentativne predvrtove i terase.

Na zbijenim parcelama ograda je često ograđivala kamenu terasu te je s vanjske strane bila od zidanih klesanaca ili poluklesanaca, a sa strane terase je bila klupa, kojoj je sjedna ploha bila ravna kamena ploča.

Ograde terasa na katu su bile zaštićene kamenim ogradama bez dekorativnih elemenata. Ista ograda se spuštala niz stepenice dekorativnim rukohvatom. U 20. stoljeću se počinju pojavljivati metalne ograde, koje nisu bile tipične i česte na ovom prostoru.



### 1.4.3. STAMBENE ZGRADE

Tipična stambena kuća ima gospodarsko prizemlje, koje se proteže cijelom etažom. Zbog pada terena, prizemlje je obično ugrađeno u teren, tako da je konoba zaštićena od velikih temperaturnih promjena. Gotovo svaka stambena građevina ima u svojoj blizini čitav niz pratećih gospodarskih objekata, od kojih obavezno krušnu peć, zatim gustirna i staje. Tipološki, stambene građevine u Koritima možemo razlikovati kao samostojeće, u nizu te sklopove organizirane oko zajedničkog dvorišta. Opis razvoja kuće je dijelom opisan kroz poglavlje 4.2. Identifikacija građevnih struktura.

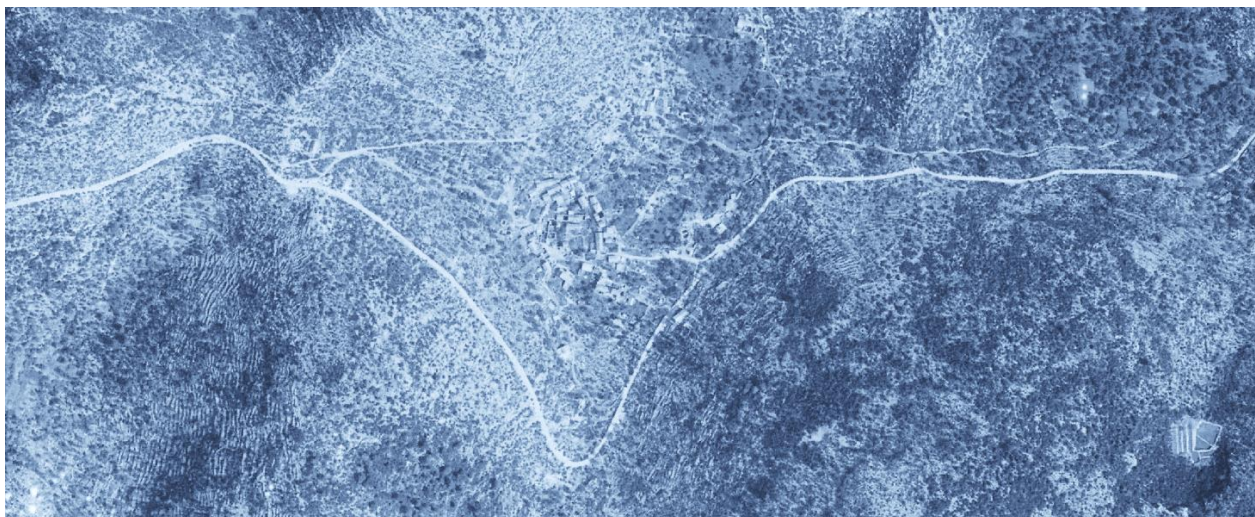
Gradnja druge polovice 20. stoljeća se oblikovanjem odmiče od tradicionalne izgradnje, primarno u smislu organizacije kuće i korištenja materijala. Međutim, tipološki je i dalje riječ o obiteljskim kućama te se ne uvode nove tipologije tipa višestambene građevine.





#### 1.4.4. ZELENE POVRŠINE

Korita su izgrađena u uvali te imaju snažno okruženje zelenim površinama, dijelom s istočne strane, kao poljoprivredne površine s vinogradima, vrtovima i maslinicima.



Korita na digitalnoj ortofoto snimci iz 1968. godine (<https://katastar.hr/>)





Korita na digitalnoj ortofoto snimci iz 2019. godine (<https://geoportal.dgu.hr/>)

Javno zelenilo i javne zelene površine nisu detektirane u prostoru naselja.

Privatno zelenilo je u sklopu parcele kuće, bilo riječ da se radi o povrtnjaku, voćnjaku ili kamenim i keramičkim lončanicama terase. Ovo zelenilo je jako važno za očitavanje identiteta prostora i govori o stoljetnom održivom razvoju koje karakterizira ovaj prostor.

U dijelu naselja gdje su parcele veće, kuće samostojeće i obavezno s uređenom okućnicom, također je uobičajeno hortikulturno uređenje sa autohtonim te često alohtonim biljnim vrstama (različite vrste palmi, bambus itd.). Ova zona Korita je dio polja te su ove parcele i dalje prošarane izvornom parcelacijom gdje se čestice i dalje malim dijelom obrađuju.

#### 1.4.5. JAVNE PROMETNE I PJEŠAČKE POVRŠINE

Javne i prometne površine u Koritima možemo podijeliti u dvije cjeline, jedna se odnosi na suvremene prometnice, koje velikim dijelom prolaze kroz stare puteve, no opremljene su suvremenim završnim obradama i infrastrukturnim elementima, te na povijesne prometnice koje čine povijesno naselje.

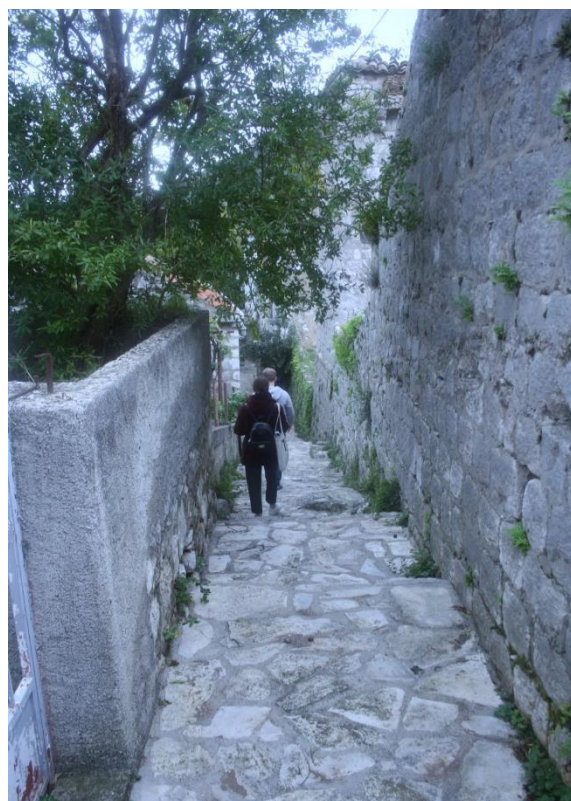
Glavna prometna poveznica je ulica Korita. Ova ulica je poveznica cijelih Korita koja objedinjuje naselje u homogenu cjelinu. Cesta je asfaltirana, bez nogostupa i javnog zelenila, substandardnog profila između 3 i 5 metara, tipičnog za seoske ceste. Cesta na pojedinim



mjestima ima proširenja koja su ponegdje pretvorena u parkiralište. Na ulicu Korita se nadovezuju sve ostale ulice, stepenice i puteljci koji se spuštaju prema polju i građevinama u polju ili ceste koje se penju u brda. Ostale ceste su dijelom asfaltirane ili betonirane.

Povijesne ceste koje se povezuju povijesni dio sela su betonirane, popločane kamenom, bijeli put ili kombinacija svega navedenog. Njihov profil se kreće između 2 i 5 metara.

Jedan od prepoznatljivih elemenata povijesnog dijela naselja su stepenice i putevi koje su bile i jesu okomite veze kroz naselje. Izvorno su bile kamene, te su na pojedinim mjestima očuvanje u tom oblikovanju, no na mjestima gdje su obnavljanje, kamene ploče su zamijenjene betonom, a na pojedinim mjestima postoji kombinacija ova dva materijala.



#### 1.4.6. SPORTSKO-REKREACIJSKE POVRŠINE

U prostoru naselja Korita ne postoje sportsko-rekreacijske površine.

#### 1.4.7. KARAKTERISTIČNI ELEMENTI IDENTITETA

Dugi niz stoljeća hrvatski su otoci, podjednako veliki i mali, oni blizu kopna i daleko od njega, funkcionirali kao nezavisni i samodostatni entiteti, s ekonomijom zasnovanom na iskorištavanju lokalnih resursa, prije svega na poljoprivredi – vinogradarstvu, maslinarstvu i voćarstvu, manje stočarstvu i ribarstvu, donekle pomorstvu, a ovisno o otoku i na određenim specifičnim djelatnostima. Jednaka je situacija u Korita. Po svojim općim karakteristikama Korita ne odskaku ni po čemu u graditeljskom, urbanističkom ili gospodarskom smislu od ostalih dalmatinskih otočnih sela. U tom kontekstu je vrijedno govoriti o identitetu dalmatinskog sela općenito i prepoznati njegovu specifičnost u smislu održivosti. Ovo su naselja koja su gotovo funkcionirala kao *perpetuum mobile*. Jedino što je stvaralo probleme u samoodrživom mehanizmu su bile vremenske nepogode, provale neprijatelja ili bolesti. To je jedan od glavnih nositelja njihovog identiteta. Zbog velikog napora koji je bilo potrebno uložiti u obradu zemlje, gradnju ili opskrbu vodom, svaki taj segment je bio duboko promišljen i realiziran na najracionalniji mogući način. Korita se oblikovno, graditeljski ne razlikuje od većine dalmatinskih sela, njezin identitet proizlazi iz upornosti, stabilnosti i rada, koji se vidi u suhozidima polja i vješto obrađenom pročelju kamenih kuća.



S druge strane identitet prostora je protkan sa stoljetnom tradicijom koja tvori kulturni identitet koji vrednujemo i danas u vidu nematerijalne kulturne baštine.

'Skriveni mljetski kantuni' naziv je etno – gastro manifestacije koja se događa isključivo u starim selima otoka Mljeta, a u Koritima na Veliku gospu. Tada se mogu kušati mljetske delicije poput makarula, pandišpanja, priklica, sušica, arancina te vlastitih proizvoda otočana – mljetskog maslinova ulja, marmelade, rakije i vina.

Manifestacija se organizira u obnovljenoj mlinici koja je od 19. stoljeća središnje mjesto okupljanja cijelog naselja i središte društvenog života, dok se na guvnu uz živu muziku, klapu i folklor s interaktivnim radionicama, posjetitelji upoznaju sa starim zanatima poput pletenja mljetske vrše, košica i mljetskog veza.



## 1.5. UGROŽENOST I RANJIVOST

Ugrozu prostora Korita čini više različitih čimbenika: napuštanje i neodržavanje građevina proizašlih iz neriješenih imovinskih odnosa, starenja stanovnika koji se ne mogu više brinuti o građevina, nedostatak financijske moći koja osigurava adekvatnu brigu o građevinama. S druge strane, urbanim širenjem i novom gradnjom dolazi do degradacije vrijednosti i devastacije ambijenta. Glavni čimbenici nedovoljne brige o selu su nedostatak svijesti o njegovim vrijednostima, slaba i nedostatna ulaganja, nedostatak dokumentiranosti i istraživanja, nedovoljno poticajne mjere za održavanje građevina i infrastrukture, nedovoljna povezanost i usklađenost djelovanja sektora koji izravno utječu na prostor kao što su prostorno uređenje, turizam, gospodarstva te nedostatna institucionalna skrb o prostoru.

Ostali čimbenici nezadovoljavajućeg stanja Korita su nedovoljno stručnih resursa za provođenje zaštite te nezadovoljavajući i nedovoljno koordiniran institucionalni okvir zaštite prostora kojeg čini Uprava za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture s Konzervatorskim odjelom Dubrovačko-neretvanske županije. Tome primarno u prilog govori, unatoč prijedlogu kroz PPUG Mljet usvojenom 2002. godine, stavljanje povijesne jezgre zaseoka Korita u zonu zaštite i prijedlog njihovog upisa u Registar kulturnih dobara RH, do danas nije ovaj zahtjev realiziran, unatoč neprikosnovenoj vrijednosti prostora. Ujedno su među čimbenicima nedostatnost strateških i planski utvrđenih aktivnosti na provođenju programa zaštite; nedovoljno financijskih sredstava i poticajnih mjera za provođenje programa zaštite; nedostatak i neusuglašenost legislative zaštite kulturne baštine i prostornog planiranja osobito u odnosu na prostornu baštinu, povijesne cjeline (urbane i ruralne) i krajolike; nepostojanje Konzervatorskih planova zaštite i Planova upravljanja kulturnim dobrima; nedovoljno uključivanje lokalne zajednice, vlasnika i korisnika u planiranje i upravljanje baštinom; nedostatna suradnja i koordinacija sektora koja uključuju pitanja zaštite i korištenja baštine, kao što je graditeljstvo, prostorno uređenje, turizam, poljoprivreda, a koji u velikoj mjeri utječu na provođenje zaštite; i naposljetku nepostojanje stručne i znanstvene ustanove, Instituta ili zavoda za kulturnu baštinu koji bi se bavio pitanjima istraživanja, dokumentiranja, ujednačavanja kriterija, vrednovanja i zaštite kulturne baštine.

U središtu koncepta baštine jest društvo, njegovi kulturni stavovi, potrebe i razlozi zbog kojih prepoznaje vrijednosti baštine. Baština je stoga ne samo odraz kulturnih vrijednosti i značenja prošlosti, već uključuje i njihovu prilagodbu sadašnjim kulturnim, društvenim, javnim i političkim potrebama. U tom smislu je s jedne strane lokalno stanovništvu potencijalno glavni zaštitnik, a ujedno i najveći devastator Korita te svakog mjesta s bogatom kulturnom baštinom. Zahvati stanovnika mogu biti vrlo smjeli, a mogu i degradirati građevine. Najčešće loše prakse se odnose na neprimjerenu obnovu povijesnih građevina u selu, riječ je zahvatima kao što su:

- ugradnja plastičnih ili aluminijskih prozora i grilja,
- žbukanje pročelja suvremenih žbukama, u neprimjereni kolorit,
- zamjena krovova neprimjerenim vrstama crijepa,
- fugiranje kamena cementnim mortom,
- nadogradnja postojećih kuća,
- ugradnja suvremenih instalacija, tipa vanjske jedinice za grijanje i hlađenje na neprimjereno mjesto, satelitskih i tv antena itd.,
- nelegalne dogradnje i gradnja u sklopu povijesne jezgre,
- neprimjerene intervencije na javnim prostorima s nereverzibilnim metodama, kao što je betoniranje,
- korištenje javnih površina za parkiranje automobila te brojni drugi primjeri.

Ugroza za prostor Korita također dolazi iz potencijalne preizgrađenosti prostora polja koji je omogućen prostorno-planskom dokumentacijom. U posljednjih trideset godina ova zona doživljava značajnu transformaciju te se na postojećoj poljoprivrednoj parcelaciji grada obiteljske kuće i turistički apartmani s bazenima. Unatoč svijesti da u svakom slučaju treba osigurati zone za danji razvoj naselja, potrebno je jako dobro promisliti gdje bi se taj razvoj i na koji način trebao dogoditi.

Korita je najranjivija u svojem vizualno najizloženijem dijelu, a to je zona povijesnog sela. Ovo je prostor koji traži najvišu razinu zaštite i konzervatorsko-urbanističkim smjernicama osmisliti uvjete kojima bi se osigurao održiv razvoj, ali i očuvanje ambijenta, identiteta i vrijednosti prostora. Pojedine građevine su neprimjereno adaptirane, pojedine su napuštene, te im prijete opasnost od urušavanja, dok su na rubnim dijelovima zone počinju graditi nove kuće koje su u

neposrednom kontaktu s povijesnom jezgrom te svojim oblikovanjem nisu primjerene ovom prostoru.

Osnovna namjena ovog plana je da se utvrde i evidentiraju zone ugroženosti i ranjivosti te se prema uvjetima zaštite Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara upišu u registar kulturnih dobara RH, na temelju čega bi se svaki građevni zahvat u prostoru ovjeravao od strane Konzervatorskog odjela u Dubrovniku. Ovim načinom je osigurana zaštita povijesne jezgre naselja.



#### Zone neprimjerenih zahvata

Ranjivost prostora također proizlazi iz velikog broja napuštenih starih kuća koje nemaju riješene imovinsko-pravne odnose što stvara ugrozu za prostor urušavanjem, a ujedno i narušava sliku naselja.





Ruševine

## 1.6. VALORIZACIJA

### 1.6.1. IDENTITETSKE VRIJEDNOSTI – SLIKA SELA (*GENIUS LOCI*)

Identitet mjesta pokazuje da je mjesto, koje uključuje i krajolik, suštinsko za oblikovanje i stvaranje prepoznatljivosti. Prema pojašnjenju pojma identiteta mjesta (*identity of place*) ljudi, kroz međudjelovanje s fizičkim okruženjem razvijaju kognitivne strukture koje predstavljaju sjećanja, ideje, osjećaje, stavove, vrijednosti, sklonosti, značenja, koncepcije ponašanja i iskustva vezana uz njihovo fizičko okruženje. Povijesni dio zaseoka Korita je vrlo dobro očuvan primjer tradicijskog otočnog mjesta s visokom ambijentalnom vrijednosti. Sastoji se od nekoliko čimbenika mjesta koji su bez obzira na promjene postojani, a uključuju izgled – pojavnost, ekonomske i socijalne strukture te kulturno značenje regije, ali ne samo kao njihov jednostavan zbroj. Oblik, funkcija i uzorak promatrani u krajoliku važni su elementi za *genius loci*. Prepoznate su četiri razine koje čine *genius loci*: topografija Zemljine površine, kozmološki svjetlosni uvjeti i nebo kao prirodni uvjet, građevine, simbolička i egzistencijalna značenja u kulturnom krajoliku.

Tradicijska arhitektura Korita u odnosu na mnoga devastirana i velikim dijelom napuštena ruralna tradicijska naselja u Dalmaciji iznimno je dobro sačuvana. Odlikuju je blisko povezane kuće, koje svojom strukturom, zbijenošću, oblikovanjem pročelja odaju dojam jedne skladne

cjeline koja kao da je viđena već nebrojena puta u dalmatinskim selima. Selo obilježava isti solidan materijal, jedan kanon gradnje, dominiraju krupne jake linije i potezi.

Postojeća parcelacija Korita i okolnih poljoprivrednih površina nepromijenjena je već stotinama godina te iscrtana trodimenzionalnom mrežom kamenih *meja* ima povijesnu i ambijentalnu vrijednost, te ju je potrebno u potpunosti respektirati. U povijesnom krajoliku izražen je jedinstveni osjećaj i duh mjesta koji određuje njegov identitet. Danas se taj identitet polako gubi napuštanjem poljoprivrede i zarastanjem polja te postoji prijetnja da će se s vremenom transformirati u generički turistički prostor apartmana i kuća s bazenom, bez adekvatne komunalne i prometne infrastrukture.

### 1.6.2. VREDNOVANJE GRADITELJSKIH CJELINA

Cilj inventarizacije kulturno-povijesnih i prostornih vrijednosti Korita je prije svega njihova identifikacija, te izrada smjernica i uvjeta koji će omogućiti kvalitetno korištenja prostora istovremeno zaštićujući njegove temeljne vrijednosti. Zaštita i ocjena vrijednosti područja zajedničkih graditeljskih karaktera ovdje se temelji na načelu integralne zaštite prostora, te na očuvanju autentičnosti putem predviđenog očuvanja izvornih obilježja prostora.

Modaliteti zaštite određuju se prema kriteriju zoniranja, te prema propisanim mjerama zaštite.

Zaštita i istraživanje graditeljske baštine Korita provode se sa ciljevima temeljenim na

Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara RH, a to su:

- očuvanje povijesne slike Korita i okolnog prostora kao nedjeljive cjeline,
- vrednovanje i zaštita mjesne graditeljske baštine te njezino prenošenje slijedećim generacijama,
- očuvanje i obnova svih građevina i sklopova s kulturno-povijesnim ili ambijentalnim obilježjima te povijesnih javnih prostora i puteva i njihove opreme,
- sprječavanje radnji koje bi ugrozile integritet i kulturni identitet mjesta i njegove materijalne baštine,
- zaštita i očuvanje prirodnog i kultiviranog krajolika kao osnovne prostorne vrijednosti te toponima koji ga opisuju,
- očuvanje povijesnih trasa i oblikovanja puteva te povijesne parcelacije i krajolika,

- očuvanje izvornih, tradicijskih sadržaja mjesta, zajedno s njegovom nematerijalnom baštinom - autohtonih poljoprivrednih kultura, tradicionalnog načina obrade zemlje, vještina i obrta, običaja, dijalekta i toponima, itd.,
- reguliranje svih oblika izgradnje i općenito svih intervencija u prostoru, kako bi se očuvao izvorni izgled prostora.

Konzervatorsko-urbanistički plan Korita u svojem je pristupu istraživanju, vrednovanju i zaštiti lokalne graditeljske baštine temeljen na slijedećim postavkama:

- kulturna i prirodna baština temelj su materijalnog identiteta i kulturnog nasljeđa Korita, te ih kao takve treba zaštititi,
- kulturnu baštinu punopravno čine i reprezentativne povijesne građevine i jednostavna ostvarenja tradicijske gradnje, koja su nositelji prostornog identiteta manjih mjesta te bi trebalo čuvati u izvornom obliku i namjeni,
- prirodni krajolik i kulturni krajolik prilagođen potrebama čovjeka iznimno su značajni čimbenici prostornog identiteta, pa svako širenje građenih zona u kvalitetne krajobrazne prostore proizvodi nepopravljivu štetu,
- zaštita i obnova tradicijskih i krajobraznih vrijednosti temelj su na kojem Korita treba graditi svoju budućnost i identitet.

### 1.6.3. VREDNOVANJE KRAJOLIČNIH STRUKTURA

U širi kulturni krajolik Korita ulazi prostor oko mjesta, u koji katastarski pripada i polje.

Kulturni krajolik obuhvaća očuvana prirodna područja koja su formirana kroz povijest, te svjedoče o povijesnoj prisutnosti čovjeka u prostoru. Kulturni krajolik Korita tako je nastao višestoljetnim djelovanjem čovjeka na prirodni okoliš od kojeg je živio, jer Korita su prije svega ruralno naselje u potpunosti sraslo s okolnim kultiviranim pejzažom.

I seljavanjem iz mjesta većina je okolnih polja napuštena, tako da danas tek ostaci *meja* i gospodarskih građevina ukazuju na nekadašnji ogroman trud koji su Korićani uložili u pripitomljavanje prirode.

Nemoguće je sagledati prostorni razvoj i karakteristike Korita bez sagledavanja čitavog pripadnog kultiviranog krajolika. Zaštita prostorne baštine odnosno kulturnog krajolika temelji



se na shvaćanju arhitektonskih spomenika kao nedjeljivo povezanih s okolinom u kojoj se nalaze, pa se zaštita prirodnih krajolika vezanih uz naselja pojavljuje kao ravnopravan dio zaštite kulturnih dobara.

Pojam kulturnog krajolika podrazumijeva "područja u kojima je osobito izražen kvalitetan suživot kulturne baštine i prirodnih osobitosti sredine, odnosno kao cjelina je iznimnih povijesnih, arheoloških, umjetničkih, kulturnih, znanstvenih, socijalnih ili tehničkih vrijednosti". Europska konvencija o krajoliku definira ga kao područje čiji je izgled određen međudjelovanjem prirodnih i ljudskih činitelja, te ga se treba sagledavati kao prostornu, ekološku, gospodarsku i kulturnu cjelinu, poštujući načela raznolikosti i posebnosti krajolika.

Krajolik koji okružuje Korita i čini njegov prirodni okvir, a koji je većim dijelom i kultiviran ljudskom rukom predstavlja jednu od temeljnih vrijednosti kraja, te bez njega naselje ne može funkcionirati kao smisljena cjelina. Izuzetno lijep lokalni pejzaž obronaka preko kojih je razgranata mreža suhozidnih zidova raznolike geometrije na žalost je dijelom oštećen u recentnim graditeljskim zahvatima ili zarastao u šumu i makiju.

Svrha zaštite krajolika Korita jest osigurati njegovu kvalitetu te zaštititi identitet područja u kojem se nalazi. Stoga se preporuča spriječiti izgradnju u pejzažu, očuvati okolni krajolik u zatečenom stanju te revitalizirati tradicijske metode poljodjelstva, koje su svojim potrebama i metodama uvjetovale nastanak krajolika kakav je danas. Kako bi se očuvala slika naselja i kultiviranog krajolika, preporuča se očuvati postojeće nasade i revitalizirati one povijesne, te unutar samog mjesta sačuvati sve pojedinačne elemente zelenila, dvorišta, putove i vrtove s elementima povijesnog uređenja.

#### 1.6.4. VREDNOVANJE OTVORENIH JAVNIH PROSTORA (ULICA, TRGOVA, STEPENICA)

Nedavna pažnja posvećena javnom prostoru utemeljena je na strukturnim promjenama među društvima diljem svijeta posljednjih 30 godina, pri čemu su javna dobra, poput javnog prostora, podvrgnuta pritisku zbog jačanja tržišno-orijentirane paradigme. Ključ svakog javnog prostora njegova je pristupačnost, odnosno mjesto koje nije stalno pristupačno ne može biti javno.

Kako bi javni prostor bio kvalitetan, postoje različiti kriteriji koje on mora zadovoljiti. Mora osigurati pristupačnost pješacima, pogotovo invalidima, obiteljima i starijima, mora osigurati ugodan život stanovnicima.

U tom smislu u Koritima treba posebnu pozornost posvetiti poboljšanju kvalitete javnog prostora, pogotovo u zoni zaštite A. Ona obuhvaća povijesne komunikacije kroz selo, mlinicu, toretu, gumno i komunikacije do sakralnih građevina i kaštila na uzvisinama. Većina navedenih elemenata javnog prostora je vrlo lošem stanju te zahtjeva sanaciju i obnovu. Ključno je da se u tim radovima koriste primjereni, autohtoni materijali te da se poštuje povijesna matrica.

Sve intervencije uređenja putova i javnih površina u zoni A i B konzervatorske zaštite podliježu upravnom postupku tj. potrebno je ishoditi posebne uvjete, potvrdu glavnog projekta ili prethodno odobrenje od nadležnog konzervatorskog ureda.

#### 1.6.5. VALORIZACIJA GRADITELJSKIH STRUKTURA

Značajnu komponentu slike naselja čini vizura na povijesnu cjelinu naselja. Njezina prisutnost u krajoliku dominira prostorom stvarajući jasni prostorni orijentir i stvarajući element identiteta. Prikladno odabran položaj na padini brda, na lokaciji nedaleko od poljoprivrednih površina koje su ga opskrbljivale i blizina prometnih puteva su osigurale funkcionalnost i razvoj naselja do danas.

Valorizacija se provodi prema kategorizaciji vrijednosti, koja je opisana od najvrjednije, prema manje vrijednoj:

##### **1. Istaknuta graditeljska vrijednost - spomenička vrijednost**

predstavljena je građevinama ili sklopovima građevina izuzetne spomeničke vrijednosti šireg regionalnog i državnog značaja, koje se moraju apsolutno očuvati i obnoviti metodama znanstvene obrade i konzervatorskih načela, a na kojima je dozvoljeno rušenje samo neadekvatnih suvremenih dodataka građevini.

##### **2. Visoka graditeljska vrijednost - visoka ambijentalna vrijednost**

predstavljena je građevinama ili sklopovima građevina visoke spomeničke vrijednosti šireg lokalnog i regionalnog značaja, koje se mora očuvati i obnoviti metodama znanstvene obrade,

vraćanjem građevina u izvorno stanje, a na kojima je dozvoljeno rušenje samo neadekvatnih suvremenih dodataka građevini.

### **3. Srednja graditeljska vrijednost - ambijentalna vrijednost**

predstavljena je građevinama ili sklopovima građevina ambijentalne vrijednosti užeg lokalnog i regionalnog značaja, koje se saniraju i tipološki obnavljaju metodama znanstvene obrade s mogućnostima vraćanja građevina ili dijelova građevina u izvorno stanje, a što znači očuvanje izvornih arhitektonskih elemenata pročelja s mogućnostima adaptacije i preoblikovanja onih arhitektonskih elemenata i dijelova, koji ne predstavljaju bitne determinante njihovog oblikovanja u odnosu na vrijeme nastanka.

### **4. Skromna graditeljska vrijednost - uklopljeno u ambijent**

uključuje građevine ili sklopove građevine skromne ambijentalne vrijednosti lokalnog značaja, na kojima je dozvoljena djelomična izmjena arhitekture, konstrukcije i volumena uz očuvanje izvornih elemenata pročelja, odnosno samo onih koji predstavljaju bitne determinante njihovog oblikovanja u odnosu na samo onih koji predstavljaju bitne determinante njihovog oblikovanja u odnosu na vrijeme nastanka.

### **5. Bez graditeljskih vrijednosti**

uključuje građevine ili sklopove građevina vrlo skromnih arhitektonskih vrijednosti na kojima je dozvoljena potpuna izmjena konstrukcije i pročelja, a koje se smiju i rušiti. Ova valorizacija ne podrazumijeva ekonomsku vrijednost zgrade, već povijesno-umjetničku i urbanističku vrijednost.



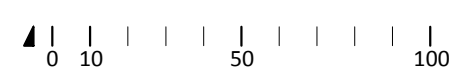
## 1.8.GRAFIČKI PRIKAZI ANALITIČKOG DIJELA

- 1.1. Morfološka struktura naselja
- 1.2. Postojeća parcelacija
- 1.3. Naselje na katastarsko – topografskoj karti
- 1.4. Način korištenja zemljišta
- 1.5. Namjena građevina
- 1.6. Promet
- 1.7. Komunalna infrastruktura
- 1.8. Zelene površine
- 1.9. Popločane površine
- 1.10. Tipologija građevina
- 1.11. Katnost
- 1.12. Krovovi - tipologija
- 1.13. Krovovi – tip pokrova
- 1.14. Pravna zaštita
- 1.15. Ocjena dominantnih veduta, vizualna izloženost i stanje rubnih površina
- 1.16. Ocjena građevinskog stanja
- 1.17. Ocjena usklađenosti izgrađenog prostora s utvrđenim povijesnim uzorkom
- 1.18. Valorizacija građevne strukture
- 1.19. Ocjena primjerenosti namjene građevina i načina korištenja površina
- 1.20. Ocjena ugroženosti graditeljske i urbanističke baštine
- 1.21. Ocjena stanja u krajoliku

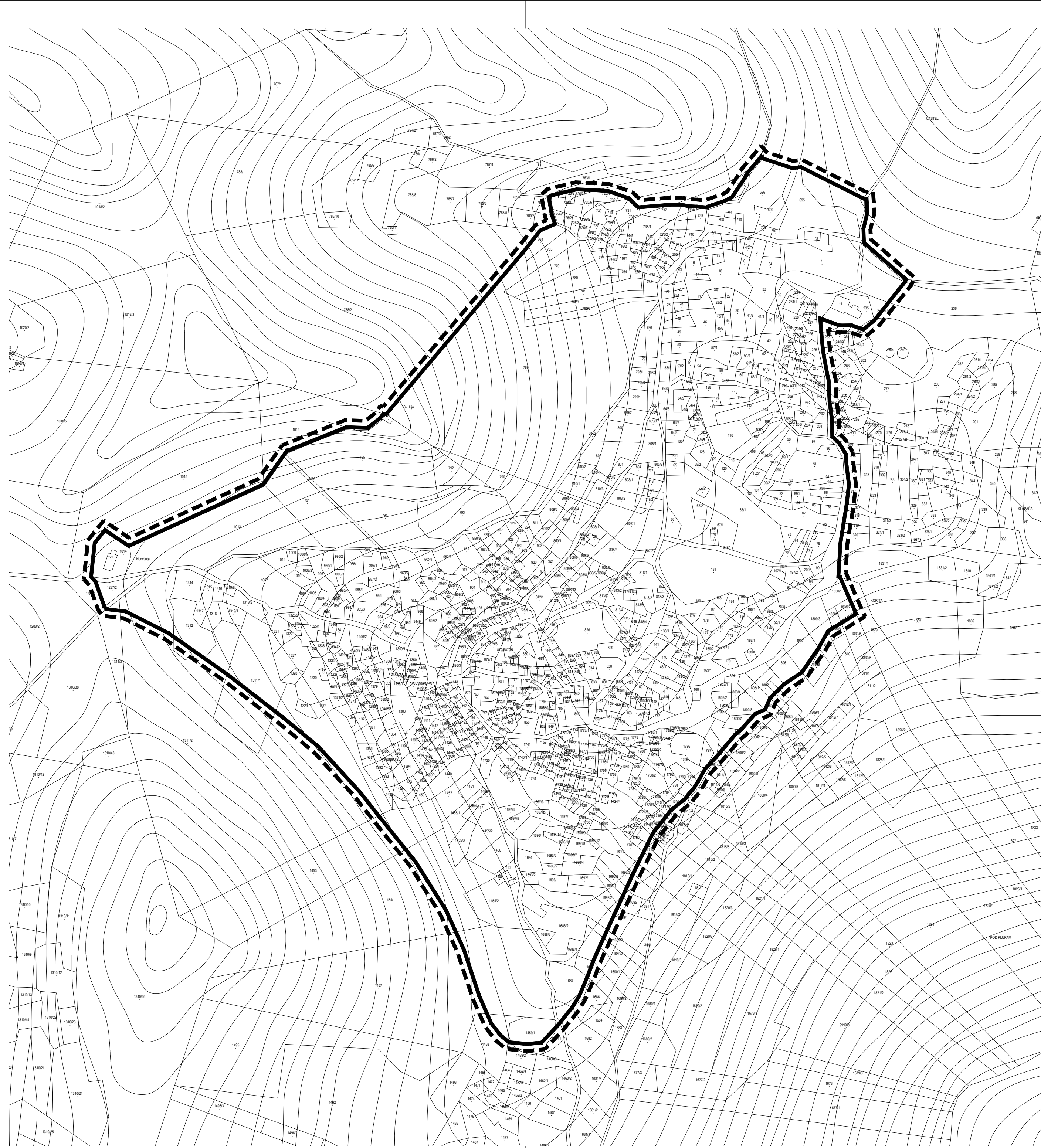


- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
 KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -  
**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN**  
**PILOT PODRUČJA "KORITA"**  
**01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**



- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATAstarska ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- URBANISTIČKO - ARHITEKTONSKA CIJELINA

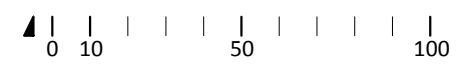






- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -  
**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

-  OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
-  KATASTARSKA ČESTICA



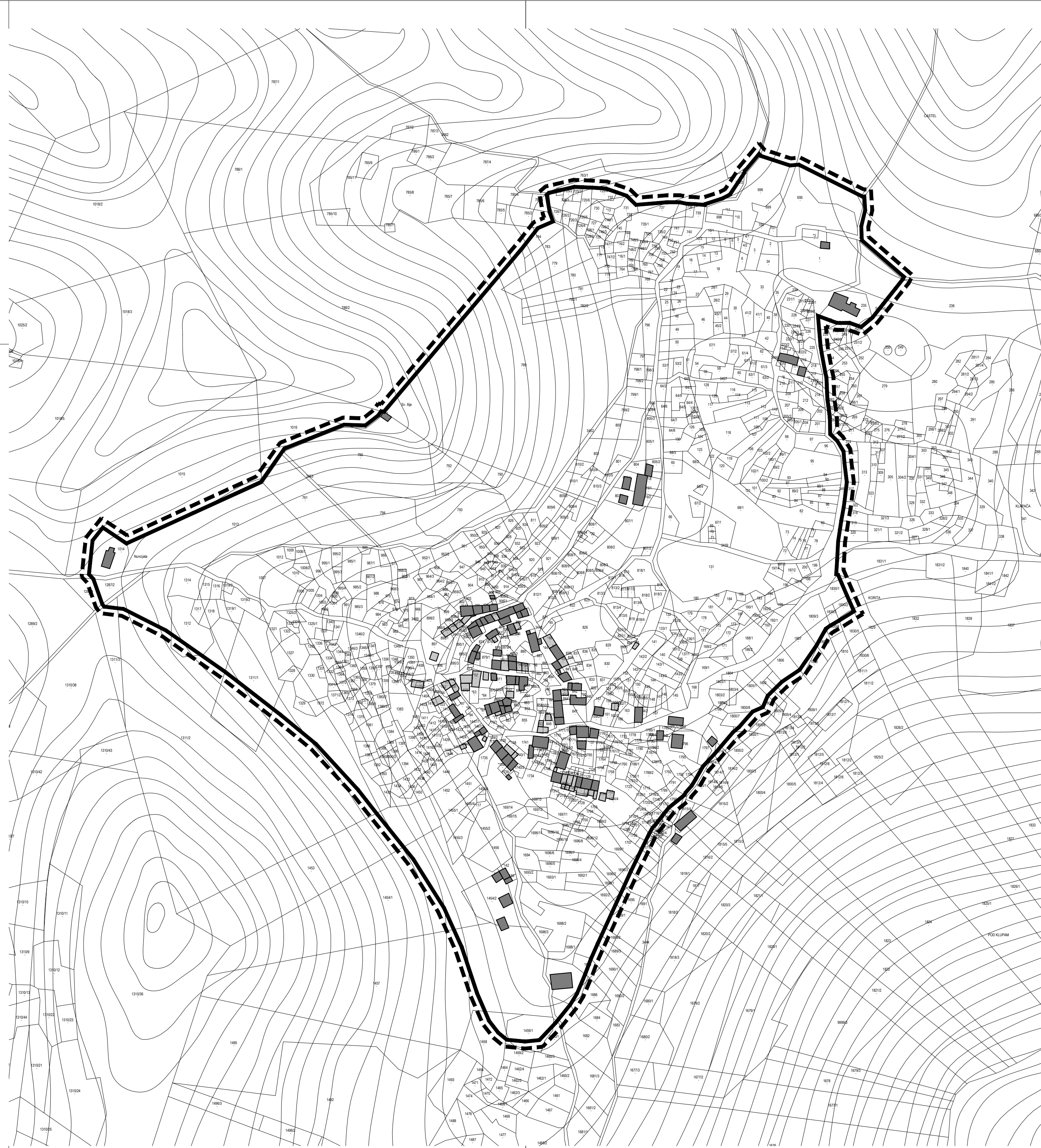
**1.2.**

SADRŽAJ:  
Postojeća parcelacija

MJERILO: 1:2000





DATUM: 02/2022

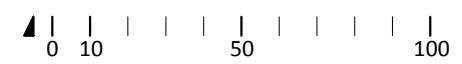




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

-  OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
-  KATASTARSKA ČESTICA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA



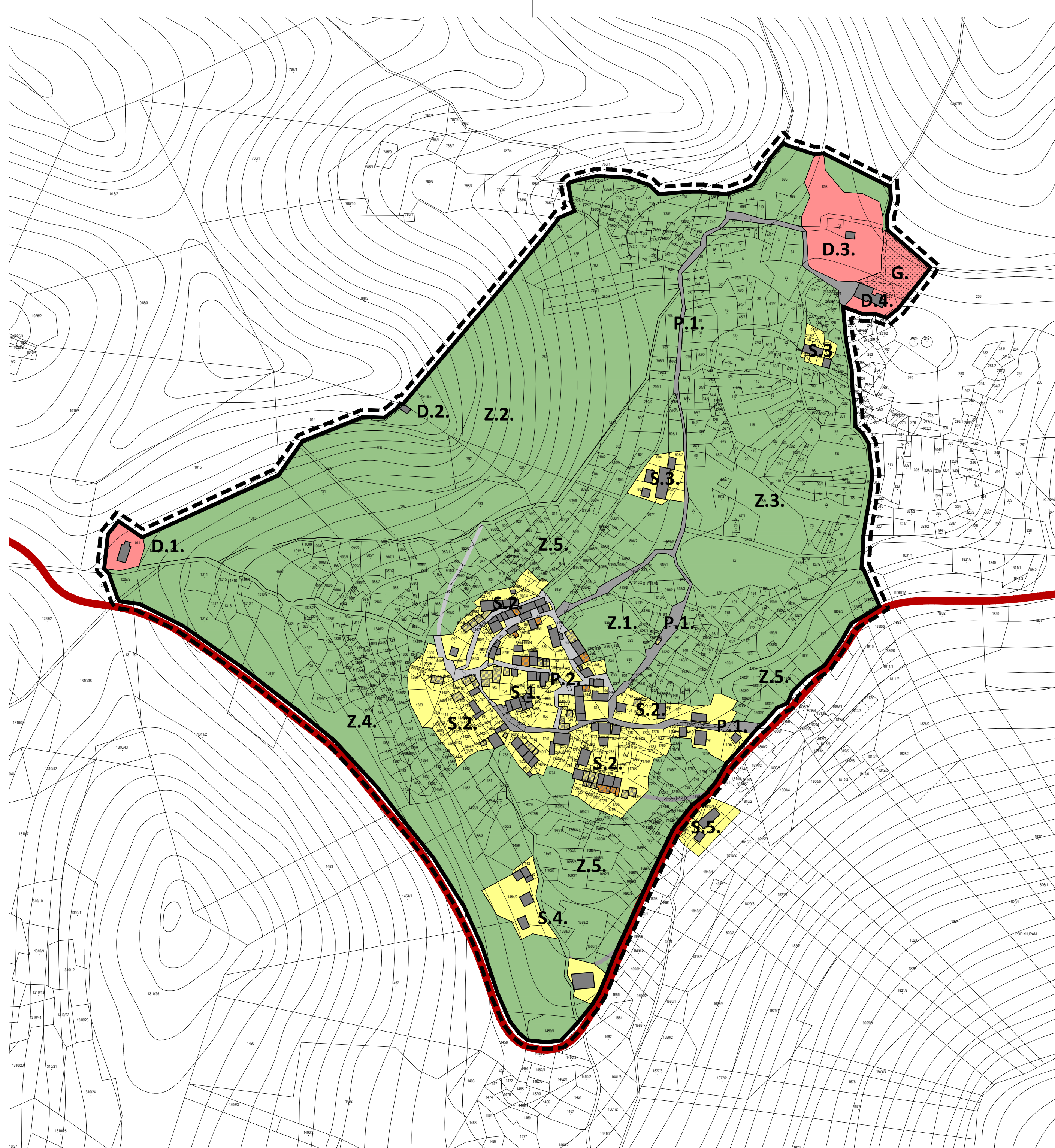
**1.3.**

SADRŽAJ:  
Naselje na katastarsko-topografskoj karti

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022

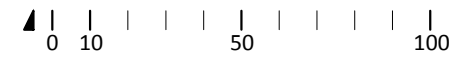




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATAstarska ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- DRŽAVNA CESTA D118
- P.1. GLAVNA KOLNO-PJEŠAČKA POVRŠINA UNUTAR OBUHVATA
- P.2. OSTALE PJEŠAČKE POVRŠINE UNUTAR POV. JEZGRE NASELJA
- POSEBNO TRASIRANI KOLNO - PJEŠAČKI PRISTUPI
- OSTALI PJEŠAČKI PUTEVI
- S. STAMBENA NAMJENA
- S.1. STAMBENA NAMJENA UNUTAR POV. JEZGRE NASELJA
- S.2. STAMBENA NAMJENA U KONTAKTNOJ ZONI POV. JEZGRE
- S.3. IZDOJENI STAMBENI SKLOPOVI IZVAN POV. JEZGRE
- S.4. NOVA STAMBENA NAMJENA
- S.5. STAMBENA NAMJENA U KONTAKTNOJ ZONI OBUHVATA
- D. DRUŠTVENA NAMJENA
- D.1. CRKVA GOSPE OD BRIJEGA
- D.2. CRKVA SV. ILIJE
- D.3. KAŠTIO
- D.4. CRKVA SV. VIDA S GROBLJEM
- Z. ZELENE POVRŠINE
- Z.1. ZELENA POVRŠINA UNUTAR NASELJA
- Z.2. PADINE ISPOD CRKVE GOSPE OD BRIJEGA I CRKVE SV. ILIJE
- Z.3. MASLINICI (NEOBRADENO)
- Z.4. TERASE U SUHOZIDU ISPOD DRŽAVNE CESTE D118
- Z.5. OSTALE ZELENE POVRŠINE S VISOKIM ZAŠTNIM ZELENILOM
- G. GROBLJE
- NEPOZNATA NAMJENA



**1.4.**

SADRŽAJ:  
Način korištenja zemljišta

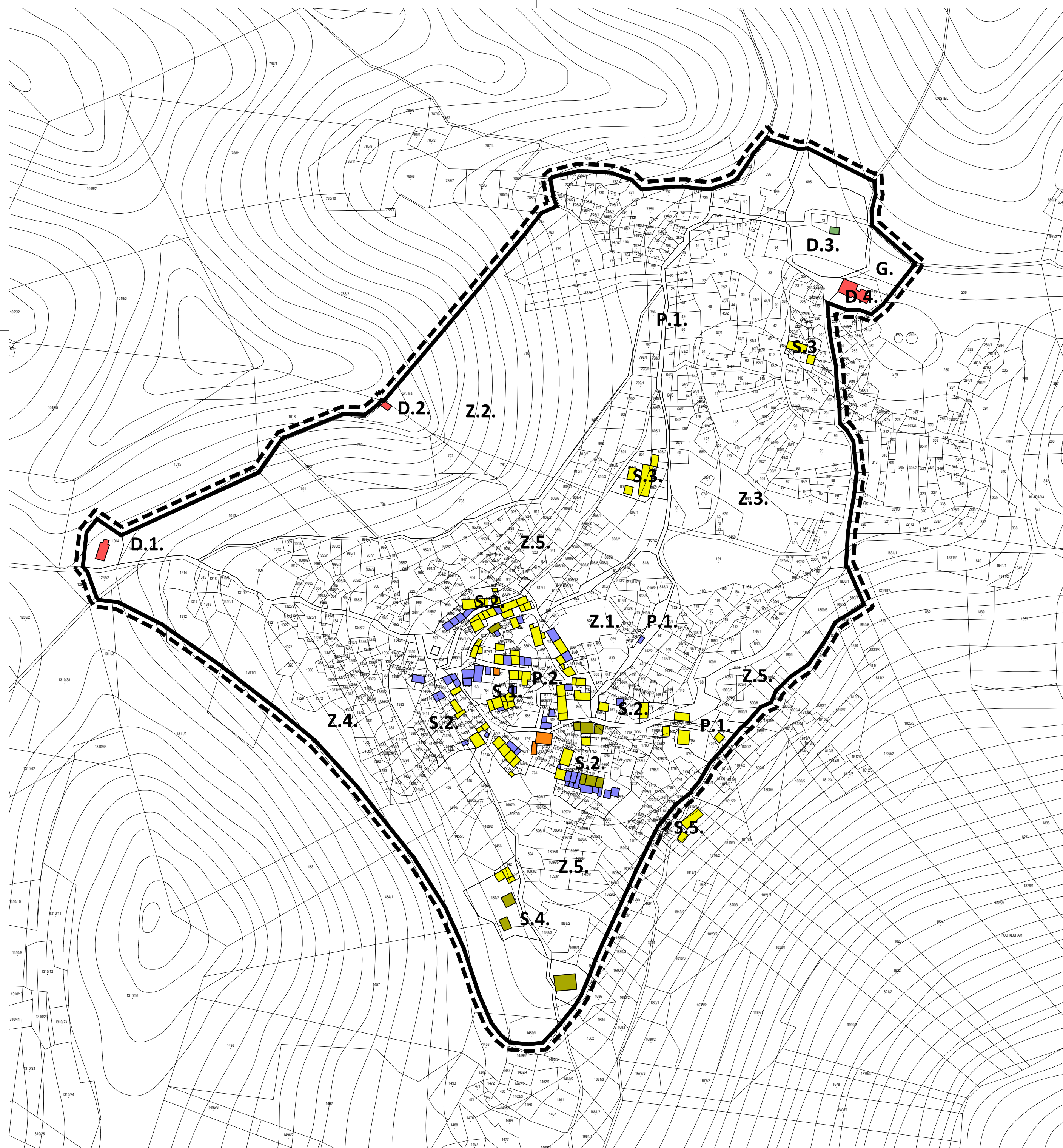
MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022

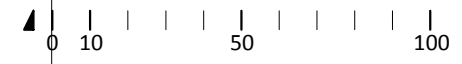


- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**



- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
  - KATASTARSKA ČESTICA
  - POSTOJEĆA IZGRADNJA
  - POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
  - STAMBENA
  - STAMBENO - POSLOVNA (TURISTIČKI SMJEŠTAJ\*)  
\* izvor: google, booking, airbnb
  - GOSPODARSKA
  - SAKRALNA
  - POSEBNA NAMJENA (obrambena)
  - NIJE POZNATA NAMJENA
- KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA:
- P.1. GLAVNA KOLNO-PJEŠAČKA POVRŠINA UNUTAR OBUHVATA
  - P.2. OSTALE PJEŠAČKE POVRŠINE UNUTAR POV. JEZGRE NASELJA
  - S. STAMBENA NAMJENA
    - S.1. STAMBENA NAMJENA UNUTAR POV. JEZGRE NASELJA
    - S.2. STAMBENA NAMJENA U KONTAKTNOJ ZONI POV. JEZGRE
    - S.3. IZDOJENI STAMBENI SKLOPOVI IZVAN POV. JEZGRE
    - S.4. NOVA STAMBENA NAMJENA
    - S.5. STAMBENA NAMJENA U KONTAKTNOJ ZONI OBUHVATA
  - D. DRUŠTVENA NAMJENA
    - D.1. CRKVA GOSPE OD BRIJEGA
    - D.2. CRKVA SV. ILIJE
    - D.3. KAŠTIO
    - D.4. CRKVA SV. VIDA S GROBLJEM
  - Z. ZELENE POVRŠINE
    - Z.1. ZELENA POVRŠINA UNUTAR NASELJA
    - Z.2. PADINE ISPOD CRKVE GOSPE OD BRIJEGA I CRKVE SV. ILIJE
    - Z.3. MASLINICI (NEOBRAĐENO)
    - Z.4. TERASE U SUHOZIDU ISPOD DRŽAVNE CESTE D138
    - Z.5. OSTALE ZELENE POVRŠINE S VISOKIM ZAŠTNIM ZELENILOM
  - G. GROBLJE
  - NEPOZNATA NAMJENA



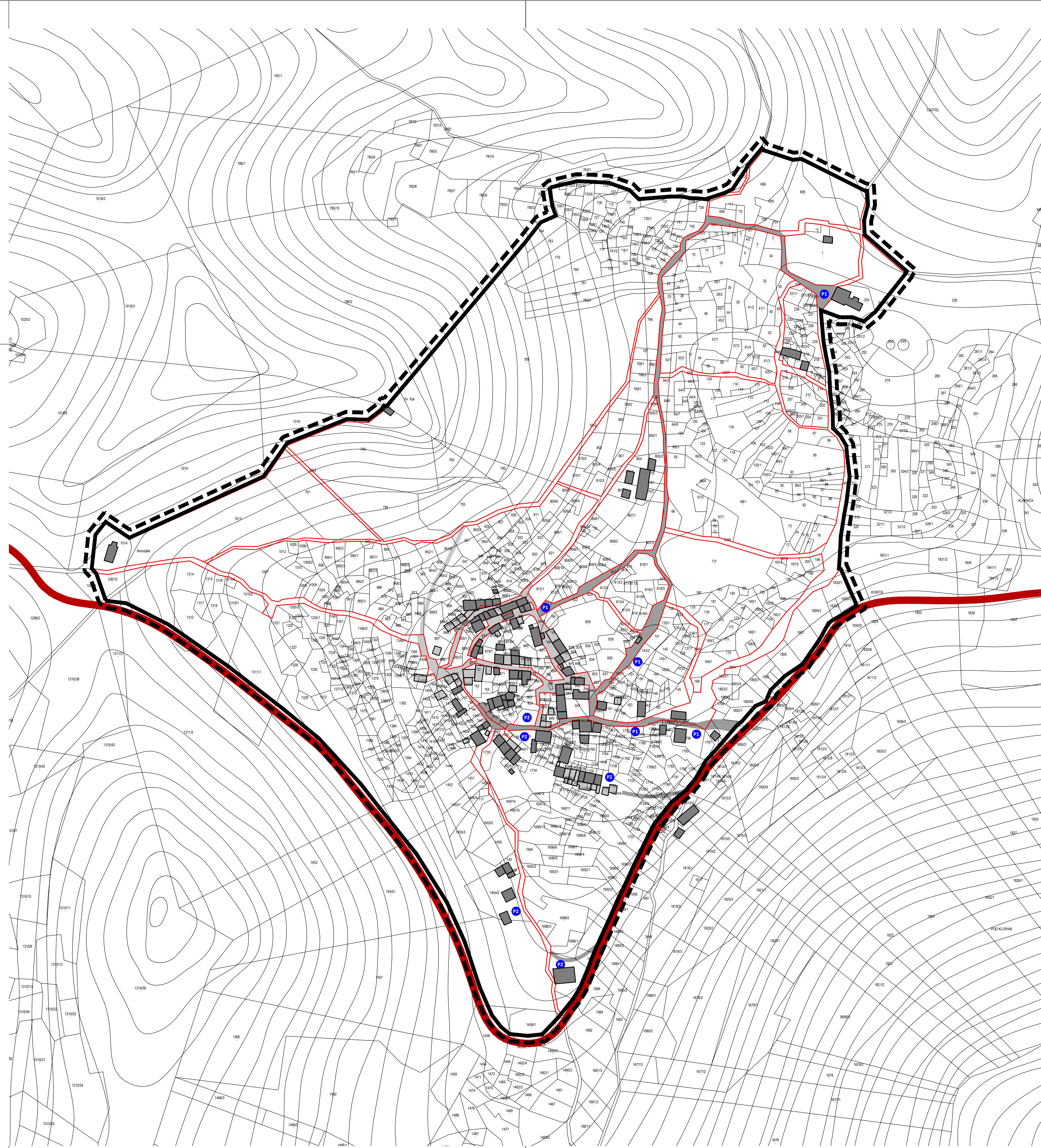
**1.5.**

SADRŽAJ:  
Namjena građevina

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022

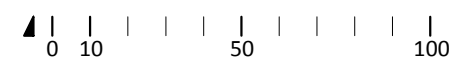




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- DRŽAVNA CESTA D118
- OSTALE CESTE KOJE NISU JAVNE
- GLAVNA KOLNO-PJEŠAČKA POVRŠINA UNUTAR OBUHVATA
- POSEBNO TRASIRANI KOLNO - PJEŠAČKI PRISTUPI
- OSTALE PJEŠAČKE POVRŠINE UNUTAR POV. JEZGRE NASELJA
- OSTALI PJEŠAČKI PUTEVI
- K.Č. "JAVNO DOBRO - PUT"
- P1 POVRŠINE NA KOJMA SE PARKIRAJU VOZILA  
- JAVNE POVRŠINE ILI NEPLANIRANA PROŠIRENJA UZ JAVNE  
POVRŠINE
- P2 POVRŠINE NA KOJMA SE PARKIRAJU VOZILA  
- PRIVATNI POSJEDI



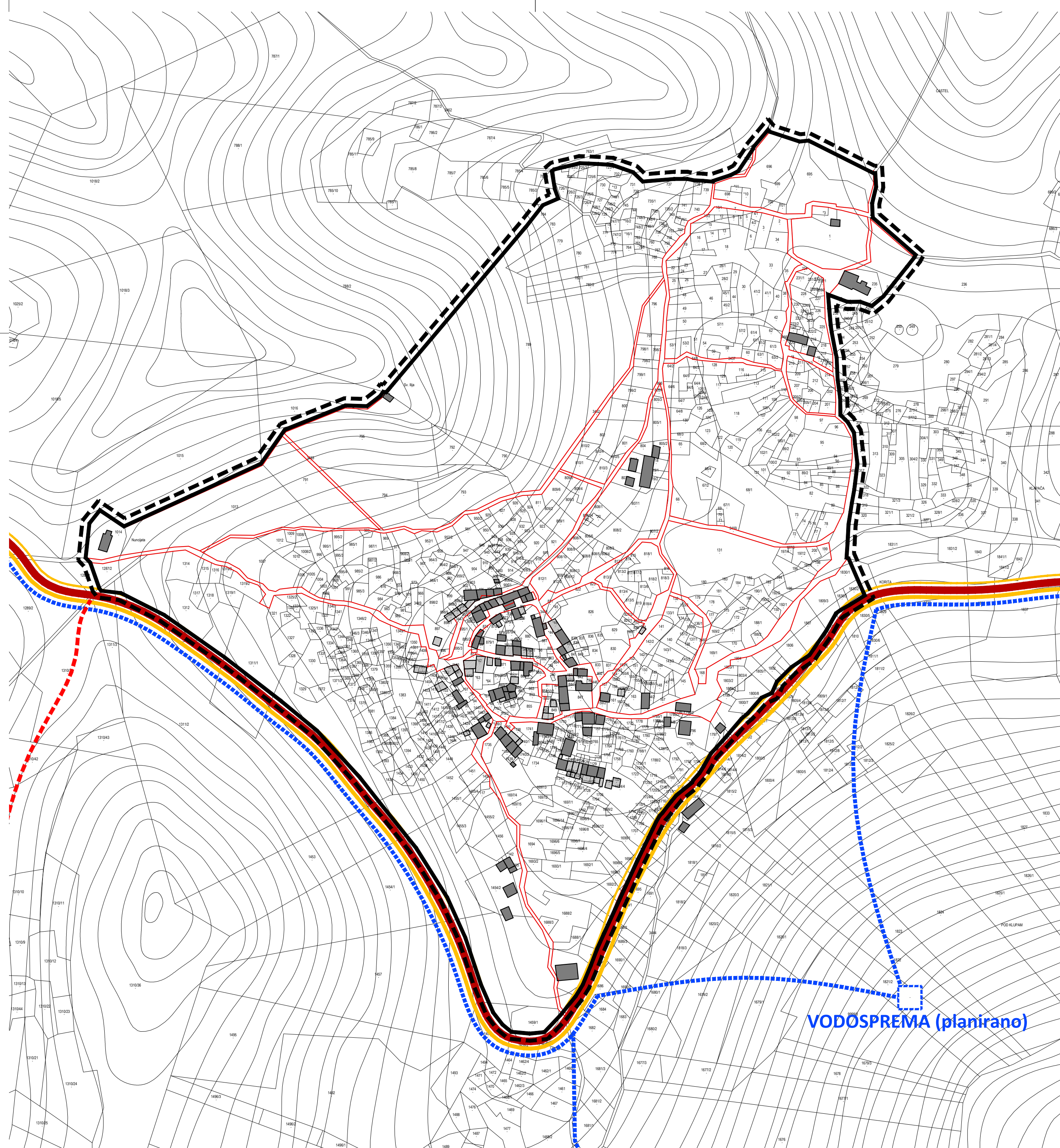
**1.6.**

SADRŽAJ:  
Promet

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022





- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

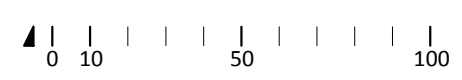
**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- ▨ POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- K.Č. "JAVNO DOBRO - PUT"

**IZVOD IZ PROSTORNO - PLANSKE DOKUMENTACIJE:**

- > INFRASTRUKTURNI SUSTAVI  
- PROMET:
  - DRŽAVNA CESTA D118 (postojeće)
  - OSTALE CESTE KOJE NISU JAVNE (planirano)
- > INFRASTRUKTURNI SUSTAVI  
- POŠTA, ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE I ELEKTROENERGETIKA:
  - magistralni vod (postojeće)
  - korisnički vod (postojeće)
- > INFRASTRUKTURNI SUSTAVI  
- VODNOGOSPODARSKI SUSTAV:
  - opskrbeni cjevovod (planirano)

**VODOSPREMA (planirano)**



**1.7.**

SADRŽAJ:  
Komunalna infrastruktura

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022

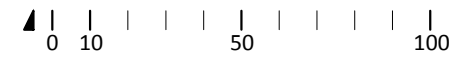




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- UREĐENE POVRŠINE:
- P.1 KOLNO - PJEŠAČKE
- P.2 PJEŠAČKE
- STAMBENI VRTOVI:
- VP VRTOVI PRIVATNIH POSJEDA (PREDVRTOVI I STRAŽNI VRTOVI)
- VP<sub>s</sub> VRTOVI PRIVATNIH POSJEDA (STRAŽNI VRTOVI U SUHOZIDU)
- UREĐENJE GRAD. ČESTICE GRAĐEVINA POSEBNE NAMJENE:
- P<sub>Nu</sub> UREĐENE POVRŠINE GRAĐEVINA POSEBNE NAMJENE
- P<sub>Nn</sub> NEUREĐENE POVRŠINE GRAĐEVINA POSEBNE NAMJENE
- OSTALO:
- Z ZAPUŠTENE ILI NEUREĐENE ZELENE POVRŠINE I ZARASLE RUŠEVINE
- T TRAVNATE POVRŠINE
- L LOKVE
- G GUMNO
- S. STAMBENA NAMJENA
  - S.1. STAMBENA NAMJENA UNUTAR POV. JEZGRE NASELJA
  - S.2. STAMBENA NAMJENA U KONTAKTNOJ ZONI POV. JEZGRE
  - S.3. IZDOJENI STAMBENI SKLOPOVI IZVAN POV. JEZGRE
  - S.4. NOVA STAMBENA NAMJENA
  - S.5. STAMBENA NAMJENA U KONTAKTNOJ ZONI OBUHVATA
- D. DRUŠTVENA NAMJENA
  - D.1. CRKVA GOSPE OD BRIJEGA
  - D.2. CRKVA SV. ILIJE
  - D.3. KAŠTIO
  - D.4. CRKVA SV. VIDA S GROBLIEM
- Z. ZELENE POVRŠINE
  - Z.1. ZELENA POVRŠINA UNUTAR NASELJA
  - Z.2. PADINE ISPOD CRKVE GOSPE OD BRIJEGA I CRKVE SV. ILIJE
  - Z.3. MASLINICI (NEOBRADENO)
  - Z.4. TERASE U SUHOZIDU ISPOD DRŽAVNE CESTE D118
  - Z.5. OSTALE ZELENE POVRŠINE S VISOKIM ZAŠTNIM ZELENILOM
- G. GROBLJE
- NEPOZNATA NAMJENA



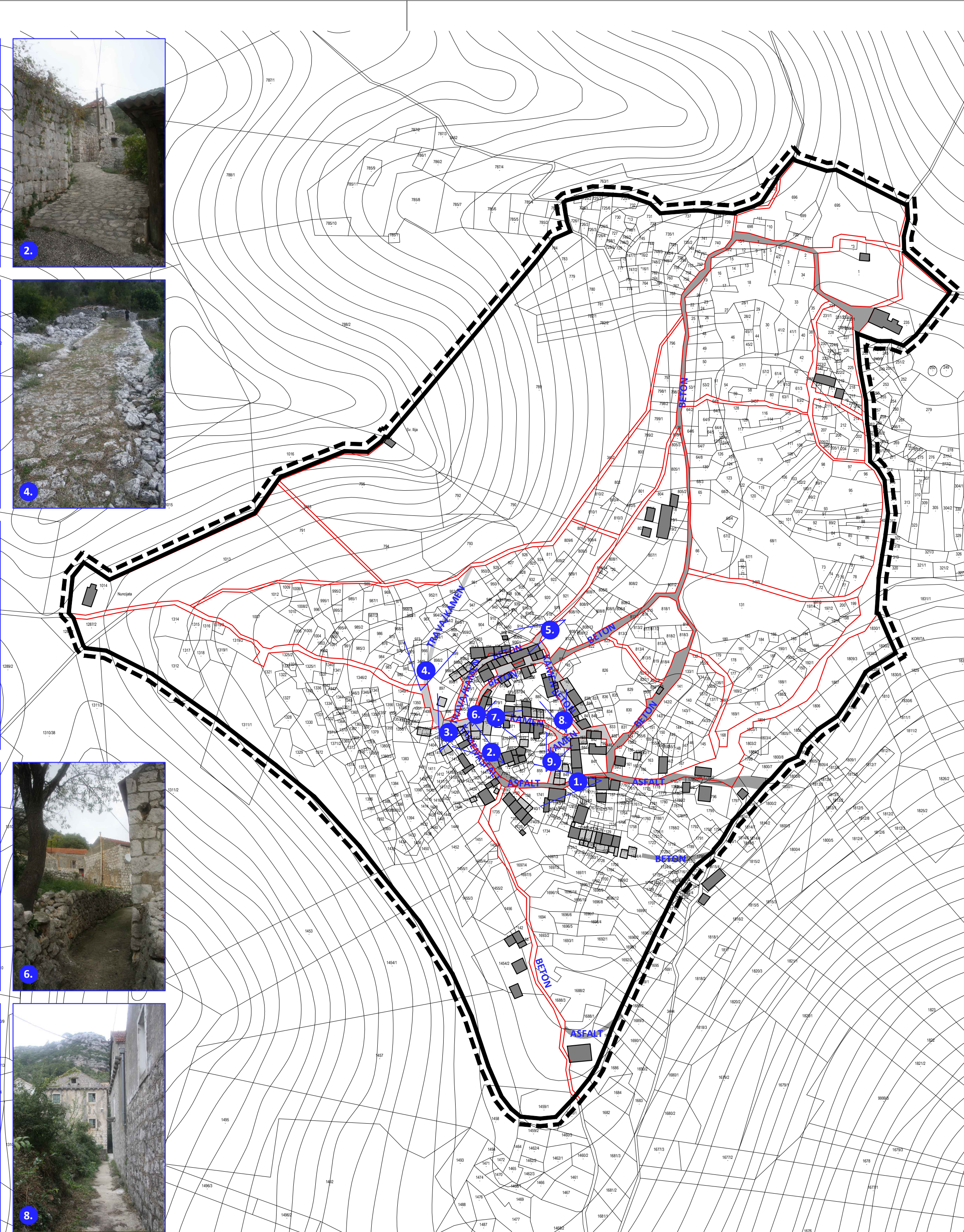
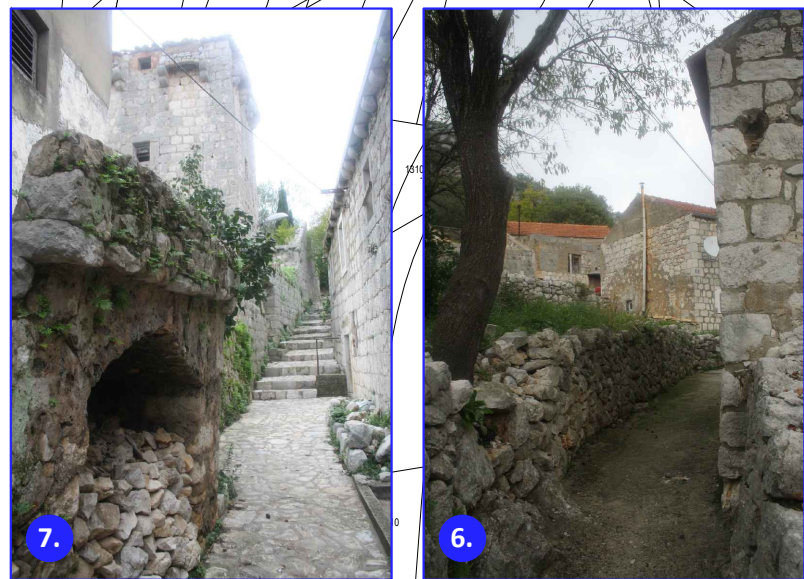
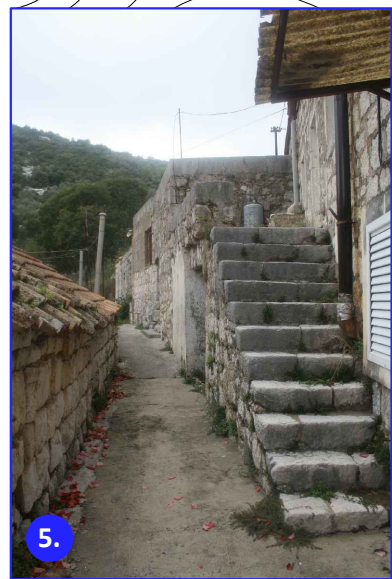
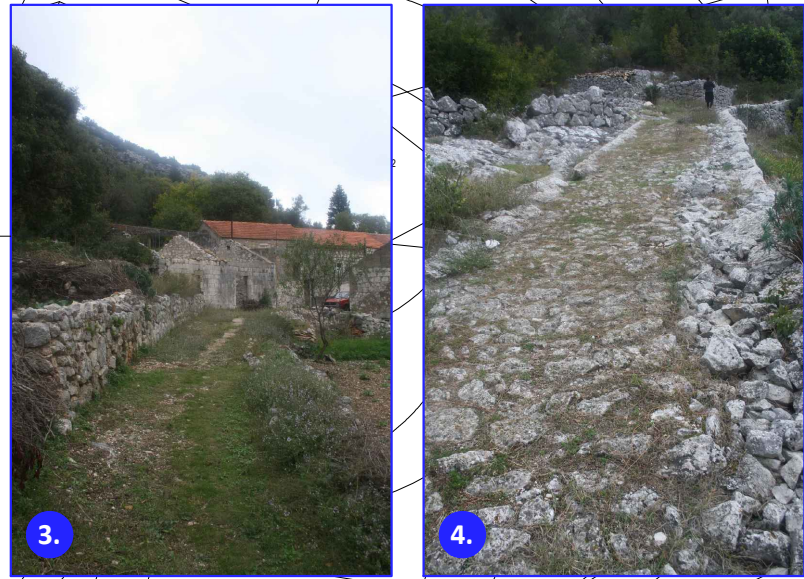
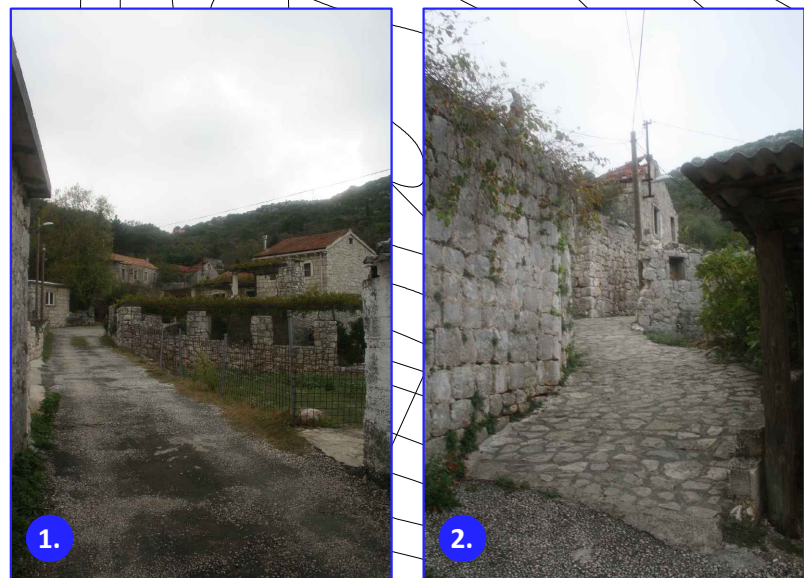
**1.8.**

SADRŽAJ:  
Zelene površine

MJERILO: 1:2000

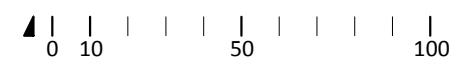
DATUM: 02/2022





- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -  
**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- GLAVNA KOLNO-PJEŠAČKA POVRŠINA UNUTAR OBUHVATA
- POSEBNO TRASIRANI KOLNO - PJEŠAČKI PRISTUPI
- OSTALE PJEŠAČKE POVRŠINE UNUTAR POV. JEZGRE NASELJA
- OSTALI PJEŠAČKI PUTEVI
- K.Č. "JAVNO DOBRO - PUT"



SADRŽAJ:  
Popločane površine

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022

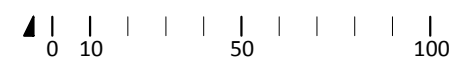




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- SLOBODNOSTOJEĆA GRAĐEVINA
- SLOBODNOSTOJEĆA GRAĐEVINA POSEBNE NAMJENE
- GRAĐEVNI NIZ
- POMOĆNA GRAĐEVINA



**1.10.**

SADRŽAJ:  
Tipologija izgradnje

MJERILO: 1:2000

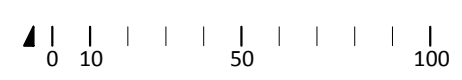
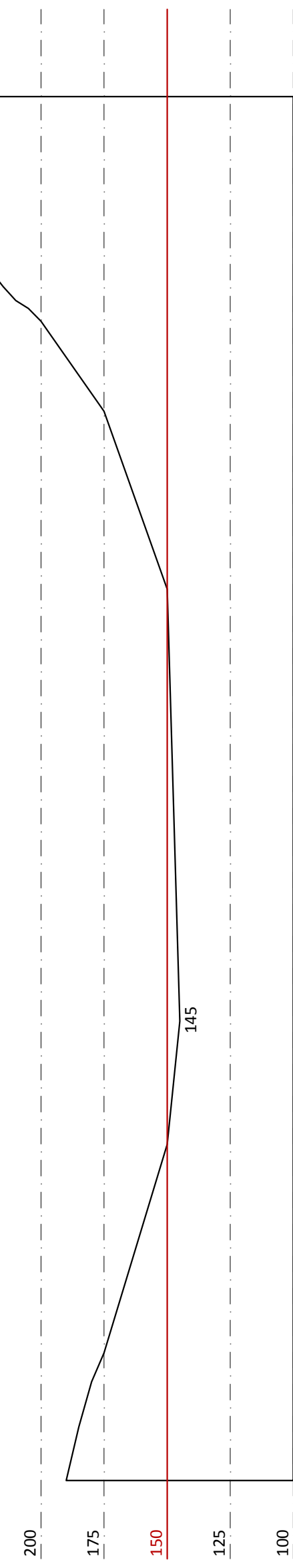
DATUM: 02/2022





- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -  
**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- 1 ETAŽA
- 2 ETAŽE
- 3 ETAŽE
- 4 ETAŽE
- POSEBNA NAMJENA
- NIJE POZNATO
- oznaka presjeka



**1.11.**

SADRŽAJ:  
Katnost

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022

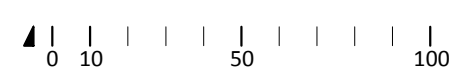




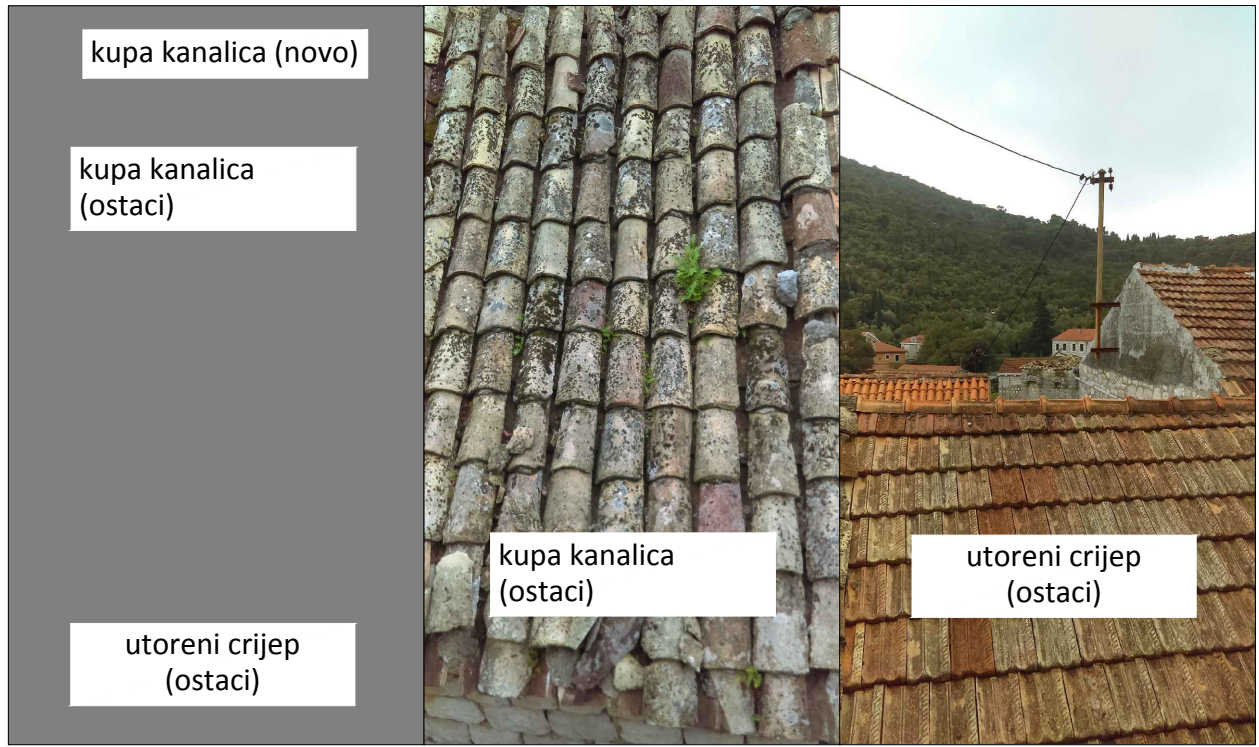
- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTRARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
  
- TIP KROVA:
- KOSI KROV (2-STREŠNI, 3-STREŠNI I 4-STREŠNI)
- RAVNI KROV
- GRAĐEVINA POSEBNE NAMJENE
- NIJE POZNATO (RUŠEVINA)
  
- OSTALO:
- BL BELVEDER

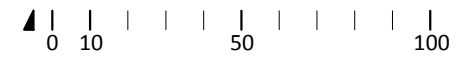




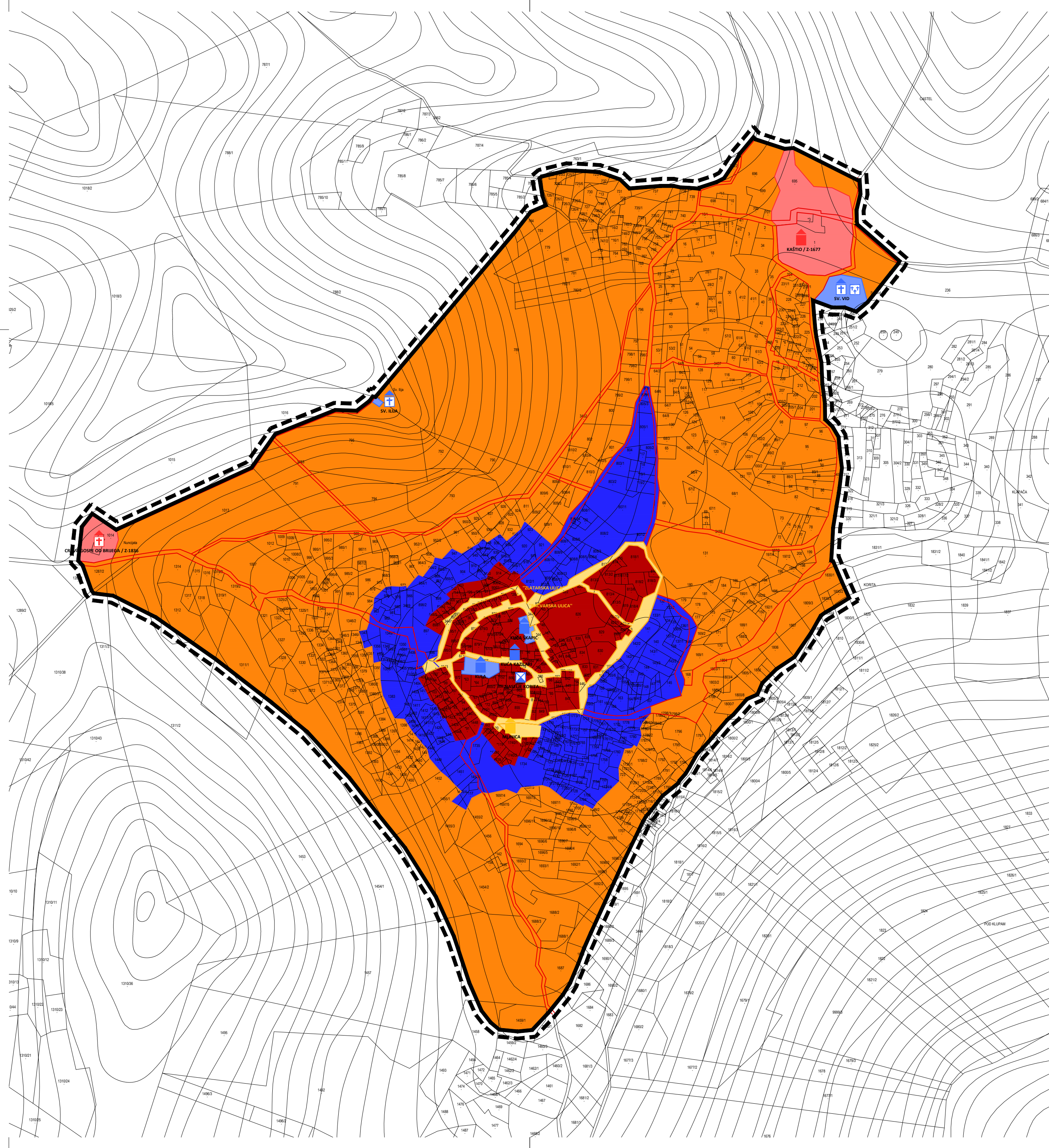


- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -  
**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
  - KATAstarska ČESTICA
  - POSTOJEĆA IZGRADNJA
  - POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- TIP KROVNOG POKROVA:
- KUPA KANALICA
  - CRIJEP (UTORENI)
  - CRIJEP (OBIČNI)
  - BETON
  - NIJE POZNATO



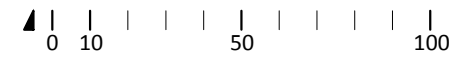




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- ▨ POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- K.Č. "JAVNO DOBRO - PUT"
- > NASELJE KORITA:
  - ZONA A ("core")
  - ZONA B (kontaktna)
  - ZONA C ("buffer")
- > KULTURNA DOBRA:
  - ▨ ZAŠTIĆENO KULTURNO DOBRO
  - ▨ PREVENTIVNO ZAŠTIĆENO KULTURNO DOBRO
  - ▨ ZAŠTITA PROSTORNIM PLANOM
  - ▨ EVIDENTIRANO
- > SIMBOLI:
  - ▨ ARHEOLOGIJA - KOPNENI
  - ▨ ARHEOLOGIJA - MORSKI
  - ▨ POVIJESNA GRADITELJSKA CJELINA - GRADSKA
  - ▨ POVIJESNA GRADITELJSKA CJELINA - GRADSKO-SEOSKA
  - ▨ POVIJESNA GRADITELJSKA CJELINA - SEOSKA
  - ▨ POVIJESNI SKLOP ILI GRADEVINA - CIVILNA
  - ▨ POVIJESNI SKLOP ILI GRADEVINA - SAKRALNA
  - ▨ GROBLJE
  - ▨ POVIJESNI SKLOP ILI GRADEVINA - GRAĐEVINSKI SKLOP

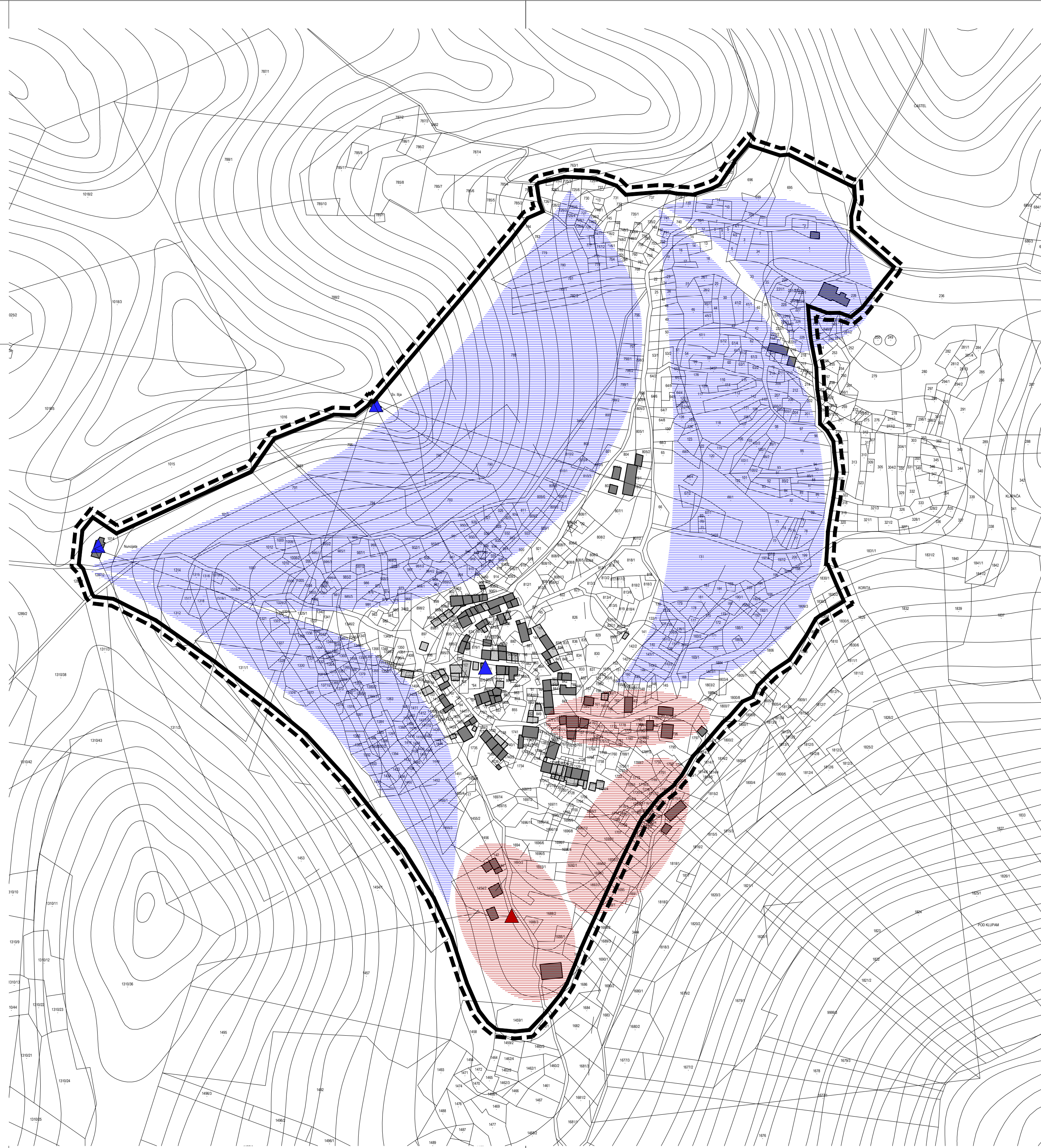


SADRŽAJ:  
Pravna zaštita

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022

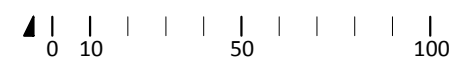




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- SKLADNO
- NESKLADNO
- VEDUTA
- RUBNA POVRŠINA
- TOČKE I POTEZI VAŽNI ZA VIZURU NASELJA



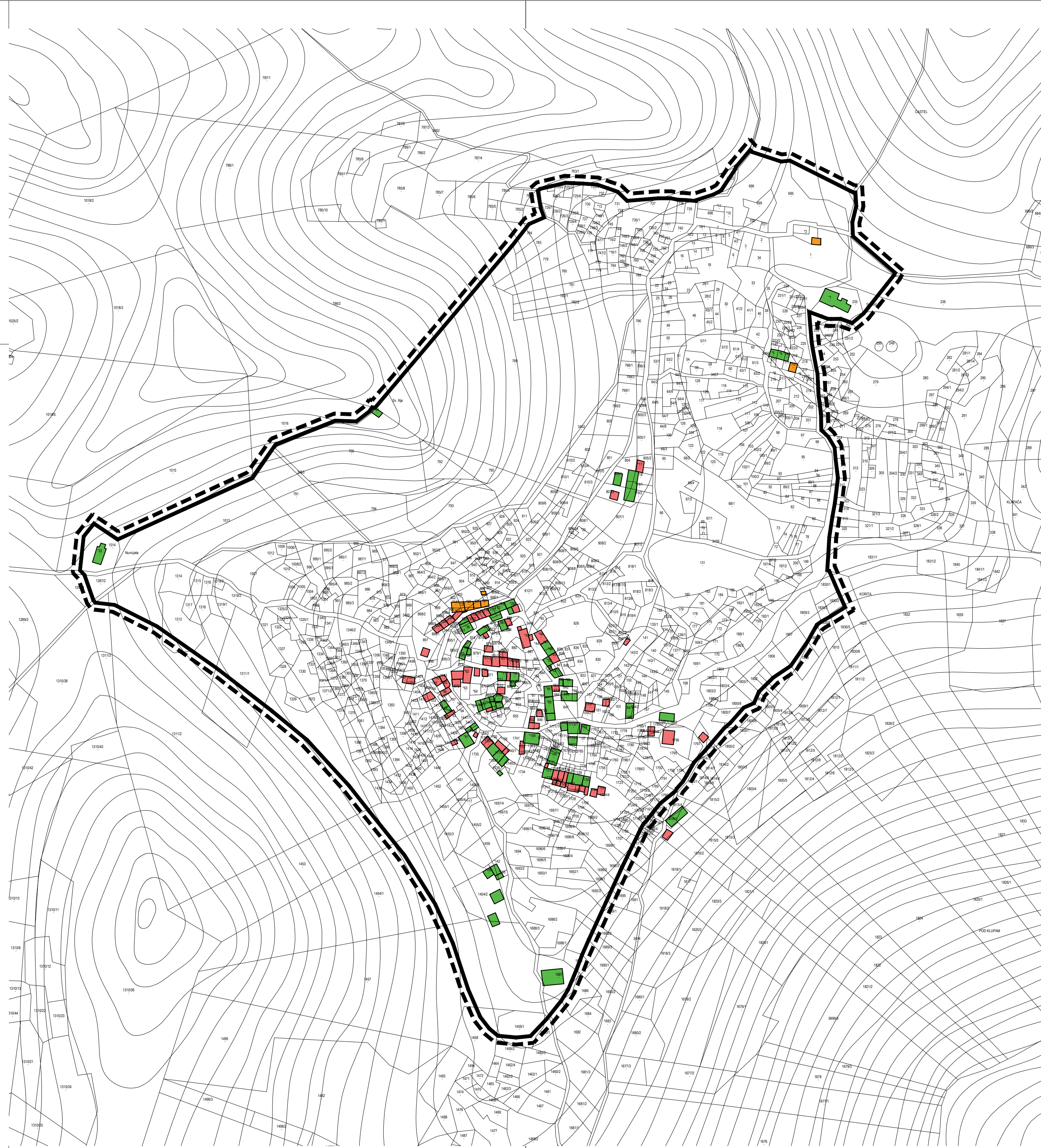
**1.15.**

SADRŽAJ:  
Ocjena dominantnih veduta, vizualna izloženost i stanje rubnih površina

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022

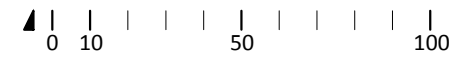




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
  - KATASTARSKA ČESTICA
  - POSTOJEĆA IZGRADNJA
  - POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- GRAĐEVINSKO STANJE:
- DOBRO
  - SREDNJE (ODRŽAVANO)
  - LOŠE (NEDOVRŠENO, ZAPUŠTENO, RUŠEVNO)



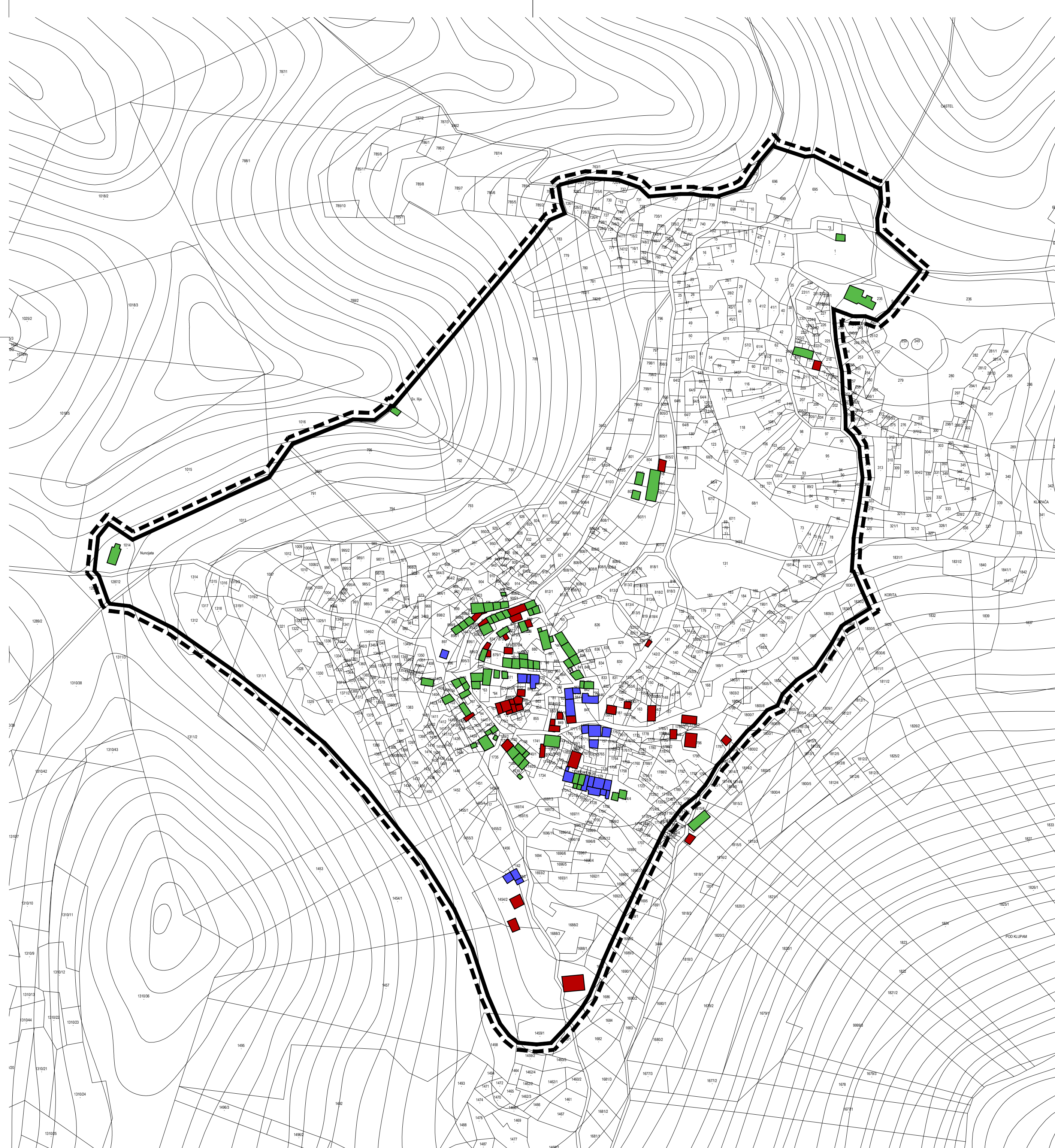
**1.16.**

SADRŽAJ:  
Ocjena građevinskog stanja

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022





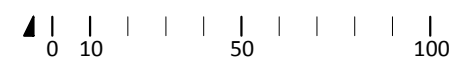
- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

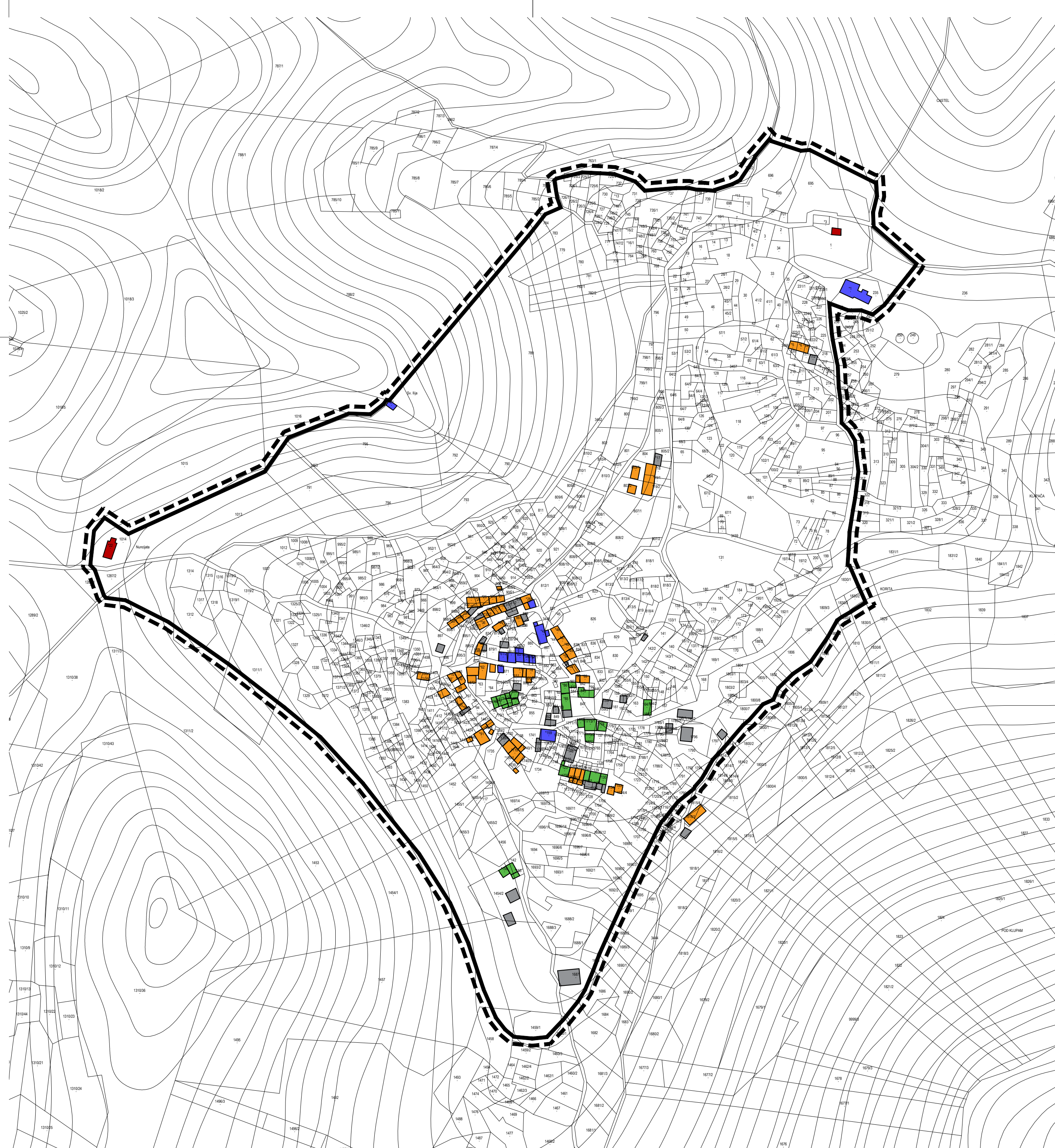
- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA

USKLAĐENOST IZGRADNJE S OBLIKOVANJEM I  
MORFOLOGIJOM UTVRĐENOG POVIJESNOG UZORKA:

- USKLAĐENA IZGRADNJA
- DJELOMIČNO USKLAĐENA IZGRADNJA
- NEUSKLAĐENA IZGRADNJA



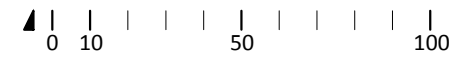




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
  
- > VALORIZACIJA GRAĐEVNE STRUKTURE:
- ISTAKNUTA ARHITEKTONSKA VRIJEDNOST / SPOMENIČKA VRIJEDNOST
- VISOKA GRADITELJSKA VRIJEDNOST, VISOKA AMBIJENTALNA VRIJEDNOST
- SREDNJA GRADITELJSKA VRIJEDNOST, AMBIJENTALNA VRIJEDNOST
- SKROMNA GRADITELJSKA VRIJEDNOST, UKLOPLJENO U AMBIJENT
- BEZ GRADITELJSKE VRIJEDNOSTI



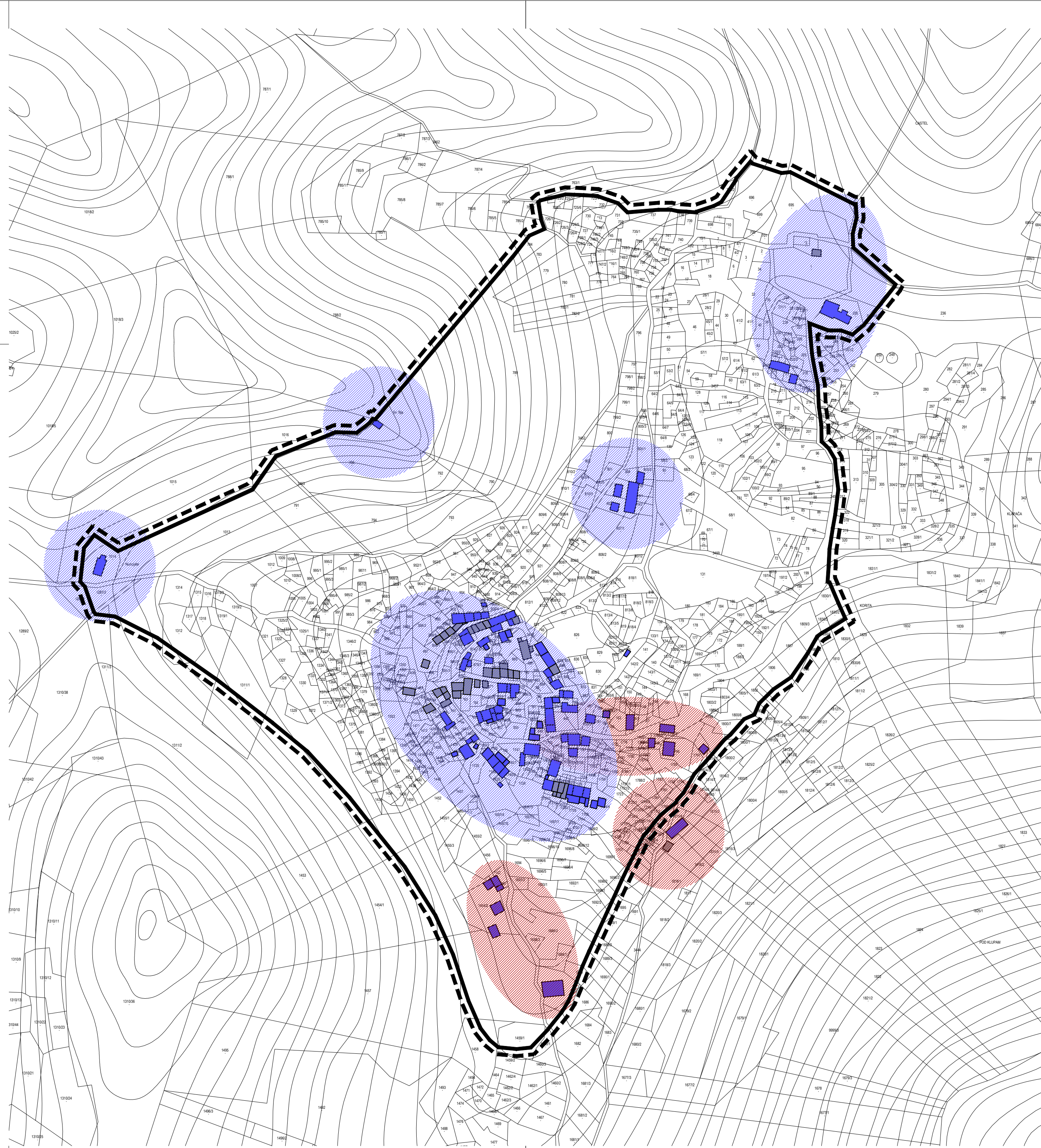
**1.18.**

SADRŽAJ:  
ValORIZacija građevne strukture

MJERILO: 1:2000










DATUM: 02/2022

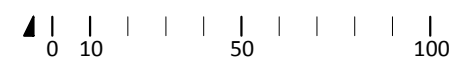




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

-  OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
-  KATASTARSKA ČESTICA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
  
-  PRIMJERENA NAMJENA GRAĐEVINA
-  NEPRIMJERENA NAMJENA GRAĐEVINA
-  NEMA NAMJENU (RUŠEVINA, NEKORIŠTENJA GRAĐEVINA)
  
-  PRIMJERENA NAMJENA KORIŠTENJA POVRŠINA
-  NEPRIMJERENA NAMJENA KORIŠTENJA POVRŠINA



SADRŽAJ:  
Ocjena primjerenosti namjena građevina i načina korištenja površina






MJERILO: 1:2000

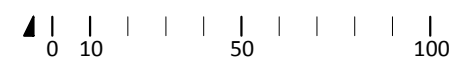
DATUM: 02/2022





- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -  
**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

-  OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
-  KATASTARSKA ČESTICA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
-  SEIZMIČKI AKTIVNO PODRUČJE



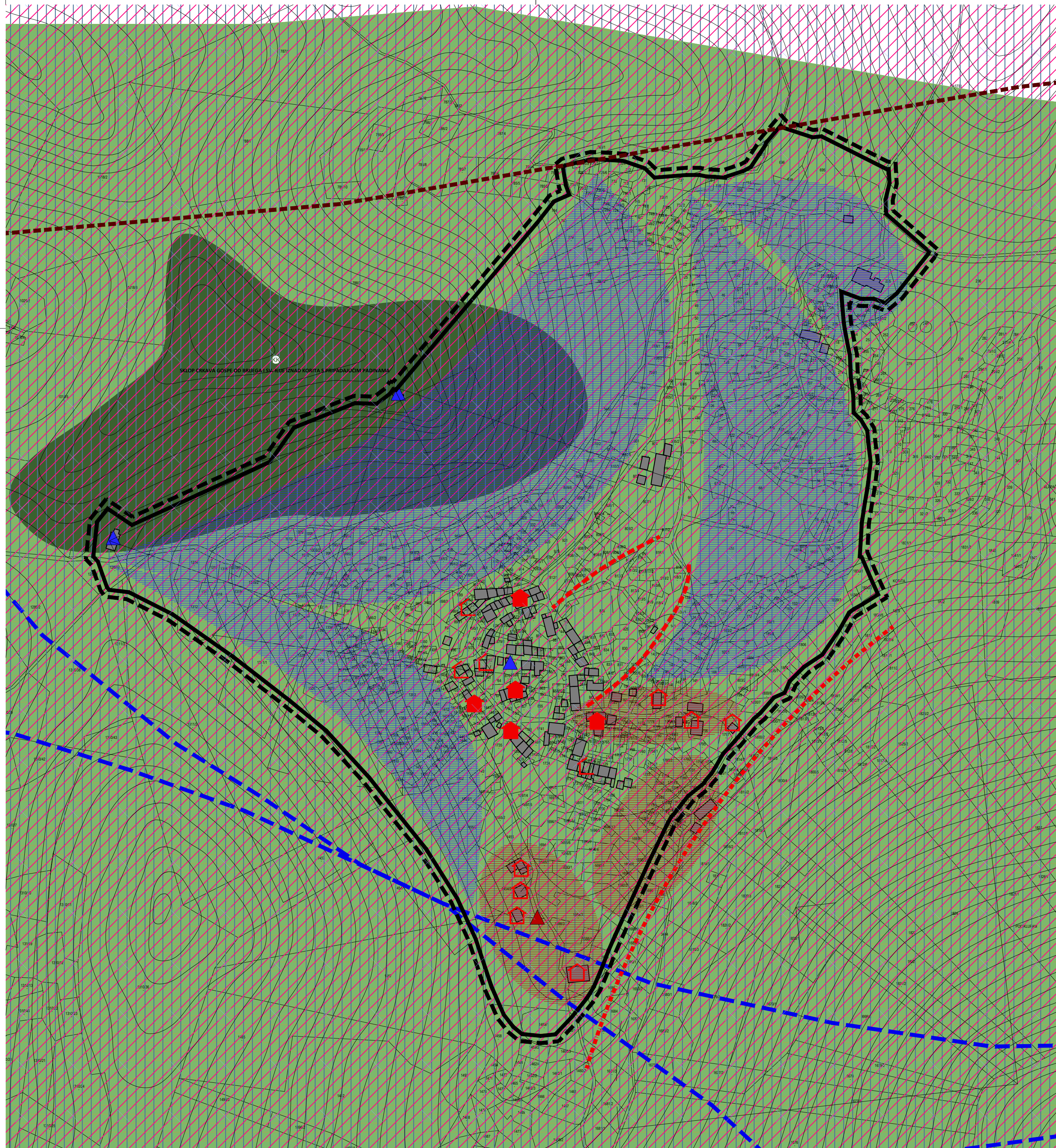
**1.20.**

SADRŽAJ:  
Ocjena ugroženosti graditeljske i prirodne baštine

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022





- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U  
KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 1. ANALITIČKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- ZOP

**PRIRODNI KRAJOLIK** prema PPUO MLJET

**KULTURNI KRAJOLIK** prema PPUO MLJET

**KULTIVIRANI KRAJOBRAZ** prema PPUO MLJET

**PRIRODNI BRDSKO-BREŽULJKASTI KRAJOBRAZ** prema "KRAJOBRAZNA  
STUDIJA DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE - TIPOLOŠKA  
KLASIFIKACIJA KRAJOBRAZA"

**KRAJOLIK DUBROVAČKE REPUBLIKE** prema "PREPOZNAVANJE I  
VREDNOVANJE KULURNIH KRAJOLIKA DUBROVAČKO-NERETVANSKE  
ŽUPANIJE"

**POVIJESNI RURALNI KRAJOLIK OTOKA MLJETA** prema  
"PREPOZNAVANJE I VREDNOVANJE KULURNIH KRAJOLIKA  
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE"

- NEPRIMJERENA IZGRADNJA U KRAJOLIKU  
(NEPLANSKO ŠIRENJE IZGRADNJE IZVAN GRAĐEVINSKOG  
PODRUČJA NASELJA)
- NEPRIMJERENA REKONSTRUKCIJA POSTOJEĆE IZGRADNJE  
(ODSTUPANJIME OD POVIJESNOG UZORKA)
- NEPRIMJERENO GRAĐEVINSKO STANJE GRADITELJSKOG  
NASLJEĐA (LOŠE GRAĐEVINSKO STANJE)
- USKLAĐENE RUBNE POVRŠINE
- NEUSKLAĐENE RUBNE POVRŠINE
- KVALITETNE VEDUTE UNUTAR OBUHVATA
- NEKVALITETNE VEDUTE UNUTAR OBUHVATA
- UGROŽENOST DODIRNE ZONE RUBNOG PODRUČJA I  
GRANICA POVIJESNOG NASELJA - PROMET U  
MIROVANJU
- UGROŽENOST VIZURE NA POVIJESNO NASELJE



**1.21.**

SADRŽAJ:  
Ocjena stanja u krajoliku

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022



## 2. PLANERSKI DIO

### 2.1. KONCEPT PROSTORNOG PLANIRANJA

Planerski dio konzervatorsko-urbanističkog plana (u danjem tekstu Plan) je proizašao iz nalaza analitičkog dijela plana, višestrukog obilaska terena, komunikacije za stanovnicima i radionica sa stanovnicima otoka Mljeta.

Konzervatorsko-urbanistički plan je prvi korak prema uređenom i održivom razvoju povijesne jezgre i njezinih graditeljskih kontaktnih zona sa vrijednim kulturnim krajolikom. Njime bi trebala biti zadovoljene potrebe većine stanovnika, ali i njihove raznovrsne aktivnosti. Zbog toga je bitno da se ovaj plan radi sa velikom pažnjom i stručnošću, poštujući sva pravila struke i zakonske okvire. Tek tada je moguće osigurati prostor koji formira sredinu koja je uređena po mjeri ljudi koji u njoj žive.

Koncept prostornog planiranja izrađuje se na temelju utvrđenih zona zaštite, detaljnih smjernica zaštite, ciljeva obnove i zaštite Korita te sadrži:

- projekt prostornog uređenja kojim se, uzimajući u obzir ocjenu stanja povijesne cjeline u odnosu na kontaktne zone i krajolik, daje ocjena stanja kulturne baštine i ocjena pojedinih sastavnica u kulturnom krajoliku utvrđuje se očuvanost prostora u obuhvatu Plana, te osmišljava sanacija degradiranih područja,
- sadržajno oblikovanje kojim se, uzimajući u obzir ocjenu sadržajnog statusa i ocjenu stanja iskorištenosti zgrada i površina, utvrđuje očuvanje prepoznatih sadržajnih karakteristika prostora i pokazuje mogućnosti planiranja komplementarnih ili novih sadržaja.

#### 2.1.1. KONCEPT OBLIKOVANJA PROSTORA POVIJESNOG NASELJA KORITA – PLANERSKA VIZIJA

Korita mogu ponovno zaživjeti širenjem turističke ponude, što omogućuje samozapošljavanje i revitalizaciju postojeće kulturne baštine. Za uspješno turističko mjesto važna je njegova atraktivnost i urednost, opremljenosti i živost otvorenih javnih prostora namijenjenih

stanovnicima i posjetiteljima. Stoga je potrebno ulicu koja je nekada bila dio stambenog prostora Korita, pa tako i svih dalmatinskih sela i gradova, vratiti stanovnicima i posjetiteljima.

Dizajn povijesne jezgre i njezine neposredne okolice temelji se na održavanju prepoznatljive cjelokupne slike, integraciji kulturnog krajolika u urbano tkivo i kvalitetnim ambijentima.

Planerska vizija temelji se na uvažavanju i čuvanju prepoznatljivog prostornog položaja, tipične urbane forme i arhitekture, društvenih i kulturnih raznolikosti te čuvanju kvalitete života. Planira se očuvanje povijesnih izgrađenih objekata, pripadajućih otvorenih prostora, javnih prometnih površina i zelenila te kulturnog krajolika područje.

Građevine povijesne cjeline su velikim dijelom očuvane, međutim veliki broj ih je napušteno (u Koritima je danas naseljeno 10 građevina), a na pojedinima su napravljene neprimjerene intervencije. Unatoč tome očuvani su kvalitetni ambijenti i pojedinačni kvalitetni elementi na pročeljima i zgradama, povijesna matrica, geometrija i parcelacija. Predviđena je sanacija degradiranih područja. Planira se uređenje pojedinih dijelova i propisivanje smjernica za oblikovanje i zaštitu.

Planom je predviđeno ukidanje kolnog prometa u povijesnoj jezgri, jer ionako promet automobilima u velikom dijelu naselja nije ostvariv.

Sve zelene površine od vrtova uz kuće, zelenila na terasama, visokom zelenilu na obroncima okolnih brda do poljoprivredno uređenih površina planom se štite te se sprječava njihovo zarastanje. Planom se revitaliziraju napušteni nasadi. Potez novih prizemnih građevina uz pristupnu cestu i građevine uz državnu cestu je potrebno oblikovno i stilski prilagoditi povijesnom naselju.

Imena ulica u Koritima su već opisala povijesni identitet naselja (Zlatarska i Bačvarska ulica), kroz plan se želi oživiti taj identitet i učiniti ga prepoznatljivim i jasnim graditeljem budućeg razvoja i revitalizacije mjesta. Uređivanjem ovih ulica oživljava se prepoznavanje zanata i tradicije po kojima su Korita poznata.



### 2.1.2. KONCEPT OBLIKOVANJA CJELINA

Koncept naselja se temelji na gustom urbanoj strukturi s prometnom kružnom vezom u kotlini koja je svojim strateškim položajem bila dobro zaštićena od napada s mora. Tako je i danas. Ovaj maleni gradić je okružen zelenim, neizgrađenim prostorom ostao očuvan gotovo u potpunosti u svojem izvornom obliku te ga se konceptom želi očuvati i revitalizirati bez mogućnosti nove gradnje. Koncept plana se temelji na oplemenjivanju prostora kvalitetnim javnim sadržajima i povezivanju postojećih javnih sadržaja u komunikacijama povezanu cjelinu.

Prostor u obuhvatu konzervatorsko-urbanističkog plana Korita se dijeli u tri cjeline:

- 1. A - Zona potpune zaštite graditeljskih struktura ("core" zona) i obuhvaća najstariji dio naselja Korita,
- 2. B - Zona djelomične zaštite povijesnih struktura odnosno zaštite povijesnog ambijenta (kontaktna zona), ovo je prostor koji je direktno naslonjen na povijesnu jezgru,
- 3. C - Zona zaštite kultiviranog krajolika, ("buffer" zona).

Unutar svake od navedenih zona se propisuje koncept oblikovanja cjeline i planiraju pojedini sadržaji.

U **A - zoni** potpune zaštite graditeljskih struktura ("core" zona) najstarijeg dijela naselja Korita koncept se temelji na cjelovitoj zaštiti graditeljskih oblika i tipologija. Integriranje novih građevnih struktura ili novih sadržaja u graditeljsku cjelinu se ne preporuča. Definicijom navedene zone kao prihvatljive su navedene minimalne intervencije radi prilagođavanja povijesnih struktura i sadržaja suvremenim potrebama, odnosno sanacija, konzervacija, restauracija te konzervatorska rekonstrukcija. U ovoj zoni se ne planira proširenje stambenih kapaciteta. Obnova napuštenih kuća i njihovo naseljavanje je temelj razvoja zone.

U **B - zoni** djelomične zaštite povijesnih struktura odnosno zaštite povijesnog ambijenta (kontaktna zona), koncept se temelji na propisivanju uvjeta gradnje, utvrđivanju lokacija za moguću gradnju. Mjere zaštite u ovoj zoni osiguravaju potpuno uklapanje u tradicijsku graditeljsku cjelinu, te propisuju očuvanje prostorne i planske matrice, oblika, gabarita i

povijesnih sadržaja te bitnih obilježja građevina. U ovoj su zoni prihvatljive manje intervencije prilagođavanja suvremenim potrebama bez bitnih izmjena sačuvanih povijesnih struktura i elemenata. To podrazumijeva metode konzervacije, rekonstrukcije, rekompozicije, te ograničene interpolacije i integracije u cilju povezivanja povijesnih i novijih struktura koje su neophodne iz funkcionalnih razloga, a sve uz uvjet očuvanja ambijentalnih karakteristika cjeline te korištenje isključivo tradicijskih elemenata gradnje.

U **C - zoni** zaštite kultiviranog krajolika ("buffer" zona) je krajolik koji neposredno graniči s prethodno navedenim zonama zaštite Korita te ima posebnu ulogu u isticanju vrijednosti slike naselja u izloženim vizurama, tretira se kao nedjeljiv i iznimno značajan dio cjeline. To znači da se isključuje mogućnost gradnje te zaštićuju autohtoni izgrađeni elementi poput *meja*, *trima* itd. U zoni zaštite kultiviranog krajolika preporuča se ozelenjavanjem vizualno odvojiti stari dio naselja od eventualnih novijih struktura, koje se oblikovanjem i prostornom organizacijom trebaju uklopiti u postojeći krajolik. Ova je zona od iznimne važnosti i kao prostor iz kojeg se, i uz kojeg se, mjesto sagledava u potpunosti, te sadrži posebno vrijedne elemente krajobraznog uređenja proizašle iz višestoljetne gospodarske aktivnosti stanovnika Korita. Na rubnom spoju zone djelomične zaštite i zone zaštite kultiviranog krajolika se planira uređenje parkirališta.

## 2.2. PLAN OBNOVE I REVITALIZACIJE

### 2.2.1. PODRUČJE NASELJA KORITA

Konzervatorsko-urbanističkim planom se planira obnova, očuvanje i revitalizacija Korita. Korita danas možemo okarakterizirati kao izolirano, malo mjesto u unutrašnjosti istočnog dijela otoka Mljeta. Nekad bogati gradić je danas gotovo napušten. Planom će se propisati detaljne smjernice i plan obnove za ovaj prostor. U naselju je sačuvana izvorna parcelacija, velikim dijelom i međe između parcela u suhozidu. Prestankom poljoprivredne aktivnosti na velikom dijelu obradivih površina dogodila se degradacija i obrastanje obrađenih površina šumom i makijom. Kako bi se očuvao izvorni identitet prostora, potrebno je ove površine dijelom obnoviti i revitalizirati.



### 2.2.2. VRSTA I SVRHA OBNOVE NASELJA

Konzervatorsko-urbanistički plan namijenjen je cjelovitoj obnovi, kojom se poboljšavaju funkcionalni, tehnički, prostorno-oblikovni, životni, gospodarski, društveni, kulturni i ekološki uvjeti na prostoru povijesnog gradića Korita. Uz pomoć sveobuhvatne obnove ponovno se osigurava očuvanje izgrađenih objekata te se revitalizira ruralna i druga područja na način kojim se postižu zacrtani ciljevi, a to su:

- arhitektonska, krajobrazna i projektantska rješenja za konzervatorsko uređenje prostora Korita (uklanjanje ili obnova narušenih dijelova, dopuštanje nove ili dogradnja i uređenja postojeće, uređenje graničnih površina područja, uređenje javnih površina, krajobrazno i parkovno uređenje);
- povezivanje sakralnih građevina na brdima iznad naselja s povijesnom jezgrom i njezinim kontaktnim područjima,
- novi način korištenja postojećeg građevnog tkiva u svrhu poboljšanja životnih uvjeta, te uvođenje uravnoteženih proporcija i jednostavnog dizajna,
- održivo korištenje prostora i obnova novijih građevina te njihovo prilagođavanje tradicijskim lokalnim karakteristikama prostora,
- ukidanje motornog prometa zbijenim dijelom naselja, regulacija prostora za promet u mirovanju stanovnika, posjetitelja i zaposlenika na pristupnom dijelu naselja,
- uredne i pristupačne javne površine (trgovi, ulice, parkovi, rekreacijske površine i površine za promet u mirovanju...),
- popularizacija baštine u svrhu očuvanja, obnove i prezentacije,
- revitalizacija naselja kao prilika za prenošenje vrijednosti i stanovnicima i posjetitelja.

### 2.2.3. NAČIN OBNOVE NASELJA

Konzervatorsko-urbanistički plan Korita usmjeren je prema otvaranju novih radnih mjesta u području turizma, obrtništva i poljoprivrede. Oživljavaju se kulturni krajolici, revitaliziraju napuštene kuće, stvaraju preduvjeti za oživljavanje obrta po kojima su Korita poznata.

Prazne zgrade nakon renoviranja dobivaju nove značajke. U praznim stambenim zgradama uređuju se turistički i ugostiteljski sadržaji, pojedini objekti u povijesnoj jezgri oživljavaju se dodjeljivanjem društvene i kulturne namjene.

Pješačkim uređenim stazama je potrebno povezati crkvu Blažene Gospe, crkvu svetog Ilije i crkvu svetog Vida sa centrom mjesta. Kako je Mljet među posjetiteljima poznat kao otok idealan za bicikliste i planinare, prostor Korita je važno povezati na način da se osigura pristupačnost prostora novim korisnicima. Povijesne stepenice i putovi se trebaju obnoviti te oblikovno ujednačiti oblaganjem u istom materijalu. U sklopu ovih zahvata potrebno je sanirati i kablirati svu komunalnu infrastrukturu koja se nalazi nadzemno, te prostor opremiti vodovodom i kanalizacijom.

U naselju se planira kanalizacija s pročištačem, a ujedno će se preuređivati popločavanje ulica i formirati trg. Otvoreni prostori naselja bit će očišćeni od osobnih vozila, a planirano je i veće parkiralište u južnom dijelu kontaktne zone u neposrednoj blizini državne ceste.

### 2.2.4. DJELATNOSTI, DOPUŠTENI ZAHVATI I ARHITEKTONSKO OBLIKOVANJE GRAĐEVINA

#### 2.2.4.1. ZONA A - PODRUČJE POVIJESNE CJELINE - CORE ZONA

##### **Vrste prihvatljivih aktivnosti u zoni A:**

- stanovanje, jedna ili više stambenih jedinica,
- samostalne obrtničke djelatnosti,
- mirne gospodarske djelatnosti,
- trgovina,



- ugostiteljstvo, turizam, rekreacija,
- društvene i kulturne djelatnosti,
- spomenici kulture,
- djelatnosti zdravstvene i socijalne skrbi,
- poljoprivreda za vlastite potrebe.

#### **Vrste dopuštenih zahvata na zoni A:**

Na području povijesne jezgre predviđeni su konzervatorsko-restauratorski zahvati koji imaju prednost u odnosu na novogradnju. Dopuštene vrste intervencija su:

- radovi na održavanju postojećih objekata,
- uklanjanje neodgovarajućih objekata,
- nova gradnja nije dopuštena,
- sanacija negativnih zahvata u prostoru,
- promjena namjene postojećih objekata,
- rekonstrukcija statički ugroženih postojećih objekata,
- uređenje kolnih, pješačkih i zelenih površina,
- izgradnja i uređenje jednostavnih i pomoćnih objekata u skladu sa smjericama plana (garaža, šupa, nadstrešnica, drvarnica, štandovi, urbana oprema),
- potporni zidovi i ograde,
- obnova i izgradnja prometne, komunalne, energetske i druge gospodarske infrastrukture na način da se ne ugrožavaju sanitarni zahvati na zgradama.

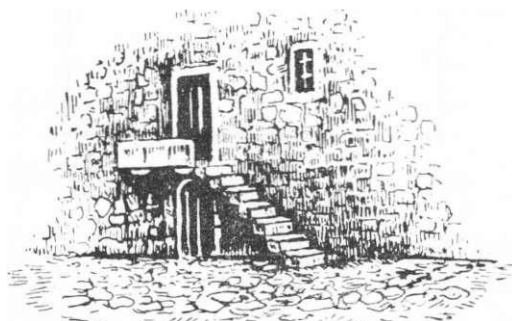
#### **Urbanističke karakteristike, tipologija i oblikovanje objekata u zoni A:**

Urbanističke karakteristike, tipologija i oblikovanje građevina određuju se postojećim stanjem građevina. Također se moraju uzeti u obzir rezultati istraživanja utvrđeni analitičkim dijelom plana. Prilikom zahvata za poboljšanje životnih uvjeta dopuštene su manje promjene u izvornom izgledu zgrade. Prikladnost promjene potvrđuje se posebnim uvjetima Konzervatorskog odjela u Dubrovniku.

U slučaju projektantskih obnova i građenja na mjestu uklonjenih građevina, uzimaju se u obzir karakteristike opće slike naselja i karakteristike mikrolokacije, uključujući: položaj, volumen građevine, oblik i boju krova, orijentacija, dizajn te oblikovanje fasada.

Krovovi se uređuju crijepom ili kamenim pločama. U slučaju crijepa prednost ima kupa-kanalica kao tradicionalna obloga. Postojeći kamene krovne ploče dozvoljeno je zamijeniti crijepom. Nagib krova mora ostati jednak postojećem, uz mogućnost uređenja tavanskih luminara. Boja crijepa mora biti u zemljanim tonovima, odnosno tonovima izvornih krovova. Krovovi su za obiteljske kuće dvostrešni, pri čemu je sljeme krova okrenuto prema bočnom zidu kuće, koje su najčešće pravokutnog oblika, svojom dužom stranom okrenuti paralelno sa slojnicama. Jednostrešni krovovi su se pojavljivali na štalama i manjim gospodarskim građevinama (vidi poglavlje 1.4.2.2.).

Zbog visoke kvalitete zidanja i samog kamena kojim su kuće građene, unatoč porušenim krovovima na obiteljskim kućama su odlično očuvani nosivi zidovi. Na pojedinim kućama su zidovi velikim dijelom razgrađeni jer su kamene klesanci iskorišteni za gradnju drugih građevina u mjestu. Ove zidove je potrebno očuvati i obnoviti uz mogućnost statičkog ojačanja s unutarnje strane zida. U povijesnim kućama nosivi zidovi bili su fasadni, vanjski zidovi, te su se pregrade u interijeru izvodile u drvetu ili ih uopće nije bilo, već je kuća po etaži imala samo jednu prostoriju. Njihova debljina se u prosjeku kretala oko 50-100cm. Vrlo često su u prizemlju zidovi znatno deblji nego na gornjim etažama. S unutarnje strane nosivih zidova su često bili uzidani komin ili ormari. Sve oblikovne elemente je potrebno zadržati i prezentirati.

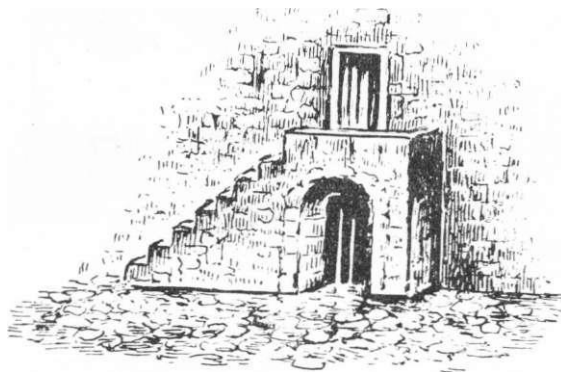


Kuće Korita posjeduju svoje tipske elemente, kao što su vanjske stepenice za ulaz u kuću, koje su napravljene od kamena. Malo je očuvanih izvornih stepenica, uglavnom su na račun

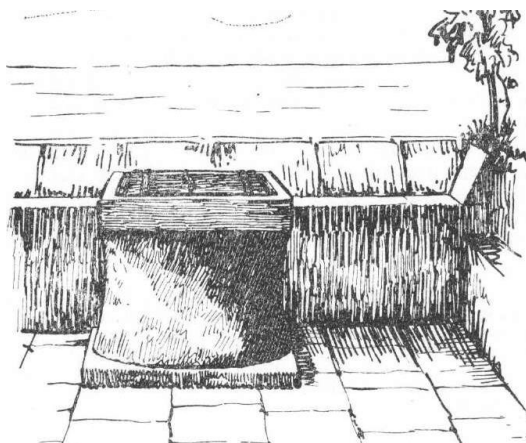


dotrajalosti doživjele brojne izmjene. Postojeće stepenice je potrebno rekonstruirati u duhu izvornih, pri čemu je nužna suglasnost nadležnog Konzervatorskog odjela u Dubrovniku.

Kamene stepenice su s vremenom evoluirale u volat, koji formira specifične javne površine visoke ambijentalne vrijednosti. Volat je često povezivao i građevine na suprotnim stranama ulice i nadsvodio ih. Ovakve prostore je nužno zaštititi i obavezno zadržati.



U analitičkom dijelu su kao tipski element sela prepoznate i terase sa kamenim klupama, stolovima i gustinama. Kod rekonstrukcije kuća ovakve ambijente je potrebno sačuvati i obnoviti.



Ograde, podzidi i terase zidova su svi građeni u kamenu. Ove strukture je potrebno očuvati iznimno je dozvoljena upotreba betona kada je to potrebno radi sigurnosti konstrukcije. U tim slučajevima beton mora biti s vidljive strane obložen kamenom.

Rekonstrukciju i revitalizaciju graditeljske baštine unutar povijesne cjeline naselja potrebno je provoditi uz uvažavanje prepoznatih tipologija stambene izgradnje i primjenu suvremenih metoda u zaštiti kulturne baštine. U postupku konstruktivnog zahvata ističe se važnost 'meke metode' rekonstrukcije, primjenom tradicionalnih materijala i tehnika gradnje, kojom će se osigurati prezentacija sukladna povijesnoj vrijednosti.

U smislu kultiviranog krajolika naselja Korita potrebno je štititi nasade i u izgrađenom dijelu naselja. Geneza naselja se razvijala na način da su se ovi dijelovi naselja postepeno nadograđivali i struktura se progušćivala tako da je poljoprivredna površina vezana za kuću smanjivana na račun izgrađenog prostora, do trenutka dok neki dijelovi nisu bili u potpunosti izgrađeni. Unatoč ovakvom razvoju i izgradnji naselja neki dijelovi su i dalje sačuvani te ih je nužno zadržati u istoj funkciji. Ovaj dio naselja posebno obilježavaju terasasto položeni vrtovi sa podzidima i suhozidima, koji ujedno jedno od ambijentalnih vrijednosti i dio nematerijalne kulturne baštine prostora.

#### 2.2.4.2. ZONA B – DJELOMIČNE ZAŠTITE POVIJESNIH STRUKTURA- KONTAKTNA ZONA

##### Vrste prihvatljivih aktivnosti u zoni B:

- individualno stanovanje, jedna ili više stambenih jedinica,
- samostalne obrtničke djelatnosti,
- mirne gospodarske djelatnosti,
- trgovina,
- ugostiteljstvo, turizam, rekreacija,
- društvene i kulturne djelatnosti,
- spomenici kulture,
- djelatnosti zdravstvene i socijalne skrbi,
- poljoprivreda,
- stočarstvo.



**Vrste dopuštenih zahvata na zoni B:**

Na području djelomične zaštite povijesnih struktura uključuje pretežno rubne dijelove Korita koji sadrže i neke recentnije graditeljske strukture ili u kojima su povijesne strukture većim dijelom izmijenjene te izgubile dominantna izvorna obilježja. Dopuštene vrste intervencija su:

- sanacija negativnih intervencija,
- promjena namjene postojećih objekata,
- rekonstrukcije postojećih objekata u postojećim ili manjim gabaritima,
- građenje na mjestu postojeće građevine u smislu održivog, projektantskog, morfološkog i konstrukcijskog poboljšanja postojeće građevine,
- uklanjanje objekata,
- uređenje asfaltiranih i zelenih površina,
- izgradnja jednostavnih objekata u skladu s odredbama smjernica Plana,
- obnova i izgradnja prometne, komunalne, energetske i druge gospodarske infrastrukture,
- novogradnja zgrada kao zamjena postojećih građevina u smislu održivog, projektantskog, morfološkog i strukturalnog poboljšanja postojećeg objekta,
- rekonstrukcija statički ugroženih postojećih objekata,
- potporni zidovi i ograde.

**Urbanističke karakteristike, tipologija i oblikovanje objekata u zoni B:**

Zona B je prostor koji okružuje povijesnu jezgru naselja sastoji se od jednog građevnog sklopa na sjeveru zone i povijesnih *pojata* ili *košara*. Povijesne građevine su bile dio sela u kojemu su se čuvale životinje (koze, ovce i magarci). Međutim danas se ove zgrade ne koriste za svoju izvornu namjenu. Uglavnom je riječ o pravokutnim građevinama dimenzija 3x4 metra građenih često u suhozidu. Danas su napuštene, sve su bez krovova u ruševnom stanju. Uglavnom je bilo riječ o građevinama pokrivenih kamenim pločama sa krovom na dvije vode. U ovoj zoni se pojavljuju pojedine građevine koje mjerilom, namjenom i oblikovanjem zahtijevaju prenamjenu i rekonstrukciju te prilagođavanje povijesnom ambijentu. Zgrade su velike tlocrtne i visinske dimenzije te predstavljaju degradaciju prostora.

U ovoj zoni nije dozvoljena gradnja novih građevina već se dopušta uređivanje, sanacija i rekonstrukcija postojećih građevina i ruševina. Dopušteni su slijedeći zahvati:

- maksimalno povećanje izrađenosti parcele od 30% u odnosu na postojeću građevinu uz dopuštenje i uvjete nadležnog Konzervatorskog odjela u Dubrovniku,
- tlocrt zgrade zadržati u omjeru 3:4,
- etaže: obavezno je zadržavanje postojećeg broja etaža, uz mogućnost gradnje podruma,
- krov: nagim krova je 20-35°, jednak nagibu postojeće kuće ili kao susjedne građevine, dvostrešni ili jednostrešni (prati smjer nagiba terena), nije dozvoljena gradnja krovih luminara,
- fasada; fasade je potrebno zadržati u izvornom materijalu, u slučaju da je građevina napravljena u suhozidu, dozvoljeno ju je razidati i napraviti novu; na zoni nadogradnje dozvoljeno je korištenje suvremenih fasadnih obloga i bojanje fasade bijelim ili svijetlosivim tonovima, može biti djelomično izvedeno u kamenu ili u potpunosti u kamenu,
- ograde: dopuštene su ograde u kamenu (suhozid ili zidanje u živo).

#### 2.2.4.3. ZONA C - ZONA ZAŠTITE KULTIVIRANOG KRAJOLIKA – BUFFER ZONA

##### Vrste prihvatljivih aktivnosti u zoni C:

- individualno stanovanje, jedna stambena jedinica,
- obrtničke djelatnosti samozapošljavanja,
- mirne gospodarske djelatnosti,
- ugostiteljstvo, turizam, rekreacija,
- društvene i kulturne djelatnosti,
- spomenici kulture,
- poljoprivreda.
- sakralna,
- groblje.



**Vrste dopuštenih zahvata na zoni C:**

Krajolik koji neposredno graniči s prethodno navedenim zonama zaštite Korita te ima posebnu ulogu u isticanju vrijednosti slike naselja u izloženim vizurama, tretira se kao nedjeljiv i iznimno značajan dio cjeline. Dopuštene vrste intervencija su:

- sanacija negativnih intervencija,
- radovi na održavanju postojećih objekata i uređaja za sanaciju negativnih zahvata,
- promjena namjene postojećih objekata,
- rekonstrukcija postojećih objekata,
- novogradnja zgrada kao zamjena postojećih građevina u smislu održivog, projektantskog, morfološkog i strukturalnog poboljšanja postojećeg objekta,
- uklanjanje objekata,
- uređenje asfaltiranih, betoniranih i zelenih površina,
- izgradnja potpornih zidova i ograda,
- održavanje suhozida,
- izgradnja jednostavnih i pomoćnih građevina u svrhu poljoprivrede,
- obnova i izgradnja prometne, komunalne, energetske i druge gospodarske infrastrukture,
- rekultivacija poljoprivrednih površina.

**Urbanističke karakteristike, tipologija i oblikovanje objekata u zoni C:**

Zona C predstavlja područje brodovitog prostora koji okružuje Korita sa svih strana. Na sjevernoj strani završava s tri sakralne građevine s kojih se pruža pogled na okolni krajolik i samo mjesto. Uz Kaštio pored crkve svetog Vida s grobljem su glavne točke vizualne izloženosti naselja. Sjeverni dio zone kulturnog krajolika uz samo naselje čine ruševine gospodarskih građevina koje se pretvaraju u napuštene poljoprivredne nasade. Južni dio s ulaskom u naselje obilježavaju tri lokve koje je potrebno zaštititi i prezentirati. Istočni dio kultiviranog krajolika je dio poljoprivrednih površina koje se naziru i u vrlo malo mjeri i danas obrađuju. Nazire se organičan raspored poljoprivrednih parcela i puteva koje su ih povezivale. Na južnom dijelu kultiviranog krajolika se nalaze izdvojene građevine (izdano je rješenje o

izvedenom stanju) na vizualno vrlo izloženoj poziciji. Za njih kao i sve ostale građevine u zoni kulturnog krajolika zabranjuje se bilo kakva dogradnja, već se propisuje sanacija i rekonstrukcija kojom bi se građevine oblikovanjem prilagodilo ambijentu. Oblikovanje građevina ima obilježja modernističke i postmodernističke arhitekture s interpretacijom tradicionalnih arhitektonskih elemenata, kao što su korištenje kamena na pročelju ili kupe kanalice na krovu.

Građevine su uglavnom slobodnostojeće kuće, građene od suvremenih materijala, uglavnom odmaknute od ruba parcele sa pratećim gospodarskim građevinama. Većina građevina je pokrivena crijepom, dvostrešnog krova ili krova na lastavicu. Kuće imaju uređene okućnice i ograđene su zidanim ogradama. Njihova namjena je većinom stambena ili turistička (pojedine kuće u sklopu uređenja okućnice imaju bazen). U ovoj zoni je potrebno zabraniti proširenje zone gradnje i potaknuti obnovu zapuštenih poljoprivrednih površina.

Zona zaštite C je prostor je povijesnih vrtova, elemenata fortifikacije i prostora za držanje stoke (magarci, koze i ovce) te je ovu zonu potrebno zadržavati u autohtonom obliku, s minimalnim intervencijama. Unutar zone povijesnih vrtova zabranjena je bilo kakva nova gradnja, osim gradnje za potrebe infrastrukturnih sustava. Zaštita kultiviranog krajolika odnosi se na cjelovite pejsažne slike s tradicionalnim načinom obrađivanja tla, pa se sukladno režimu zaštite ističe važnost rekultivacije i održavanja ovih povijesnih vrtova bez mogućnosti nove izgradnje.

Zahvati u sklopu zone zaštite C oko naselja Korita su slijedeći:

- uređenje, održavanje, njegovanje i zaštita povijesnih vrtova, poštujući njihova oblikovna, ekološka, edukativna i rekreativna obilježja,
- održavanje staza i puteva te uređenje novih, ako nisu u koliziji s postojećom vegetacijom ili bitno ne mijenjaju postojeću matricu rasporeda vrtova,
- dodavanje prometne signalizacije za pješake i bicikliste te postava skulptura i rasvjete,
- rekonstrukcija i prenamjena postojećih građevina u skladu s funkcionalno-oblikovnim karakteristikama prostora,
- održavanje i očuvanje sakralnih i fortifikacijskih elemenata naselja,



- gradnja građevina koje dopunjuju komunalni standard vrtova (nadstrešnice za sklanjanje od nevremena, paviljoni, manje komunalne građevine i TS,
- u vrtovima se mogu zadržati postojeće stambene i gospodarske te druge građevine,
- očuvanje i zaštita postojećih lokvi.

#### 2.2.4.4. UKLANJANJE ILI PREMJEŠTANJE OMETAJUĆIH DIJELOVA

U prvoj fazi uklanjaju se sve jednostavne i pomoćne građevine koje su lokacijski, oblikovanjem i materijalom u neskladu s povijesnom cjelinom Zone A. Ukloniti sve betonski zidane elemente, u vidu nadstrešnica, garaža, dogradnji i stepenica.

Glavni naglasak je na obnovi i uređenju prometne i pješačke infrastrukture u zoni zaštite A, gdje je potrebno ujednačiti i urediti pješačke površine te u sklopu rekonstrukcije javne i prometne površine opremiti sa svom potrebnom komunalnom infrastrukturom.

U drugoj fazi se uklanjaju građevine i dijelovi građevina iz zone B i C. Najveći je naglasak na revitalizaciji sjeverno i sjeveroistočno od povijesnog dijela naselja. Stambene građevine u zoni B i C se obnavljaju po fazama prema potrebnim radovima održavanja.

Sve građevine za uklanjanje i rekonstrukciju su prikazani u kartografskom prikazu Grafičkog dijela.

#### 2.2.4.5. DOPUŠTENI DOPUNSKI I NOVI OBJEKTI

Dodatna i nova gradnja u zoni A dozvoljena je ako predstavlja funkcionalnu i građevinsku sanaciju degradiranih građevina.

Dopuštena je gradnja i dogradnja građevina u zoni B, uređenje javnih površina, postavljanje urbane opreme i info signalizacije, postavljanje privremenih objekata za vrijeme događanja, izgradnja komunalne infrastrukture te postavljanje jednostavnih i pomoćnih građevina.

#### 2.2.4.6. RASPORED RUBNIH POVRŠINA

Sa sjeverne strane rubni dijelovi naselja i zone izgradnje zaustavljaju se na ruševinama *baština* koje su dijelom prerasle u šumski krajolik. Povijesni identitet i bogatstvo naselje se nazire kroz arhitekturu u centru mjesta, no poljoprivredne površine o kojima postoje zapisi (maslinici i

vinogradi) više nisu prepoznatljivi u krajoliku, ponegdje se naziru staze i suhozidi, no više nisu prepoznatljivi dio identiteta naselja. Danas su rubni dijelovi, koji nisu toliko povoljni za obradu, napušteni i šumoviti.

Sa jugozapadne strane, na povijesni dio naselja se nadovezuju novije intervencije koje oblikovanjem, organizacijom parcele odudaraju od izvornog naselja te samim time dodatno definiraju granicu povijesnog naselja. Taj dio prostora također je bio dio poljoprivrednih površina koje su danas u potpunosti zapuštene.

Do danas su dobro očuvane lokve i gumno u južnom dijelu naselja te ih je potrebno zaštititi i održavati.



Gumno i lokve u južnom dijelu naselja

#### 2.2.4.7. UREĐENJE JAVNIH POVRŠINA

Planiranje javnih otvorenih prostora u povijesnoj jezgri sela prati povezanost sa građevinama povijesne jezgre. U mjestu su prepoznati sadržaji koji imaju visoku kulturnu, povijesnu, ambijentalnu i socijalnu važnost za Korita. Svi ti prostori su povezani sa glavnim komunikacijama koje povezuju mjesto. U tim zonama postoje proširenja koja bi trebalo sačuvati kao javnu pješačku površinu, trg koji bi služio kao vanjski prostor sadržaja i njegova nadogradnja.

Uređenje javnih površina prikazano je poglavito u kartografskom prikazu planskog dijela Plana 2.3. Oblikovanje sadržaja i 2.9. Plan prometa i drugih javnih površina.



Potrebno je obnoviti i urediti pješačke staze koje iz centra mjesta idu prema crkvama i groblju te urediti staze koje pješački i biciklistički povezuju sve sakralne građevine međusobno u ravnini slojnice terena.

Veliki problem povijesne jezgre i kontaktne zone B je osiguravanje prostora za parkiranje automobila. Posljedica toga je da su s vremenom u povijesnoj jezgri nastale betonirane garaže ili nadstrešnice za parkiranje automobila. Ujedno se ionako uski prometni koridori koriste za parkiranje. Putevi kroz mjesto su izvorno bili zamišljeni za hodanje ljudi ili kretanje čovjeka s magarcem, a ne za današnji kolni promet. U sklopu konzervatorsko-urbanističkog plana se sav promet u mirovanju izmiješta iz zone povijesne jezgre u odvojenu zonu parkiranja u neposrednoj blizini povijesne jezgre i državne ceste na samom prilazu u mjesto. Parkiralište mora biti izvedeno sa osiguravanjem mjesta za osoba s invaliditetom, parkirnim mjestima s punionicom za električne automobile. Između parkirnih mjesta mora biti posađen drvored, na svakih 6 parkirnih mjesta mora biti jedno stablo. Površina parkirališta ne mora biti asfaltirana, no mora biti od materijala koji je pogodan za visoka opterećenje, habanje i atmosferilije, te moraju biti vidljivo označena parkirna mjesta.

Uz prostor nekadašnje škole koji se prenamijenjuje u kulturni centar potrebno je urediti dječje igralište i prostor hortikulturno i parterno urediti.

#### 2.2.4.8. UREĐENJE KRAJOLIKA I PARKOVA

Uređenje krajolika se u Koritima primarno odnosi na rekultivaciju, očuvanje i korištenje poljoprivrednih površina u naselju i oko naselja te su prikazani u kartografskom prikazu 2.8. Plan krajobraznoj i parkovnog uređenja.

Polje istočno od povijesne jezgre:

- vrtove je nužno održavati i privoditi njihovoj izvornoj namjeni,
- u njima nije dozvoljeno uvoditi alohtone biljne vrste,
- kako se ne bi narušila slika naselje, postojeće terase, podzide i suhozide nije dozvoljeno razgrađivati,

- u sklopu uređenja krajolika prepoznati su putevi koje bi trebalo urediti i osigurati da se mogu koristiti kao biciklističke i pješačke staze kao dio postojećih ruta po otoku, u sklopu staza je nužno urediti signalizaciju.

Privatni vrtovi i vrtovi uz kuće:

- u privatne vrtove nije dopušteno postavljati predmete iz stranog okruženja; dekoracije i vrtna oprema mogu se izraditi od prirodnih materijala,
- nije dopuštena sadnja ukrasnog cvijeća u korita uz ulični niz,
- ograđivanje vrtova čempresima i sadnja alohtonih vrsta drveća nije dopuštena,
- ograđivanje skupnih vrtova dopušteno je samo kamenim zidovima i suhozidom,
- uređenje vrtova na terasama može se izvoditi samo sa srednjim zemljanim kosinama ili suhozidima (kamenim zidovima).

Šumski rubni krajolik je nužno držati u zahvatu koji zauzima danas. Obavezno je spriječiti zarastanje vrtova i terasa.

U Koritima ne postoji uređena parkovna površina te nije dio tradicije naselja kao ruralnog prostora. U sklopu škole se planira dječje igralište.

#### 2.2.4.9. URBANA OPREMA

Prostor Korita je potrebno opremiti ujednačenom urbanom opremom. Postojeća urbana oprema je vrlo loše kvalitete ili nepostojeća. Kante za odlaganje otpada, recikliranje otpada, javna rasvjeta, javna signalizacija i klupe za odmor nisu uniformirani niti postoje jasne smjernice na koji način ih se želi oblikovati. Cjelovitim rješenjem je nužno definirati pozicije i oblikovanje urbane opreme, koja bi se nakon pilot projekta Korita, mogla primijeniti na cijeli prostor Mljeta.

Javna rasvjeta:

- u povijesnoj jezgri se javna rasvjeta mora objesiti na zgradu ili podno-indirektno,
- konzole svjetiljke moraju biti ekološke i postavljene na način da ne ometaju stanare,
- u uličnim koridorima se lampe mogu postavljati slobodno-stojeće na stupovima,



- razmak rasvjetnih tijela mora zadovoljiti kvalitetnu osvjetljenost ulice noći,
- rasvjetna tijela moraju biti ujednačenog i suvremenog oblikovanja.

#### Klupe:

- mogu se odabrati tipske klupe koje su ujednačenog oblikovanja,
- klupa mora biti od prirodnog materijala, kamen, drvo metal,
- sjedna ploha mora biti ugodna za sjedenje i otporna na atmosferilije,
- može i ne mora imati naslon,
- na lokacijama gdje je to potrebno planirati klupe sa stolom.

#### Odlaganje otpada:

- u sklopu pješačkih komunikacija potrebno je ugraditi koševe za odlaganje sitnog otpada,
- koševi moraju biti oblikovani da se lagano prazne i moraju imati gornji zatvorenu plohu kako bi se spriječilo rasipanje otpada od strane životinja i upadanje kiše,
- u sklopu ulaska u mjesto je na pojedinačnim lokacijama nužno osmisliti prostor za odlaganje komunalnog i reciklažnog otpada (staklo, papir, metal i plastika),
- punktovi moraju biti ograđeni sa tri strane, po mogućnosti ukopani u zemlju sa spremnicima velikog kapaciteta.

Prostor je potrebno opremiti i stalcima za bicikle.

#### Signalizacija u prostoru:

- potrebno je osmisliti oblikovanje signalizacije sadržaja u naselju,
- mora se sastojati od putokaza i informacijskih ploča,
- predlaže se osmišljavanje ujednačenog obilježavanja imena ulica,
- reklama trgovačko-uslužnih sadržaja,
- oznake kućnih brojeva.

#### Poklopci revizija javne infrastrukture:

- vodoopskrba, kanalizacija, elektroopskrbna mreža i druge elemente potrebno je ujednačeno oblikovati i obilježiti,
- u sklopu povijesne jezgre se sugerira njihova integracija u kamenu ili betonsku oblogu sa adekvatnom signalizacijom koja objašnjava o kojem tipu infrastrukture je riječ,
- poklopci moraju zadovoljiti uvjete nosivosti.

#### 2.2.4.10. UVJETI ZA PRIKLJUČENJE OBJEKATA NA GOSPODARSKU JAVNU INFRASTRUKTURU I IZGRAĐENO JAVNO DOBRO, UKLJUČUJUĆI PLANIRANJE POTREBNIH PARKIRNIH POVRŠINA, JAVNE RASVJETA, KOMUNALNA OPREMA I UREĐENJE ZEMLJIŠNIH POVRŠINA

Prilikom planiranja projektiranja komunalne infrastrukture potrebno je osigurati da ona bude smještena u prostoru tako da ne utječe na zaštićene vrijednosti i materijalne elemente baštine, a da se ujedno osigura i njezina prostorna cjelovitost.

Osnovne smjernice za provedbu zaštite su:

- zaštititi povijesnu jezgru na licu mjesta što je više moguće, što znači da se u načelu izbjegavaju veći infrastrukturni zahvati u povijesnoj jezgri,
- komunalne i druge infrastrukturne vodove obično se provode podzemno (osim ako se radi o zahvatu na arheološkom lokalitetu i ako preliminarna istraživanja pokažu da zahvat nije moguć),
- zaštititi prostorno ili vizualni integritet spomenika kulture (lociranje većih infrastrukturnih objekata izvan najvažnijih prostornih vizura),
- posebnu pozornost treba posvetiti lociranju baznih stanica i samostojećih sustavi elektroničkih komunikacija koje mogu izravno ili neizravno utjecati na krajolik i njezin prostorni izgled,
- planirati zahvate u prostoru na način da se osigura cjelovitost većih otvorenih površina (zaštita utjecajnih područja krajolika od zahvata koji umanjuju njihov povijesni i prostorni dokaz).



## OPĆI KRITERIJI I UVJETI ZA UREĐENJE KOMUNALNE I JAVNE INFRASTRUKTURE NA TOM PODRUČJU:

Svi objekti moraju biti povezani s postojećom ili novoizgrađenom komunalnom i javnom infrastrukturom.

Postojeće komunalne, energetske i telekomunikacijske vodove koje se nalaze na području mogu se štiti, premješati, obnavljati, nadograđivati i povećavati u skladu s prostornim i krajobraznim mogućnostima, u skladu s važećim zakonima i propisima i pod uvjetom da se zahvati uz suglasnost njihovih upravitelja, a uz pristanak posjednika. Sve površinske vodove se uklanja i zamjenjuje s podzemnima u kabliranoj verziji.

Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija komunalne mreže mora se izvesti na vrijeme i fizički u skladu s racionalnošću provedbe zahvata u odnosu na ostale komunalne vodove na istoj trasi. Radovi moraju biti usklađeni s radovima na cestama, javnim površinama ili objektima u susjedstvu. Komunalne vode moraju se što je više moguće spojiti u istu trasu, vodeći računa o međusobnim odnosima i karakteristikama pojedinih vodova kako bi se izbjegli međusobni poremećaji i mogućnost pristupa vodovima tijekom održavanja i rekonstrukcije odnosno zamjena. U pravilu komunalne vodovi moraju teći kroz javne površine ili im se mora osigurati pristup radi održavanja. U slučaju nesustavne izgradnje cestovnih površina i komunalne opreme potrebno je osigurati ugradnje istih u tijelo ceste. Pojedinačni investitor dužan je u suradnji s nositeljima javnih ovlaštenja za provođenje pojedinih komunalnih usluga preseliti, zamijeniti ili zaštititi infrastrukturne objekte, uređaje i vodove, u i oko područja intervencije prije ili istodobno s izgradnjom pojedine funkcionalne cjeline.

## PROMETNA INFRASTRUKTURA - CESTE:

Područje Korita spojeno je na državnu cestu D-120 (Pomena – Blato - Prožura - Saplunara), koja se održava. Mreža cesta u pravilu ostaje istih dimenzija kao i u postojećem stanje. Koncept prometne regulacije temelji se prvenstveno na smirivanju prometa u strogoj jezgri Korita i regulaciji spojnih cesta između dijelova naselja. Ceste su funkcionalno kategorizirane u dvije kategorije:

- državna cesta,
- nerazvrstane ceste.

Cesta D-120 čija je kategorizirana kao državna cesta, dvosmjerna je i ne mijenja se. Planom se predlaže obostrano uređenje nogostupa (širina 1,20 m), u cijeloj zoni naselja Korita. Ova cesta je od velike važnosti za Korita, jer ona osigurava jedini pristup u mjesto.

Sve instalacije u tijelu ceste moraju se ugraditi u posebne cijevi koje omogućuju popravke i sanaciju bez rovova.

Kroz naselje prolazi cijeli niz putevima. Sve ulice su poddimenzioniranog profila i opremljenosti jer su proizašle iz povijesnih staza. Osim D-120, niti jedna staza u naselju nije planirana već su dio povijesne parcelacije. Zbog zbijenosti naselja i posljedično uskih ulica, planira se novi prometni režim naselja u kojemu se kroz naselje se uvodi zabrana prometa za sve tipove vozila.

U povijesnoj jezgri Korita su ceste danas kolno-pješačkog karaktera, profila oko 2-3 metra. Planom se ove ceste planiraju kao pješačke te se dozvoljava kolni pristup za dostavu i opskrbu kuća. Dozvoljen je pristup stanarima uz zabranu parkiranja na javnim površinama. Povijesne puteve, prikazane u kartografskom prikazu u grafičkom dijelu potrebno je opremiti svom komunalnom infrastrukturom te ujednačeno popločati.

### BICIKLISTIČKE RUTE:

U naselju se ne mogu regulirati zasebne biciklističke staze, tako da je brzina vožnje u jezgri zbog pješačkog prometa ograničena na 10 km/h.

Na javnim površinama planirano je postavljanje stajališta za bicikle na sljedećim lokacijama: uz mlin, kod crkve svetog Vida, pored zgrade škole. Moguće je postavljanje stalaka za bicikle i na drugim lokacijama pogodnim za tu namjenu, vodeći računa o prometnoj regulaciji.

### PJEŠAČKE POVRŠINE:

Postojeće pješačke staze, stepenice unutar naselja se obnavljaju i arhitektonski uređuju (podovi, rasvjeta, ograde i podzidi). S obzirom da je riječ o vrlo malenoj površini cijelo naselje i



njegove staze postaju povijesna cjelina u kojoj se može protumačiti bogata povijest mjesta. Unutar naselja su danas postavljene ploče signalizacije koje je potrebno nadopuniti i sa svim ostalim evidentiranim građevinama i prirodnim i kulturnim vrijednostima u Planu, kao što lokve na ulasku u mjesto, kuća Škapić, škola, gumno u južnom dijelu naselja, sve sakralne građevine i putokazi prema njima.

Sve javne površine za pješake, radi sigurnosti pješaka, moraju biti izrađene u grubom dizajnu - grubim materijalima. Ulice u naselju trebaju biti konkavne i ojačane brušenim betonom ili brušenim pojedinačnim kamenjem.

Sve pješačke i pristupne staze, izuzet postojećih stepenica, moraju biti izgrađene tako da omogućavaju pristup osobama smanjene pokretljivosti.

## PROMET U MIROVANJU

Za rasterećenje povijesnog dijela naselja predviđeno je slijedeće; na ulasku u mjesto u južnom dijelu naselja planirano je uređenje novog parkirališta, koje će služiti i za parkiranje turističkih autobusa. Na parkiralištu je moguće urediti do 15 parkirnih mjesta za automobile, 1 parkirno mjesto za autobuse i 2 parkirna mjesta za kampere.

U povijesnoj jezgri dozvoljava se parkiranje automobila u postojećim garažama na vlastitoj parceli.

## TEHNIČKO UREĐENJE JAVNIH PARKIRALIŠTA:

Planirano parkiralište treba biti propisno hortikulturno uređena i opremljena urbanom opremom. Na svim parkirališnim površinama, bez obzira na završnu obradu, mora se osigurati kontrolirano otjecanje oborinske vode i sprječavanje otjecanja nafte u podzemne vode ili vodotoke.

U ostatku naselja parkiranje i garažiranje vozila rješavat će se na građevinskim parcelama unutar pojedinih namjena.

Uvjeti osiguravanja broja parkirnih mjesta navode kako je potrebno osigurati barem jedno parkirališno mjesto u sklopu parkirališta:

- u stambeno-poslovnim površinama – za svaki stan jedno parkirno mjesto,
- za poslovne djelatnosti, na odnosnoj građevinskoj parceli 30m<sup>2</sup> GBP,
- za trgovine i uslužne djelatnosti, na odnosnoj građevinskoj parceli 60m<sup>2</sup> GBP,
- za industrijske građevine i skladišta, na odnosnoj građevinskoj parceli 120m<sup>2</sup> GBP,
- za restorane, na odnosnoj građevinskoj parceli 10 sjedeća mjesta,
- za sportska igrališta i dvorane sa gledalištima, na 20 sjedala, mjesta, te za jedan autobus na 500 mjesta, na građevinskoj parceli ili u njenoj neposrednoj blizini,
- za škole i dječje ustanove – na jednu učionicu, odnosno na 1 grupu (odjel) djece, na građevinskoj parceli ili u njenoj neposrednoj blizini,
- za javne, zdravstvene i socijalne namjene – na svaka 4 zaposlena u većoj smjeni, na građevinskoj parceli ili u njenoj neposrednoj blizini,
- za vjerske sadržaje – na 30 mjesta/sjedala, unutar kompleksa i u njegovoj neposrednoj blizini,
- za ostale djelatnosti – na 3 zaposlena u smjeni, na građevinskoj parceli.

Minimalne površine parkirališnih mjesta:

- osobni automobili - 2,50 × 5,0 m,
- autobusi - 3,50 × 12,0 m,
- kamioni i šleperi - 3,50 × 20 m.

Parkirališta se ne mogu formirati kao proširenja uz državnu cestu. Za posebne službe MUP, vatrogasce, hitnu medicinsku pomoć i posebna komunalna vozila, ovlasti su regulirane posebnim propisima.

## AUTOBUSNA STAJALIŠTA

U Koritima ne postoji autobusno stajalište. Potrebno ga je planirati u sklopu ulaska u mjesto s obje strane D-120, zajedno sa uređenjem nadstrešnice za sklanjanje od nepovoljnih vremenskih uvjeta.



## KOMUNALNA INFRASTRUKTURA - STRUJA

Na području Korita ne postoji trafostanica, opskrba električnom energijom se odvija putem nadzemnog voda koji dolazi iz smjera Babinog polja, gdje se nalazi prva trafostanica. Svi niskonaponski vodovi se vodi kroz zrak. Svi zračni vodovi na području povijesne jezgre se zamjenjuju novim podzemnim vodama, koje prolaze cestama, ulicama i stazama naselja. Opremanje prostora rješava se sustavno, u skladu s ostalim infrastrukturnim vodovima.

## ELEKTRIČNI KUĆNI PRIKLJUČCI

Sva novoizgrađena kanalizacija za niskonaponske priključke mora biti izrađena u kabelskoj izvedbi. Kućni priključci na pojedinačne objekte izvode se iz javne kabelske mreže. Priključni elektroormari u povijesnom dijelu naselja predviđeni su u predvorju zgrada ili na bočnom pročelju zgrade, u novijem dijelu naselja u samostojećoj ili fasadnoj izvedbi. Priključni ormarići mogu se izraditi i za više zgrada zajedno.

## JAVNA RASVJETA

Državna cesta D-120, sve pješačke staze i parkiralište na cijelom području mogu se opremiti javnom rasvjetom. U povijesnom dijelu naselja javna je rasvjeta osigurana na pročeljima zgrada, a uz prometnice, ulice i staze predviđene su samostojeće svjetiljke. Distribuciju rasvjete treba provoditi uzimajući u obzir stambenu namjenu Korita, koja je prvenstveno mirno naselja i ne treba jaku rasvjetu. Dizajn svjetiljki trebao bi biti prema uvjetima javnog urbanističko-arhitektonskog natječaja.

U pojedinim dijelovima naselja, kao što su individualne pješačke staze i proširenje ispred mlinice i škole, moguće je izvesti i javnu podnu rasvjetu. Postavljanje javne rasvjete raspoređeno je na sve prometnice, ulice i staze područja u podnoj izvedbi.

Prilikom osvjetljavanja naselja treba voditi računa o sljedećim smjernicama kako bi se zaštitile ptice i šišmiši i ostali kukci koji se hrane noću:

- konzolna svjetla na zgradama trebaju biti opremljena sensorima,

- treba koristiti žarulje koje emitiraju žuto, narančasto ili crveno svjetlo, a ne emitiraju UV spektar, odnosno natrijeve plinske žarulje (niskog tlaka ili visokog tlaka); živine žarulje niskog ili visokog tlaka nisu prikladne,
- svjetiljke trebaju biti zatvorene tako da ne predstavljaju zamke za insekte i usmjerene prema tlu, bez emitiranja svjetlosti iznad horizontale,
- u vremenu od 23:00 do 05:00 sati osvjetljenost javnih površina treba smanjiti gašenjem neke od svjetiljki ili smanjenjem osvjetljenja svih.

### VODOVODNA MREŽA

Korita nemaju vodoopskrbnu mrežu te je PPUO Mljet planirana vodosprema na koju bi se Korita treba spojiti. Sve kuće povijesnog dijela naselja još uvijek vodoopskrbu osiguravaju samo iz gustomera.

Svi zahvati na uređenju vodoopskrbne mreže moraju biti izvedeni u skladu s važećim zakonima i propisima za navedeno područje.

### KANALIZACIJSKA MREŽA

Na području Korita, kao ni cijelog otoka Mljeta ne postoji kanalizacijska mreža. Odvodnja oborinske odvodnje prometnica se odvija direktno u zemlju, a odvodnja otpadnih i fekalnih voda u sklopu građevina se odvija u septičkim i sabirnim jamama, a u velikom broju slučajeva direktno u zemlju. Ovakvo stanje je veliki dugoročni ekološki problem. U slučaju većeg opterećenja prostora postoji opasnost od zagađenja podzemnih voda i krškog terena.

U sklopu plana predviđa se kanalizacijska odvodnja izvedena prema svim pozitivnim pravilima i propisima.

### KOMUNALNI OTPAD

Na prostoru za prikupljanje komunalnog otpada predviđena su jedno javno sabirno mjesto (ekološki otok) za prikupljanje otpadnih sirovina - papira, stakla, PET ambalaže i limenki. Lokacije planiranih sabirnih mjesta je na ulasku u mjestu u blizini D - 120.



## UREĐENJE SABIRNIH MJESTA

Mjesta će biti uređena u asfaltu ili brušenom betonu, moguće ih je ograditi i pokriti. Trebali bi biti oblikovani tako da estetski pokrivaju skupinu spremnika za otpad, što neutralnije i u skladu s lokalnom tradicijom. Sabirna mjesta su osigurana na mjestima gdje je moguće povećanje za dodatne kontejnere, ovisno o potrebama. U slučaju tehnički boljeg rješenja može se promijeniti položaj kontejnera.

Svi dogovori moraju biti izvedeni u skladu s važećim zakonima i propisima za navedeno područje.

## TELEKOMUNIKACIJSKA MREŽA

Na tom području planirana je rekonstrukcija postojeće telekomunikacijske mreže koja je regulirana nadzemnim vodovima.

Svi zračni vodovi na tom području se prekidaju i zamjenjuju novim zemaljskim vodovima, koji prolaze cestama, ulicama i stazama naselja, a predviđa se i mogućnost postavljanja drugih kablinskih komunikacijskih sustava.

Priključni ormarići u povijesnom dijelu naselja predviđeni su u predvorju zgrada ili na bočnoj fasadi zgrade, u novijem dijelu naselja u samostojećoj ili fasadnoj izvedbi, tako da nisu izloženi otvorenoj javnosti i ambijentu. Priključni ormarići mogu se izraditi i za više zgrada zajedno.

Kućni priključak za telefon i kablensku TV vrši se za svaki objekt posebno.

Svi dogovori moraju biti izvedeni u skladu s važećim zakonima i propisima za navedeno područje.

## GRIJANJE I KORIŠTENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

Svaka građevina odvojeno rješava individualno grijanje. Moguća je izvedba pojedinačnih kotlova na drvenu biomasu, ukapljeni naftni plin te implementacija dizalica topline. Treba promovirati grijanje obnovljivim izvorima energije, koje se smatra važnom nacionalnom

strateškom opskrbom energijom (drvena biomasa, toplinska pumpa, geotermalna energija) za proizvodnju toplinske i električne energije, sukladno propisima koji uređuju ovo područje.

Ugradnja solarnih sustava na području povijesne jezgre Korita nije dopuštena.

U slučaju da odabrani energent za grijanje zahtijeva vanjski spremnik, mjesto toga mora biti na funkcionalnom zemljištu zgrade. Spremnik je dopušteno postaviti u unutarnja dvorišta i vrtove, tako da ne bude vidljivo izložen, mjesto se mora ozeleniti ili na drugi način ograditi. Akumulacije se ne smiju postavljati na uličnu stranu povijesnog dijela naselja i ne smiju biti izložene otvorenom javnom okruženju.

Individualni izvori energije koji bi rezultirali opsežnim zahvatima u prostoru ili promjenama izgleda zgrada ili površina nisu dopušteni zbog zaštite naselja Korita kao povijesnog ruralnog naselja.

Svi dogovori moraju biti izvedeni u skladu s važećim zakonima i propisima za navedeno područje.

### 2.3. DEFINICIJA PODRUČJA ZA KOJA SE RJEŠENJA DOBIVAJU PUTEM JAVNOG NATJEČAJA

Dobivanje rješenja putem javnog natječaja nije predviđeno, jer se prostor Korita primarno mora obnoviti i revitalizirati. Nisu predviđene nove građevine ili veća uređenja za koje bi bilo smisleno dobiti rješenje putem javnog natječaja. Uređenje javnih površina slijedi primjer povijesnog razvoja i zahtjeva jednostavno oblikovanje.



## 2.4. SMJERNICE I MJERE ZA INTEGRIRANO OČUVANJE POVIJESNOG NASELJA KORITA

### 2.4.1. OPĆE SMJERNICE I PREPORUKE ZA CIJELO PODRUČJE

Mjere zaštite krajobraza i kulturne graditeljske baštine proizašle su iz analize prikupljenih podataka o području obuhvata i procijenjene osjetljivosti, stupnja izloženosti razvojnim pritiscima i ugroženosti karaktera krajobrazne i graditeljske cjelina Korita, sveobuhvatne analize stanja građevina i prostora, kao i sagledavanja njenog povijesnog razvoja. Vrednovanjem kvaliteta graditeljske i povijesne baštine te krajobraza, dobivena su saznanja o najvrjednijim i najosjetljivijim dijelovima područja obuhvata, kao i o karakteristikama koje je potrebno zaštititi. Na temelju svega navedenog formiraju se smjernice za zaštitu, uređenje obuhvata plana.

Konzervatorsko-urbanističkim planom su utvrđene mjere zaštite prostora:

- **Zona A - „core“ zona- područje povijesne jezgre naselja,**
- **Zona B - kontaktna zona - područje djelomične zaštite povijesnih struktura,**
- **Zona C – „buffer“ zona - područje zaštite kultiviranog krajolika.**

Povijesno naselje i njegovi dijelovi, graditeljski sklopovi, povijesne građevine s okolišem, prirodni i kultivirani krajolici, arheološki lokaliteti moraju biti na stručno prihvatljiv i vrstan način uključeni u budući razvitak Općine i Županije. Zaštita i očuvanje kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti podrazumijeva ponajprije sljedeće:

- zaštićena i preventivno zaštićena kulturna dobra bez obzira na vlasništvo, štite se prema odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara,
- očuvanje i zaštita prirodnoga i kultiviranoga krajolika je temeljna vrijednost prostora te se pretpostavlja integralna zaštita svih kulturno-povijesnih i prostornih obilježja,
- poticanje i unapređivanje održavanja i obnove zapuštenih poljoprivrednih zemljišta, zadržavajući njihov tradicijski i prirodni ustroj,

- zadržavanje povijesnih trasa putova (starih cesta, poljskih putova i pješačkih staza obilježenih raspelima i poklonicima),
- očuvanje tradicijske cjeline u njenom izvornom okruženju, zajedno s povijesnim, graditeljskim oblikom i naslijeđenom parcelacijom,
- oživljavanje napuštenog i degradiranog sjevernog dijela Mljeta s novim namjenama koje neće umanjiti ili izmijeniti njegova obilježja i vrijednosti,
- očuvanje i obnovu tradicijskoga graditeljstva (osobito starih kamenih kuća i gospodarskih građevina), ali i svih drugih povijesnih građevina spomeničkih svojstava, kao nositelja prepoznatljivosti prostora,
- očuvanje povijesne slike prostora, koju čine volumen naselja, njegovi obrisi i završna obrada građevina, te vrijednosti krajolika kojim je okruženo,
- očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih sadržaja, poljodjelskih kultura, (maslinici, vinogradi, vrtovi) i divljih vrsta (jestivog samoniklog bilja) i tradicijskog (ekološkog) načina obrade zemlje,
- zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, brda, ulica i puteva od kojih neki imaju simbolična i povijesna značenja,
- očuvanje prirodnih značajki dodirnih predjela uz povijesne građevine i sklopove, kao što su jame, špilje, šume, kultivirani krajolik i dr. - budući da pripadaju ukupnoj prirodnoj i stvorenoj baštini.

Povijesno naselje i njihovi dijelovi, građevine i sklopovi, memorijalna baština, građevine niskogradnje i područja kultiviranoga krajolika, navedeni u konzervatorsko-urbanističkom planu smatraju se zaštićenim ovim Planom te se prilikom izdavanja akata za gradnju moraju ishoditi posebni uvjeti nadležnog Konzervatorskog odjela. Kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara RH podliježu odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Na području konzervatorsko-urbanističkog plana zaseoka Korita u Registar kulturnih dobara RH upisana su dva kulturna dobra:

- **crkva Gospe od Brijega (Z-1836) – 15.stoljeće, sakralna građevina**



Nalazi se izvan naselja, na jugozapadnom brijegu Korita. Longitudinalna je kamena građevina pravokutnog apsidalnog završetka. Presvođena je bačvastim svodom, te prekrivena dvostrešnim krovom. Na pročelju ima trodijelnu preslicu, te prigradeni prostrani trijem. Crkva je do početka 16. stoljeća bila župna crkva za istočni dio otoka Mljeta. U arhivskim katastarskim kartama crkva nosi titular Blažena Djevica od navještenja – Nuncijata. Po očuvanim arhitektonskim elementima može se ustvrditi da je renesansnog porijekla s temeljitom rekonstrukcijom izvršenom u razdoblju baroka.

- **Kaštio (Z-1677) – vojna i obrambena građevina**

Smješten je izvan naselja, na sjevernom dijelu udoline zvano Prijedor, nedaleko crkve sv. Vida. Pravokutna, danas izgledom jednostavna kamena građevina sa vratima smještenim na zapadnoj strani, uzdignutim od razine okolnog terena, rušenjem je izgubila izvornu visinu i nekad postojeće fortifikacijske elemente. Rušenjem je tijekom 19. stoljeća izgubio izvorni izgled i fortifikacijske elemente, te je dogradnjom lastavice i krova, pretvoren u zgradu gospodarske namjene.

Na području konzervatorsko-urbanističkog plana naselja Korita predlažu se za Upis u Registar kulturnih dobara RH sljedeća evidentirana kulturna dobra:

- **Toreta u centru mjesta na k.č. \*66 k.o. Mljet,**
- **Crkva svetog Ilije na k.č. \*21 k.o. Mljet,**
- **Crkva svetog Vida na k.č. \*1 k.o. Mljet i**
- **povijesna urbana cjelina naselja Korita.**

#### 2.4.2. SMJERNICE ZA PLANOM UTVRĐENE MJERE ZAŠTITE PROSTORA

##### 2.4.2.1. SMJERNICE ZA UREĐENJE ZONE A - PODRUČJE POVIJESNE JEZGRE SELA

**Zona „A“ - područje povijesne jezgre naselja** – Zona prvog stupnja zaštite povijesnih struktura obuhvaća povijesni dio naselja te se u njoj nalaže cjelovita zaštita povijesnih vrijednosti uz poštivanje tradicije i funkcije prostora i njegovih sadržaja.

Sve građevinske intervencije na ovom području potrebno je strogo kontrolirati. Moguće je prilagođavanje novih funkcija i sadržaja suvremenim potrebama, uz minimalne intervencije u povijesne strukture (sanacija, konzervacija, konzervatorska rekonstrukcija, prezentacija).

Za sve urbanističke i građevinske intervencije potrebno je od nadležnog tijela zatražiti posebne uvjete građenja i potvrdu glavnog projekta u sklopu izdavanja građevinske dozvole ili prethodno odobrenje nadležnog Konzervatorskog odjela.

Osnovne zahvate u prostoru i na pojedinim prostornom elementima i njihovim dijelovima, koji ujedno odgovaraju potrebama zaštite i racionalnog korištenja prostora potrebno je svesti na:

- konzervaciju - očuvanje postojećeg stanja uz nužno dotjerivanje i uređenje, očuvanje postojećeg stanja različitih vrijednih oblika uz niz zahvata na uređenju i prostornoj prezentaciji postojećih vrijednosti,
- rekonstrukciju/restituciju - potpuno ili djelomično vraćanje uništenog poznatog oblika, elemenata ili njegova dijela.
- rekompoziciju – ponovno uspostavljanje odgovarajućih odnosa između postojećih građevina, ambijenta, preoblikovanjem neprimjerenih rješenja i usklađivanjem odnosa te preoblikovanje okoliša uz prilagođavanje postojećim vrijednostima u prostoru.

#### UVJETI ZA OBNOVU POSTOJEĆIH GRAĐEVINA:

Moguće je rekonstruirati postojeće građevine u svrhu poboljšavanja uvjeta stanovanja i rada.

Pri tome treba primjenjivati sljedeću metodologiju obnove:

1. Nije dozvoljeno povećavanje zatečenih tlocrtnih i visinskih gabarita postojećih građevina. U morfologiji građevina nije dozvoljena upotreba balkona već (tamo gdje je po konzervatorskim kriterijima to ocijenjeno kao prihvatljivo) graditi terase.
2. U slučaju obnove treba s građevina ukloniti sve neprikladne kasnije dodatke i dijelove koji im stilski i povijesno ne pripadaju kao što su nadstrešnice nad ulazima, pokrov od valovitih plastičnih ili azbestno-cementnih ploča, ravne betonske ploče i balkoni, zidovi od betona i betonskih blokova i sl.



3. Svi radovi i građevinski detalji na kućama trebaju se izvoditi tradicijskim materijalima (zidanje u vapnenom mortu s crljenicom, način fugiranja, način žbukanja, način izvođenja strehe, izrada drvenog dvostrešnog krovišta, izvedba varijanti drvenog četverostrešnog krovišta, pokrivanje krova kamenim pločama ili utorenim crijepom, izvedba kamenih vanjskih stubišta, izvedba tradicijski oblikovane vanjske i unutarnje stolarije), uz primjenu tradicijskih tipoloških detalja (oblikovanje prozorskih otvora u vertikalnom formatu, kamene balature, cisterne s terasama).
4. U obnovi kamenih kuća ne dozvoljava se upotreba monolitne armirano-betonske međukatne i krovne konstrukcije. Sve nosive podne konstrukcije potrebno je izvoditi drvenim spregnutim konstrukcijama. Krovne konstrukcije u pravilu se izvode kao drvene jednostrešne, dvostrešne ili četverostrešne odnosno prema tipologiji pojedinih građevina. Za pokrov koristiti crijep ili pločasti kamen.
5. Pročelja je moguće obnoviti fugiranjem ili (kada se to procijeni prihvatljivim po konzervatorskim kriterijima) eventualno žbukanjem u tradicionalnim svijetlim zemljanim tonovima.
6. Nove zidove moguće je izvoditi jedino u kamenu, s tradicijskom strukturom i načinom zidanja. Oblaganje pročelja tankim kamenim pločama nije dopušteno.
7. Svu vanjsku stolariju treba izvesti od drveta na tradicionalni način. Ne dopušta se primjena PVC-a i aluminijske bravarije.
8. Ne dozvoljava se postavljanje vanjskih klima jedinica na glavna pročelja građevina.
9. Povijesne građevine obnavljaju se cjelovito, zajedno s njihovim neposrednim okolišem (dvorištem, vrtom, pristupom, etno građevinama, krušnim pećima, gustirnama i sl.).
10. U povijesnoj cjelini nije dozvoljena gradnja otvorenih bazena.

## PLANSKE SMJERNICE ZA OBNOVU PREMA TIPU / NAMJENI GRAĐEVINE:

### Smjernice za obnovu stambeno-gospodarskih građevina

Zbog načina života i privređivanja praktički sve stambene građevine u Koritima imaju gospodarske prostorije, uglavnom u vidu konobe u prizemlju odnosno suterenu, koje je potrebno zadržati.

Za Korita je tipična odsutnost balkona, dok je boravak u vanjskom prostoru u većem broju primjera riješen dozidavanjem niže građevine čiji se ravan krov koristi u svojstvu terase. U skladu s time, nije dozvoljeno dodavanje balkona na pročeljima.

Na pojedinim građevinama očuvani su luminari kao ostaci perioda kada su kuhinje smještane u potkrovlje. Postojeće luminare potrebno je obnoviti na tradicijski način, tako da budu istovjetni izvorniku, što uključuje korištenje drvene konstrukcije. Nije dozvoljeno povećavanje njihovih dimenzija, niti izmjena tipa krova i krovnog pokrova nad luminarom, kao ni korištenje druge stolarije osim tradicijski oblikovane drvene.

Iako su se krovovi u Koritima nekada pokrivali kamenim pločama, a zatim i kupom kanalicom, kod obnove pojedinih kuća dio krovova obnovljen je utorenim crijepom, no kod obnove malobrojnih kuća na kojima je sačuvan pokrov kamenim pločama ili kupom preporuča se koristiti istovjetan pokrov kada je to moguće. Za sva krovišta obvezna je drvena krovna konstrukcija. Preporuča se izrada strehe od kamenih ploča gdje god je to moguće.

Kod zidanja, fugiranja i žbukanja potrebno je koristiti vapneni mort (za zidanje i fugiranje) izrađen po lokalnoj recepturi. Nije dozvoljeno žbukanje zgrada koje nisu bile žbukane u izvorniku.

Kod popravaka i rekonstrukcije vanjskih stubišta potrebno je koristiti kamene blokove istovjetne postojećim (ukoliko je izvornik sačuvan) ili drugim tipičnim primjercima u mjestu.

Kod obnove ili rekonstrukcije solara potrebno je držati se izvornih gabarita i oblika te koristiti isključivo kamen, zidan na tradicionalan način.

Sve otvore potrebno je opremiti uniformnim, tradicionalnim okvirima od kamena. Kao zaštitu od sunca preferira se korištenje punih drvenih škura izrađenih na tradicionalan način. Korištenje grilja se ne preporuča jer su u Koritima rjeđe i recentnijeg datuma.

Na prozorskim otvorima se preporuča korištenje jednostrukih ili dvostrukih dvokrilnih prozora s jednostrukim ostakljenjem, podijeljenih na dva ili tri polja.



Preporuča se korištenje tradicionalnih vrata - dvosmjerno uklađenih drvenih vratnica (pogotovo kod dvokrilnih vrata na ulazima u konobe) ili jednostavnih vratnica od punih, uzdužno slaganih dasaka. Gdje god su sačuvane, preporuča se popraviti i koristiti postojeće izvorne drvene vratnice, a ukoliko popravak nije moguć preporuča se izrada replike.

U obnovi mjesta i pojedinačnih građevina nije prihvatljivo korištenje betona, armiranog betona, salonita, metala i plastičnih masa.

Kod obnove pojedinačnih stambeno-gospodarskih kuća potrebno je pažljivo i na tradicijski način obnoviti čitavu funkcionalnu cjelinu vezanu na kuću – okolno popločenje dvorišta, gospodarske građevine, krušne peći, gustirne itd.

### Smjernice za obnovu gospodarskih građevina

Gospodarske građevine u Koritima građene su od uglavnom od kvalitetnog lokalnog kamena u živo vezanog vapnenim mortom, pa je kod obnove potrebno replicirati način i materijale građenja.

Gotovo bez iznimke pokrивane su kamenim pločama ili eventualno kupom, pa se kod obnove preporuča izrada ili popravak drvene krovne konstrukcije i pokrivanje pločama od lokalnog kamena, odnosno kupom kanalicom (samo u slučajevima kada kamene ploče nisu dostupne). Ne preporuča se korištenje kamenih ploča od benkovačkog ili drugih vrsta kamena koji nijansom odudaraju od lokalnih.

Otvori na gospodarskim građevinama tradicionalno su relativno malobrojni i malih dimenzija, te bez stakla i zaštite od sunca – sukladno nekadašnjoj gospodarskoj namjeni. U slučaju prenamjene potrebno je koristiti tradicijska rješenja za ove elemente te za projekt obnove ishoditi suglasnost Konzervatorskog odjela u Dubrovniku.

Krušne peći predstavljaju vrijedan dio tradicijske graditeljske baštine te ih kao takve nije moguće rušiti niti prenamijeniti. Kod obnove krušnih peći potrebno je u potpunosti poštivati izvorne dimenzije i materijale te ih je poželjno funkcionalno osposobiti.

Gustirne su također integralni dio funkcionalnih stambenih sklopova te ih nije dopušteno uklanjati. Kod obnove je potrebno koristiti tradicionalne materijale i tehnike te ih se preporuča osposobiti kao izvor vode za navodnjavanje okoliša.

Niti kod obnove gospodarskih građevina nije prihvatljivo korištenje betona, armiranog betona, salonita, metala i plastičnih masa.

### Smjernice za obnovu javnih prometnih površina

Postojeće javne prometne površine profilom i kapacitetom zadovoljavaju potrebe pješaka, no ne i automobila.

Trase postojećih puteva rezultat su povijesnog, spontanog i organskog razvoja mjesta te su kao takve zaštićene i nije ih moguće izmiještati.

Manji sačuvani elementi izvornog popločenja i opreme javnih površina dio su zaštićene cjeline te punopravno podliježu zaštiti. Posebno vrijedne zaštićene popločane površine navedene su u ovom elaboratu te označene u Grafičkom dijelu.

Pješačke površine koje su trenutno u vrlo lošem stanju (zemljane, kamene ili betonirane) potrebno je urediti na tradicijski način – popločenjem kamenim pločama ili polaganjem kamenih blokova na zemljanu podlogu – prema predlošku nekog od postojećih tipova popločenja javnih površina u Koritima. Pritom je potrebno koristiti lokalni kamen te dimenzije i način slaganja istovjetan onima na odabranom predlošku.

Za navedene je radove potrebno ishoditi suglasnost Konzervatorskog odjela u Dubrovniku. Asfaltiranje površina je dozvoljeno samo na kolnim prometnicama, poput već asfaltirane glavne kolne prometnice kojom se ulazi u mjesto.

Javnu prometnu površinu koje se planira za parkiranje vozila potrebno je urediti i na njoj osigurati dovoljan broj parkirnih mjesta kako bi se spriječilo parkiranje u mjestu.



### Planske smjernice za novu gradnju u Zoni A

Nova se gradnja ne preporuča, već je preporučljivo prvenstveno rekonstruirati i staviti u uporabu postojeći graditeljski korpus mjesta. U slučajevima u kojima je neizbježna gradnja (primjerice kod izgradnje infrastrukture) sva eventualna nova izgradnja na području obuhvata Plana mora biti odobrena od strane Konzervatorskog odjela u Dubrovniku te mora biti u skladu i s propisima iz plana višeg reda (PPUO Mljet).

Kako su Korita tradicijski ambijent koji predstavlja vrijedan dio baštine tradicijskog graditeljstva u Dalmaciji, za novu gradnju potrebno je pri projektiranju primjenjivati sve kriterije navedene u Smjernicama ovog Plana, odnosno koristiti isključivo tradicijske građevne elemente kako su opisani u prethodnim poglavljima.

Svaka se nova građevina mora projektirati prema načelu harmoničnog odnosa s cjelinom naselja i pripadnog krajolika. Novu gradnju treba volumenom, oblikovanjem i stilskim izričajem uskladiti s postojećom, a u slučaju odstupanja nova izgradnja ne može biti veća od gabarita izvornih građevina u okolnom prostoru.

Za savjet kod izbora građevnih elemenata i tradicijskih građevinskih tehnika investitori se mogu obratiti stručnoj službi Konzervatorskog odjela u Dubrovniku.

#### 2.4.2.2. SMJERNICE ZA UREĐENJE ZONE B - PODRUČJE DJELOMIČNE ZAŠTITE POVIJESNIH STRUKTURA – KONTAKTNA ZONA

**Zona „B“ konzervatorske zaštite – Zona djelomične zaštite povijesnih struktura odnosno zaštite povijesnog ambijenta.** Uključuje pretežno rubne dijelove Korita koji sadrže i neke recentnije graditeljske strukture ili u kojima su povijesne strukture većim dijelom izmijenjene te izgubile dominantna izvorna obilježja. Mjere zaštite u ovoj zoni osiguravaju potpuno uklapanje u tradicijsku graditeljsku cjelinu te propisuju očuvanje prostorne i planske matrice, oblika, gabarita i povijesnih sadržaja te bitnih obilježja građevina.

U ovoj su zoni prihvatljive manje intervencije prilagođavanja suvremenim potrebama bez bitnih izmjena sačuvanih povijesnih struktura i elemenata. To podrazumijeva metode konzervacije, rekonstrukcije, rekompozicije te ograničene interpolacije i integracije u cilju povezivanja

povijesnih i novijih struktura koje su neophodne iz funkcionalnih razloga, a sve uz uvjet očuvanja ambijentalnih karakteristika cjeline te korištenje isključivo tradicijskih elemenata gradnje.

#### Planske smjernice na postojećim građevinama:

Ove smjernice se odnose na sve postojeće građevine unutar zone B i zone C.

Zadržava se postojeća izgrađenost i iskorištenost, vertikalni i horizontalni gabariti povijesnih građevina, ukoliko se uvjetima nadležnog Konzervatorskog odjela odobri dozvoljeno je maksimalno povećanje od 30%. Povijesne građevine obnavljaju se cjelovito, zajedno s njihovim neposrednim okolišem (dvorištem, vrtom, pristupom, pomoćnim građevinama i sl.) u skladu sa smjericama i prema uvjetima nadležnog Konzervatorskog odjela.

Moguće je međusobno spajanje više postojećih, (legalnih) građevina uz zadržavanje oblikovnih elemenata pročelja. Svi radovi i graditeljski detalji na građevinama trebaju se izvoditi tradicijskim načinima i materijalima (zidanje u vapnenom mortu, način fugiranja, način žbukanja, način izvođenja strehe, izrada drvenog dvostrešnog krovišta, pokrivanje krova utorenim crijepom, izvedba kamenih vanjskih stubišta, izvedba tradicijske i unutarnje stolarije), uz primjenu tradicijskih tipoloških detalja (sjenice i odrine, kamene balature) pod nadzorom nadležnog Konzervatorskog odjela, pri čemu se ne dozvoljava izgradnja luminara i balkona, ni upotreba monolitne armirano-betonske međukatne i krovne konstrukcije kod obnove postojećih građevina. Satelitske antene, uređaje za klimatizaciju, ventilaciju i sl. moraju se postavljati tako da budu što manje uočljivi.

#### Planske smjernice za izgradnju na neizgrađenim parcelama:

Prihvatljiva je izgradnje slobodnostojećih zgrada, a najveća dozvoljena katnost građevine je S+P+1 (suteran + prizemlje + 1. kat) - odnosno najveća visina zgrade do vijenca iznosi 7,5 m, mjereno od najniže kote konačno zaravnog i uređenog terena.

Najveći koeficijent izgrađenosti građevinske čestice (kig) iznosi 0,3 za samostojeće građevine; najveći koeficijent iskorištenosti (kis) može biti najviše 0,9, a najveći GBP iznosi 200 m<sup>2</sup>, pri



čemu najmanje 30% površine čestice mora biti uređeno kao zelena, u potpunosti upojna površina.

Najmanja udaljenost zgrade od regulacijske linije iznosi 5 metara od čega se treba odstupiti u situacijama gdje se nova građevina prilagođava postojećim građevinama u uličnom potezu, a oblikovanje građevine mora biti prilagođeno lokalnom ambijentu naselja Korita. Ovo podrazumijeva sljedeće obavezne elemente oblikovanja:

- nisu dozvoljeni razvedeni tlocrtni oblici građevine,
- obavezan je dvostrešni krov, tradicionalnog nagiba, sa pokrovom kamenim pločama ili kupom kanalicom i sa strehama od kamenih ploča,
- mogući su luminari s dvostrešnim krovom,
- veličina otvora na fasadi mora biti usklađena sa tradicionalnom veličinom otvora, širine između 70 i 90 cm i visine od 100 do 130 cm,
- oko otvora su obavezni kameni okviri,
- obavezni su dvokrilni prozori sa punim drvenim škurama (ne griljama!) i drvenom stolarijom,
- nisu dozvoljeni balkoni,
- nisu dozvoljene terase, osim ako se izvode kao solari sa stubama prema tradicijskom uzoru,
- fasada može biti žbukana (produžna ili vapnena žbuka zemljanih ili svijetlih tonova) ili kamena,
- ukoliko se izvodi kamena fasada treba imati poravnano ili klesano lice, a fuge treba izvesti svijetlom smjesom (vapno ili bijeli cement),
- ako se izvode ograde one moraju biti izvedene kao suhozidi visine do 120 cm,
- kod izgradnje zgrada u nizu najveća duljina pročelja može biti 27 metara.

Antene, uređaji za klimatizaciju, ventilaciju i sl. moraju se postavljati tako da budu što manje uočljivi i ne smiju biti vidljivi sa glavne prometnice (ulaz u naselje iz pravca Blata) kao ni iz smjera glavne ulazne točke u naselje, a potreban broj PGM osigurava se na parceli.

### 2.4.2.3. SMJERNICE ZA UREĐENJE ZONE C - ZONA ZAŠTITE KULTIVIRANOG KRAJOLIKA, BUFFER ZONA

Zona zaštite kultiviranog krajolika obuhvaća sve neizgrađene parcele koje izravno sudjeluju u prostornom doživljaju mjesta.

Na ovim se područjima predlaže revitalizirati ručnu poljoprivrednu proizvodnju autohtonih sorti, na tradicijski način. Kod eventualnog ponovnog pošumljavanja napuštenih poljoprivrednih površina poželjno je konzultirati nadležno Ministarstvo te koristiti autohtone biljne vrste.

Zaštita obuhvaća parcelaciju, povijesne trase puteva, meje, gustirne, trime, eventualno sačuvane prašćarice, staje i druge poljoprivredne suhozidne autohtone građevine. Za sve građevinske radove predviđene u ovoj zoni investitor je dužan pokrenuti odgovarajući upravni postupak pri Konzervatorskom odjelu u Dubrovniku te ishoditi posebne uvjete odnosno prethodno odobrenje.

#### Planske smjernice - Zona "C"

1. Za neizgrađeno područje poljoprivrednih parcela omeđenih suhozidima istočno od povijesnog naselja:

- u ovoj zoni nije dozvoljena nova izgradnja kako bi se sačuvala krajobrazna vrijednost naselja koje s okolnim poljoprivrednim površinama tvori jedinstvenu cjelinu.

- predlaže se barem djelomična obnova poljoprivrednog zemljišta i uzgoj starih kultura; pri tom je potrebno čuvati povijesne suhozidne kamene ograde i puteve, gustirne, natkrivene zagone za ovce i ulaze u parcele,

- obavezno očuvanje i prezentacija lokvi koje se nalaze u polju.

2. Za područje između povijesnog naselja i državne ceste:

- na tom je području potrebno očuvati trasu postojećih pristupnih puteva sa suhozidnim ogradama,

- nova gradnja neposredno uz put nije dozvoljena,
- preporuča se obnova poljoprivrednih autohtonih kultura.

### 2.4.3. SMJERNICE I MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODNIH RESURSA I OČUVANJA PRIRODE ZBOG ZAŠTITE KULTURNE BAŠTINE

Očuvana Na prostoru obuhvata Plana ne postoje područja koja se štite prema Zakonu o zaštiti prirode, niti koja su u sklopu Natura 2000.

Sjeverno-istočni dio obuhvata Plana je stanište D.3.4.2. istočnojadranskih bušika.

### 2.4.4. SMJERNICE I MJERE ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA SA STAJALIŠTA ZAŠTITE KULTURNE BAŠTINE

#### 2.4.4.1. MJERE ZAŠTITE ZRAKA

Zaštita zraka provodi se sukladno odredbama posebnih propisa, uz obvezno provođenje mjera za sprečavanje i smanjivanje onečišćenja zraka. Nije dozvoljeno prekoračenje preporučene vrijednosti kakvoće zraka propisane odredbama posebnih propisa, niti ispuštanje u zrak onečišćujuće tvari u količini i koncentraciji višoj od propisane odredbama posebnih propisa.

Unutar obuhvata Plana ne mogu se smještavati namjene koje svojim postojanjem i radom otežavaju i ugrožavaju okoliš i stambenu namjenu kao osnovnu funkciju u naselju.

Oblikovanjem sustava prometnica, orijentacije na javni prijevoz i bezolovna goriva osigurati će se rasterećenje urbanih naseljenih područja od intenzivnog prometa i negativnog utjecaja onečišćavanja zraka prometom. Poticanjem gradnje i korištenja biciklističke mreže i pješačkih putova dodatno će se umanjiti negativni utjecaj sustava mobilnosti na kakvoću zraka u urbanom području.



#### 2.4.4.2. MJERE ZAŠTITE TLA

Racionalnim korištenjem prostora namijenjenog gradnji, uz ograničavanje izgrađenosti parcela, sačuvat će se tlo neizgrađenim, a time ukupna kvaliteta naseljenog prostora.

Tlo se onečišćuje neadekvatnom odvodnjom i neprimjerenim odlaganjem otpada, te naročitu pažnju treba posvetiti modernizaciji i proširivanju mreže odvodnje otpadnih voda, te kontrolirati cjeloviti sustav zbrinjavanja otpada; fizičke i pravne osobe dužne su s otpadom postupati u suglasju s pozitivnim propisima.

Zoniranjem područja gradnje, propisivanjem urbanih pravila te mjerama očuvanja krajobraznih vrijednosti racionalizirat će se korištenje zemljišta i sačuvati prirodne karakteristike tla negradivih područja.

#### 2.4.4.3. MJERE ZAŠTITE VODA

Na području obuhvata Plana ne postoje otvoreni vodotoci ni registrirani zagađivači vode.

Mjerama provedbe treba osigurati cjelovitu izgradnju sustava otpadnih voda i sustava lokalne zaštite tla i podzemnih voda od strane potencijalnih zagađivača. Potrebno je provoditi mjere zbrinjavanja otpada i proširivati i modernizirati mrežu odvodnje otpadnih voda i gradnjom oborinske odvodnje na prometnicama.

Očuvanje i unapređenje kvalitete vode osigurava se:

- planiranjem i gradnjom građevina za odvodnju otpadnih voda,
- zabranom, odnosno ograničavanjem ispuštanja opasnih tvari propisanih uredbom o opasnim tvarima u vodama,
- kontroliranim odlaganjem otpada,
- zaštitom podzemnih voda odgovarajućim režimima zaštite, razvojem komunalne infrastrukture (vodovod, kanalizacija i gospodarenje otpadom) te praćenjem primjene propisanih mjera zaštite u proizvodnim djelatnostima, prometu i korištenju otrova 1. skupine (kloriranih ugljikohidrata i spojeva koji sadrže nitrate).

#### 2.4.4.4. MJERE ZAŠTITE BUKE

Na području obuhvata Plana, mjere zaštite od buke potrebno je provoditi sukladno odredbama posebnih propisa.

Mjere zaštite od prekomjerne buke provoditi će se:

- zabranom rada objekata i postrojenja koja su izvor buke ili utvrđivanjem posebnih mjera i uvjeta za njihov rad,
- regulacijom prometa u svrhu zabrane ili ograničenja protoka vozila ili isključenjem iz prometa određenih vrsta vozila,
- izradom karte emisija buke koja je prikaz postojećih i/ili predviđenih razina buke na svim mjestima unutar promatranog područja,
- utvrđivanjem uvjeta pod kojima se sa stajališta zaštite od buke može locirati neki objekt,
- sadnjom visokog zelenila uz planirane prometnice.

#### 2.4.4.5. MJERE ZAŠTITE OD ELEMENTARNIH NEPOGODA I RATNIH OPASNOSTI

Mjere zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti planiraju se polazištima i ciljevima Plana, pri čemu je organizacija i namjena prostora planirana integralno s planiranjem zaštite, što se posebno ističe u slijedećim elementima:

- načinom gradnje, gustoćom izgrađenosti i gustoćom stanovanja ovisno o planiranoj strukturi pojedinih strukturalno i funkcionalno različitih dijelova ovog Plana,
- mjerama za zaštitu i sklanjanje stanovništva uz obveznu gradnju skloništa prema posebnim propisima i normativima koji uređuju ovo područje,
- mjerama za zaštitu od požara, uz obavezno osiguravanje svih elemenata koji su nužni za učinkovitu zaštitu od požara prema posebnim propisima i normativima koji uređuju ovo područje.

Na području obuhvata Plana predviđena je provedba mjera zaštite pučanstva od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u skladu s odredbama posebnih propisa:

Skloništa i druge građevine za zaštitu stanovništva treba graditi s kolnim pristupom i obavezno kao dvonamjenska s mirnodopskom namjenom.

Dijelom su predviđena kao podrumski prostori građevina s javnom i društvenom namjenom te stambeno-poslovnih građevina gdje im mirnodopska namjena može biti npr. fitness centar, izložbeni prostor te druga kompatibilna namjena i sadržaj ili na česticama javnih zelenih površina.

Sukladno odredbama posebnih propisa za gradnju novih građevina određuje se da:

- minimalni predviđeni međusobni razmak zgrada ne smije biti manji od visine sljemena krovišta veće zgrade, ali ne manji od  $H1/2 + H2/2 + 5m$ ; ovo pravilo vrijedi za udaljenost objekata na duljim stranama zgrada,
- međusobni razmak zgrada izračunat prema navedenoj formuli može biti i manji pod uvjetom da je tehničkom dokumentacijom (glavnim projektom) dokazano da je konstrukcija zgrade otporna na rušenje od elementarnih nepogoda i da u slučaju ratnih razaranja rušenje objekta neće u većem opsegu ugroziti živote ljudi i izazvati oštećenja na drugim zgradama.

#### 2.4.4.6. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Zaštita od požara provodi se sukladno zakonima, propisima i normama iz područja zaštite od požara.

U cilju zaštite od požara potrebno je:

- unapređivati vatrodojavni sustav,
- regulirati parkiranje uz infrastrukturne i javne objekte i omogućiti im nesmetan pristup
- kod izgradnje i rekonstrukcije građevina predvidjeti odgovarajuće preventivne mjere,
- provoditi održavanje zelenih površina,
- održavati i sanirati postojeće cisterne te poticati izgradnju novih,
- prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža predvidjeti izvedbu vanjske i unutarnje hidrantske mreže, sve prema Pravilniku o hidrantskoj mreži za gašenje požara.



Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina i gašenja požara na građevini ili otvorenom prostoru treba u lokacijskim podlogama planirati odgovarajuće vatrogasne pristupe, prilaze i površine za operativni rad vatrogasnih vozila.

Tijekom gradnje građevina treba primjenjivati zakone, pravilnike i ostale propise koji osiguravaju:

- racionalnu vatrootpornost građevine,
- brzo napuštanje ugrožene građevine, dijela građevine ili otvorenog prostora,
- sigurnost susjednih građevina u odnosu na zapaljenu, srušenu ili na drugi način ugroženu građevinu,
- pristupačnost građevini ili području za potrebe vatrogasne intervencije ili pomoći.

Obzirom da se radi o turističkom području potrebno je kod određenih objekata poštovati Pravilnik o zaštiti od požara ugostiteljskih objekata.

U svrhu sprečavanja širenja požara na susjedne građevine, građevina koja je udaljena manje od 4m od susjedne, mora dokazati da se požar neće prenijeti na susjedne građevine i mora biti odvojena od susjednih građevina požarnim zidom vatrootpornosti najmanje 90 min. U slučaju da krov ima krovnu konstrukciju, požarni zid mora nadvisiti susjednu građevinu min 0,5 m ili završiti dvostranom konzolom iste vatrootpornosti dužine min. 1m ispod pokrova krovišta, koji mora biti od negorivog materijala najmanje na dužini konzole.

Propisanim uvjetima za izgradnju građevina osigurala se optimalna zaštita od požara.

## 2.5. UTJECAJI I VEZE SA SUSJEDNIM JEDINICAMA PROSTORNOG UREĐENJA

Na razini prostorne organizacije Korita s jedne strane najviše gravitiraju Babinom polju koje se centralno mjesto otoka sa svim administrativnim elementima, kao što su škola i vrtić, mjesna uprava i ugostiteljski sadržaji. S druge strane Korita su formirala svoje naselje uz južnu obalu

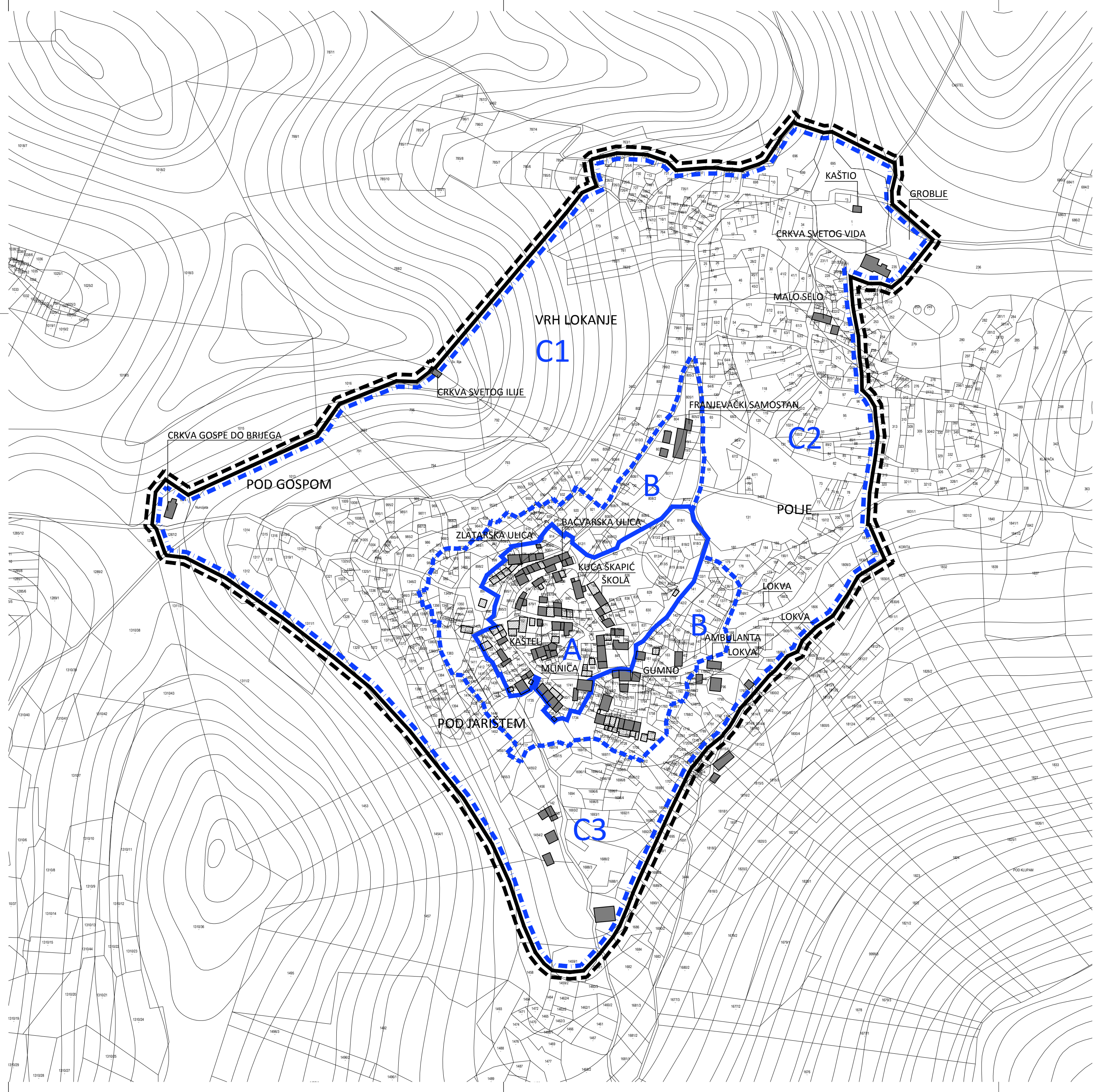
otoka Mljetu u naselju Saplnara. Saplnara je naselje u kojemu su Koričani izgradili kuće za iznajmljivanje te iz njih osiguravaju financijska sredstva za obnovu i uređenje kuća u Koritima.

Korita su državnom cestom D-120, koja tangencijalno prolazi pored mjesta povezana s ostalim mjestima otoka, poglavito Maranovićima, Babinim Poljem, Prožurom i Sobrom prema zapadu, a sa Saplnarom prema jugu.

## 2.6. GRAFIČKI PRIKAZI PLANSKOG DIJELA









- 2.1. Plan obnove prostora s regulacijskim jedinicama
- 2.2. Izrada rješenja spomenika kulture
- 2.3. Oblikovanje sadržaja
- 2.4. Plan arhitektonske, projektantske obnove zgrada i uklanjanja objekata
- 2.5. Plan krovova
- 2.6. Plan aktivnosti
- 2.7. Plan rubnog područja
- 2.8. Plan krajobraznog i parkovnog uređenja
- 2.9. Plan prometa i drugih javnih površina
- 2.10. Plan komunalnog uređenja

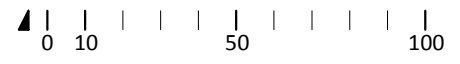




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I  
REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U KRAJOLICIMA  
OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 2. PLANERSKI DIO**

-  OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
-  KATASTRARSKA ČESTICA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
-  GRANICE ZONA RAZLIČITIH REŽIMA KORIŠTENJA
-  ZONA A - PODRUČJE POVIJESNE JEZGRE NASELJA
-  ZONA B - PODRUČJE DJELOMIČNE ZAŠTITE POVIJESNIH STRUKTURA
-  ZONA C - PODRUČJE ZAŠTITE KULTURVIRANOG KRAJOLIKA
- C1 - PROSTOR NAPUŠTENIH KOŠARA I BAŠTINA
- C2 - POLJE I LOKVE
- C3 - ZONA NOVE GRADNJE



SADRŽAJ:  
Plan obnove prostora s regulacijskim jedinicama

MJERILO: 1:2000
















DATUM: 02/2022

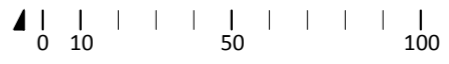




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I  
REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U KRAJOLICIMA  
OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 2. PLANERSKI DIO**

-  OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
-  KATASTARSKA ČESTICA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
-  OČUVANJE PREPOZNTLJIVIH OBLIJEŽJA PROSTORA
-  RUB ŠUME
-  ARHITEKTONSKE I PROSTORNE KVALITETE
-  VIZURE
-  DOPUNSKI I NOVI SADRŽAJI
-  KOLNE PROMETNE POVRŠINE
-  PJEŠAČKE PROMETNE POVRŠINE
-  KOLNO-PJEŠAČKE PROMETNE POVRŠINE
-  SANACIJA PROSTORA
-  POSTUPNA OBLIKOVNA SANACIJA PROSTORA
-  POSTUPNA OBLIKOVNA SANACIJA GRAĐEVINA



SADRŽAJ:  
Izrada rješenja spomenika kulture

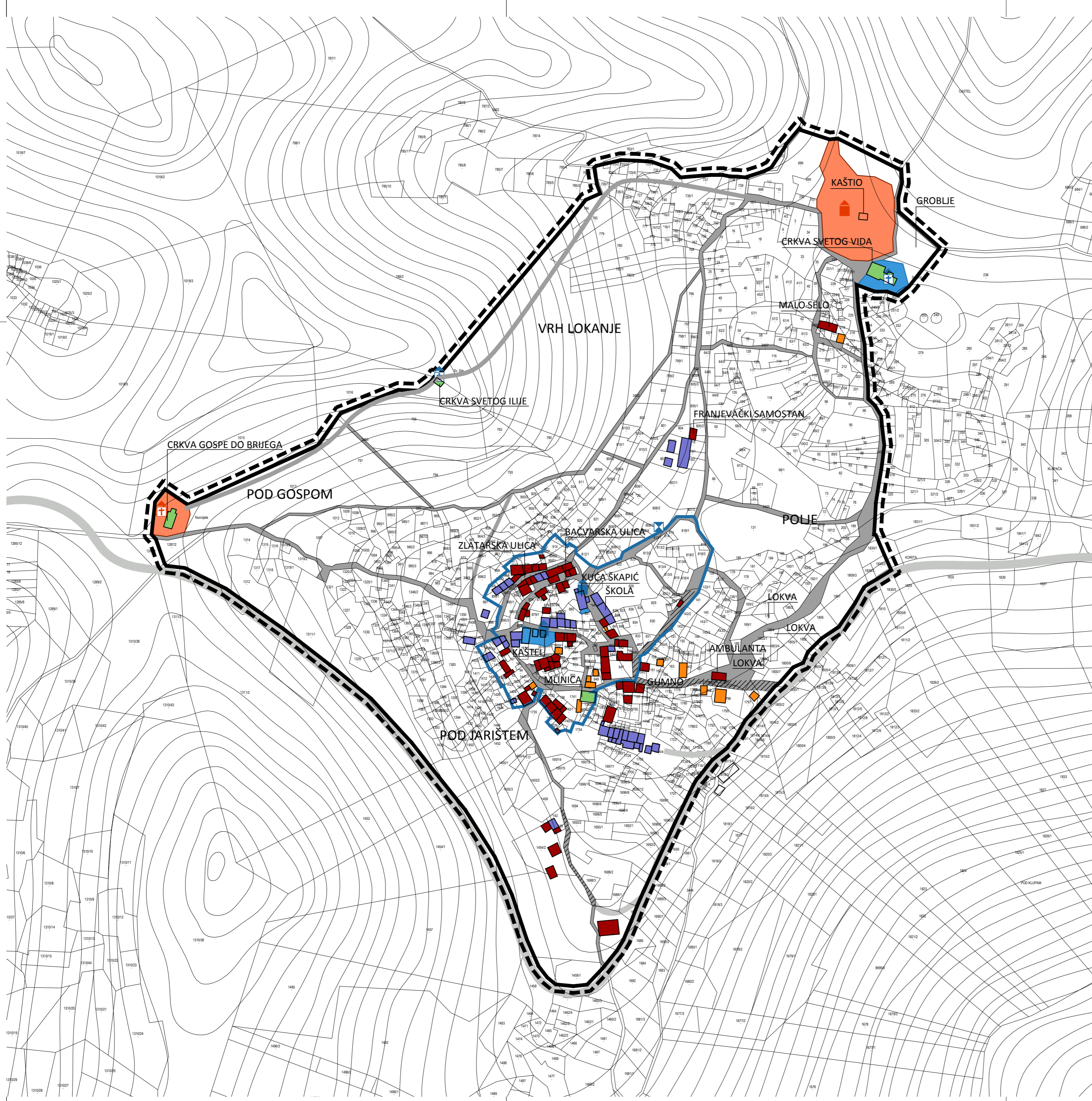
MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022





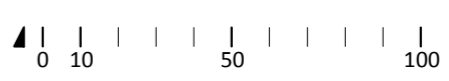




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I  
REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U KRAJOLICIMA  
OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 2. PLANERSKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- KONZERVATORSKE MJERE ZA POJEDINAČNE GRADITELJSKE STRUKTURE:
- ODRŽAVANJE I KONZERVACIJA GRAĐEVINA S LIKOVNIM I PROSTORNIM KVALITETAMA
- SANACIJA GRAĐEVINA S LIKOVNIM I PROSTORNIM KVALITETAMA
- POSTUPNA SANACIJA GRAĐEVINA
- UKLANJANJE GRAĐEVINA
- > KULTURNA DOBRA:
- ZAŠTIĆENO KULTURNO DOBRO
- PRIJEDLOG ZA UPIS U REGISTAR KULTURNIH DOBARA RH
- POVIJESNA GRADITELJSKA CJELINA - GRADSKA
- POVIJESNI SKLOP ILI GRAĐEVINA - CIVILNA
- POVIJESNI SKLOP ILI GRAĐEVINA - SAKRALNA



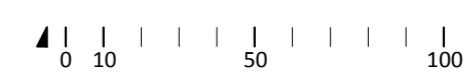




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I  
REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U KRAJOLICIMA  
OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 2. PLANERSKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- KONZERVATORSKE MJERE ZA POJEDINAČNE KROVOVE GRAĐEVINA
- ZADRŽAVANJE I OČUVANJE KROVA
- SANACIJA KROVA
- ZAMJENA MATERIJALA POKROVA
- UKLANJANJE GRAĐEVINA

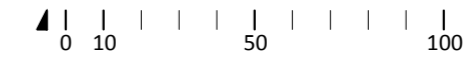




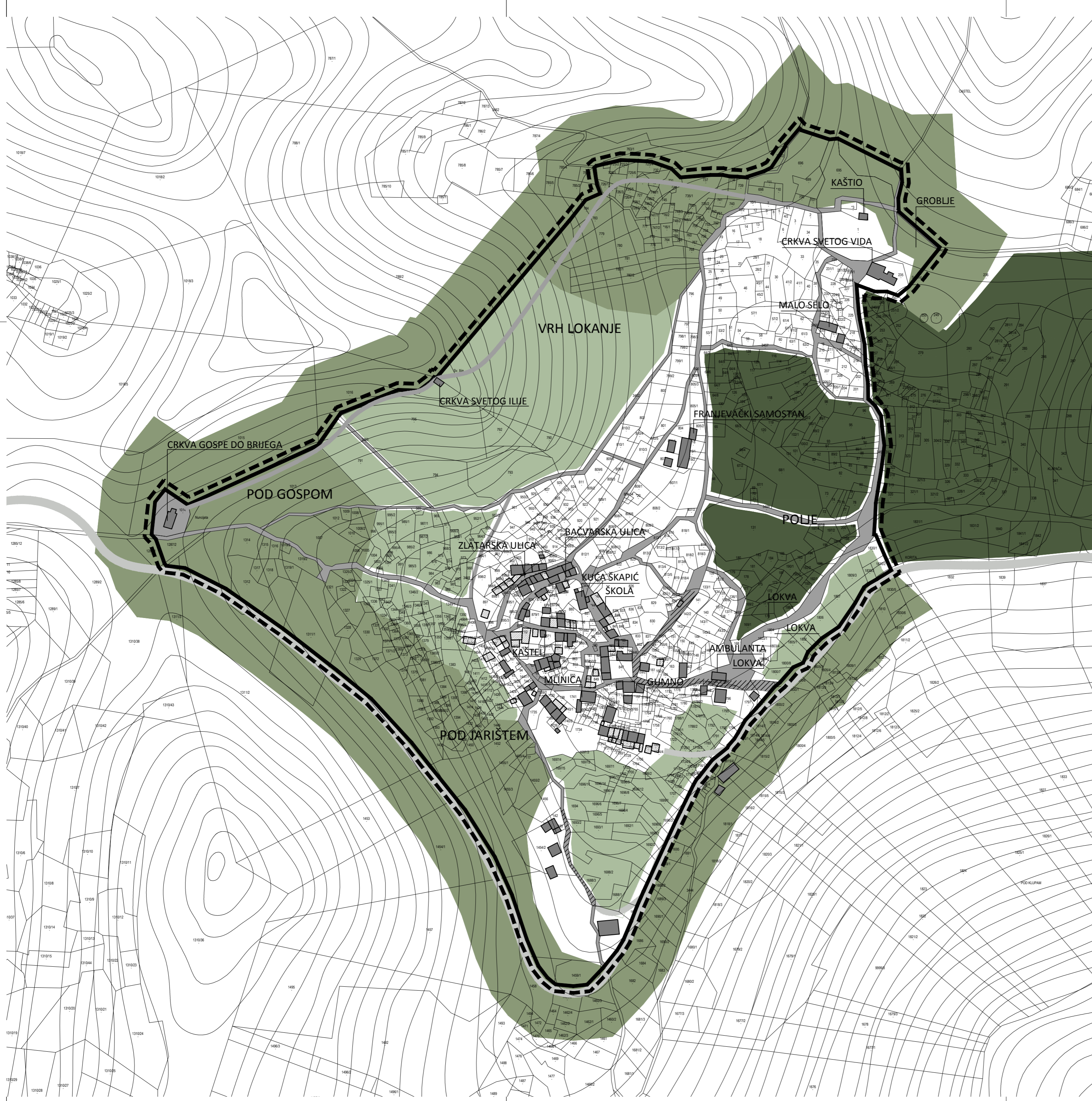


- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I  
REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U KRAJOLICIMA  
OTOKA KORČULE I MLJETA -  
**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 2. PLANERSKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- PLAN AKTIVNOSTI
- ZADRŽAVANJE POSTOJEĆE NAMJENE
- ZADRŽAVANJE I NOVE DOPUNSKA NAMJENA
- ZAPUŠTENO/NOVA NAMJENA
- JAVNI PROGRAM
- STANOVANJE
- UKLANJANJE GRAĐEVINA
- OBAVEZNO ZELENİ POTEZI
- RUB ŠUME
- JAVNI VIŠENAMJENSKI PROSTORI
- PARKIRALIŠTE
- PARKIRALIŠTE (OPCIJA)
- PARKIRALIŠTE AUTOBUS











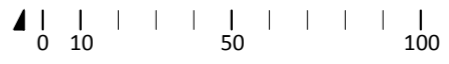




- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I  
REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U KRAJOLICIMA  
OTOKA KORČULE I MLJETA -

**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 2. PLANERSKI DIO**

-  OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
-  KATASTARSKA ČESTICA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
-  PLAN RUBNIH PODRUČJA
-  OBAVEZNO ZELENİ POTEZI
-  RUB ŠUME
-  REKULTIVACIJA POLJA



SADRŽAJ:  
Plan rubnog područja

MJERILO: 1:2000

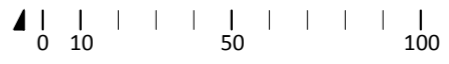
DATUM: 02/2022



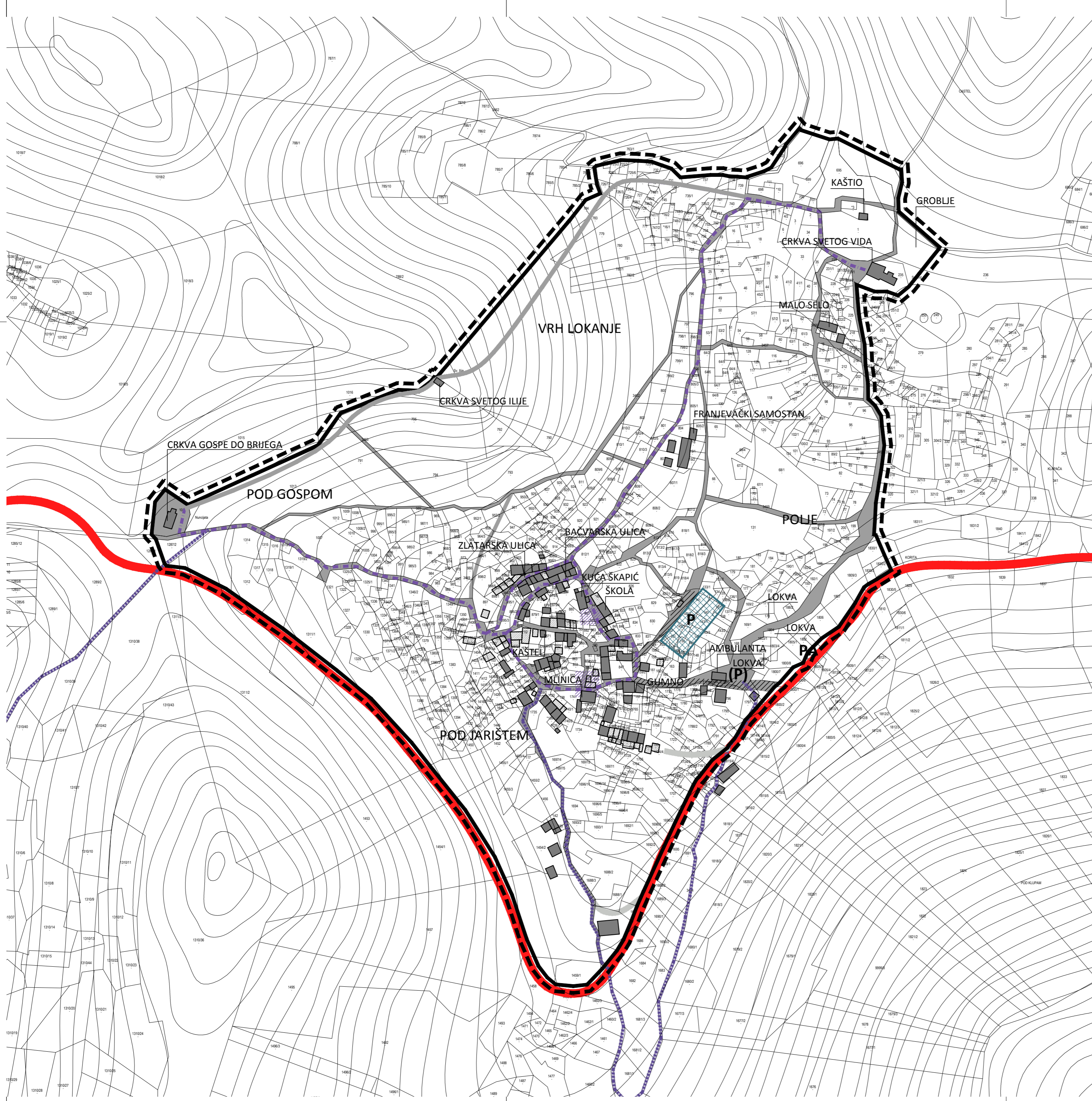


- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I  
REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U KRAJOLICIMA  
OTOKA KORČULE I MLJETA -  
**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 2. PLANERSKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATAstarska ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- KRAJOBRAZNO I PARKOVNO UREĐENJE
- ŠUMA
- JAVNE I ZELENE POVRŠINE
- POLJE
- VRTOVI KAO SASTAVNI DIO STANOVANJE
- MASLINICI
- LOKVE
- POSTOJEĆA STABLA
- ČEMPRES - NOVO

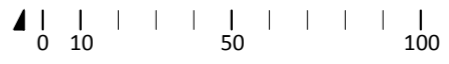






- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I  
REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U KRAJOLICIMA  
OTOKA KORČULE I MLJETA -  
**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN  
PILOT PODRUČJA "KORITA"  
01.D. / 2. PLANERSKI DIO**

-  OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
-  KATASTARSKA ČESTICA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA
-  POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
-  PROMET
-  DRŽAVNA CESTA D-120
-  KOLNE PROMETNE POVRŠINE
-  PJEŠAČKE PROMETNE POVRŠINE
-  KOLNO-PJEŠAČKE PROMETNE POVRŠINE
-  PJEŠAČKE (PLANINARSKE) STAZE
-  TRG (PARTERNO UREĐEN PROSTOR)
-  PARKIRALIŠTE
-  AUTOBUSNO STAJALIŠTE I UGIBALIŠTE
-  TEMATSKE PJEŠAČKE STAZE
-  PARKIRALIŠTE
-  PARKIRALIŠTE (OPCIJA)

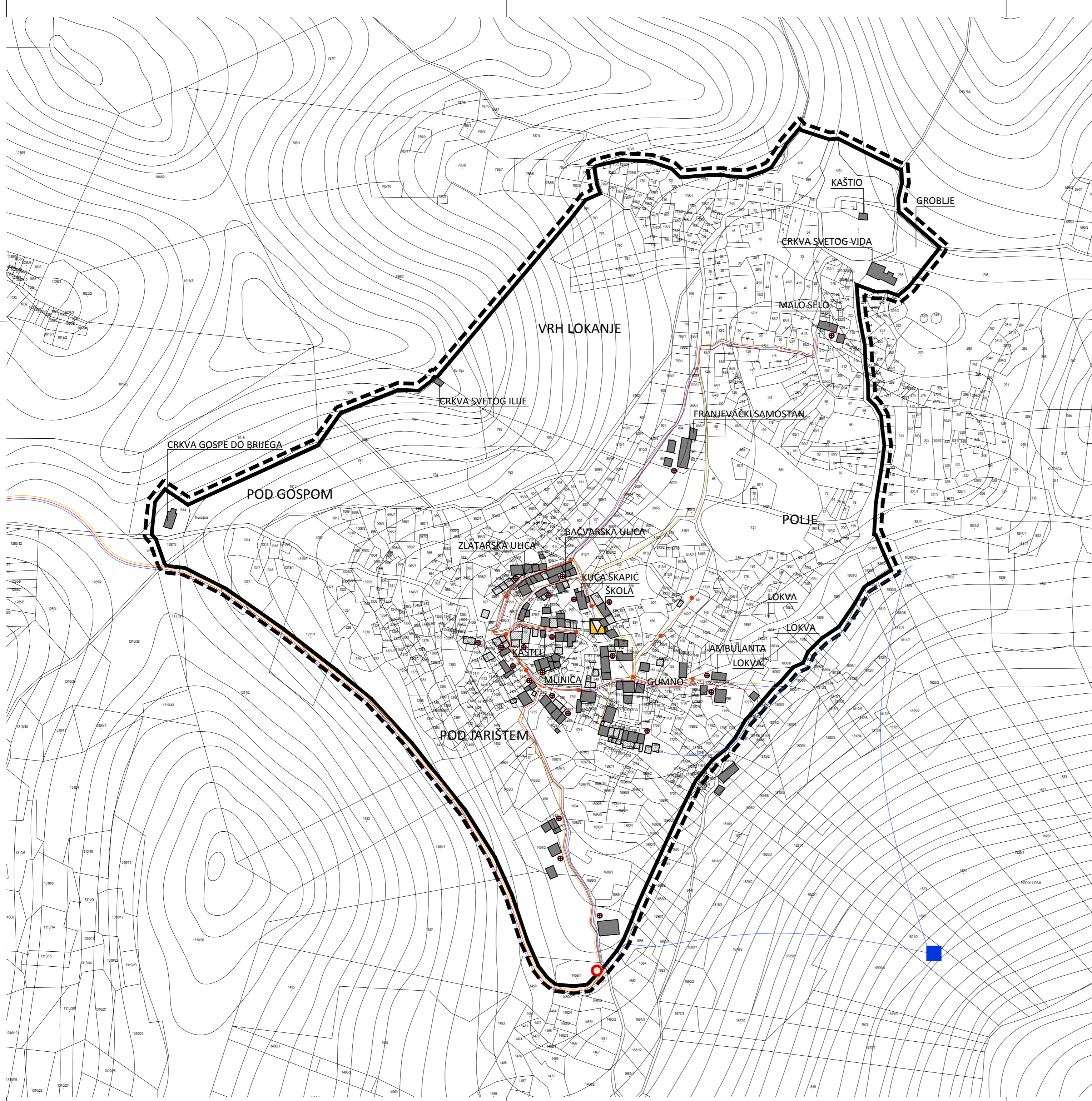


SADRŽAJ:  
Plan prometa i drugih javnih površina

MJERILO: 1:2000

DATUM: 02/2022





- STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I  
 REVITALIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U KRAJOLICIMA  
 OTOKA KORČULE I MLJETA -  
**KONZERVATORSKO - URBANISTIČKI PLAN**  
**PILOT PODRUČJA "KORITA"**  
**01.D. / 2. PLANERSKI DIO**

- OBUHVAT KONZERVATORSKO - URBANISTIČKOG PLANA
- KATASTARSKA ČESTICA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA
- POSTOJEĆA IZGRADNJA - RUŠEVINA
- ELEKTROENERGETIKA**
- TS 20 KV
- DALEKOVID 35 (20) KV
- VOD JAVNE RASVJETE
- POŠTA I TELEKOMUNIKACIJE
- POŠTANSKI SANDUČIĆ
- TELEFONSKA MREŽA - KOMTACIJSKI ČVOROV I U NEPOKRETNJI MREŽI
- VODOVI I KANALI
- KORISNIČKI I SPOJNI VODOVI I KANALI
- KORIŠTENJE VODA
- VODOOPSKRBA
- VODOSPREMA
- OSTALI VODOOPSKRBN I CJEVOVODI
- ODVODNJA OTPADNIH VODA
- OSTALI DOVODNI KANALI
- SABIRNA JAMA

